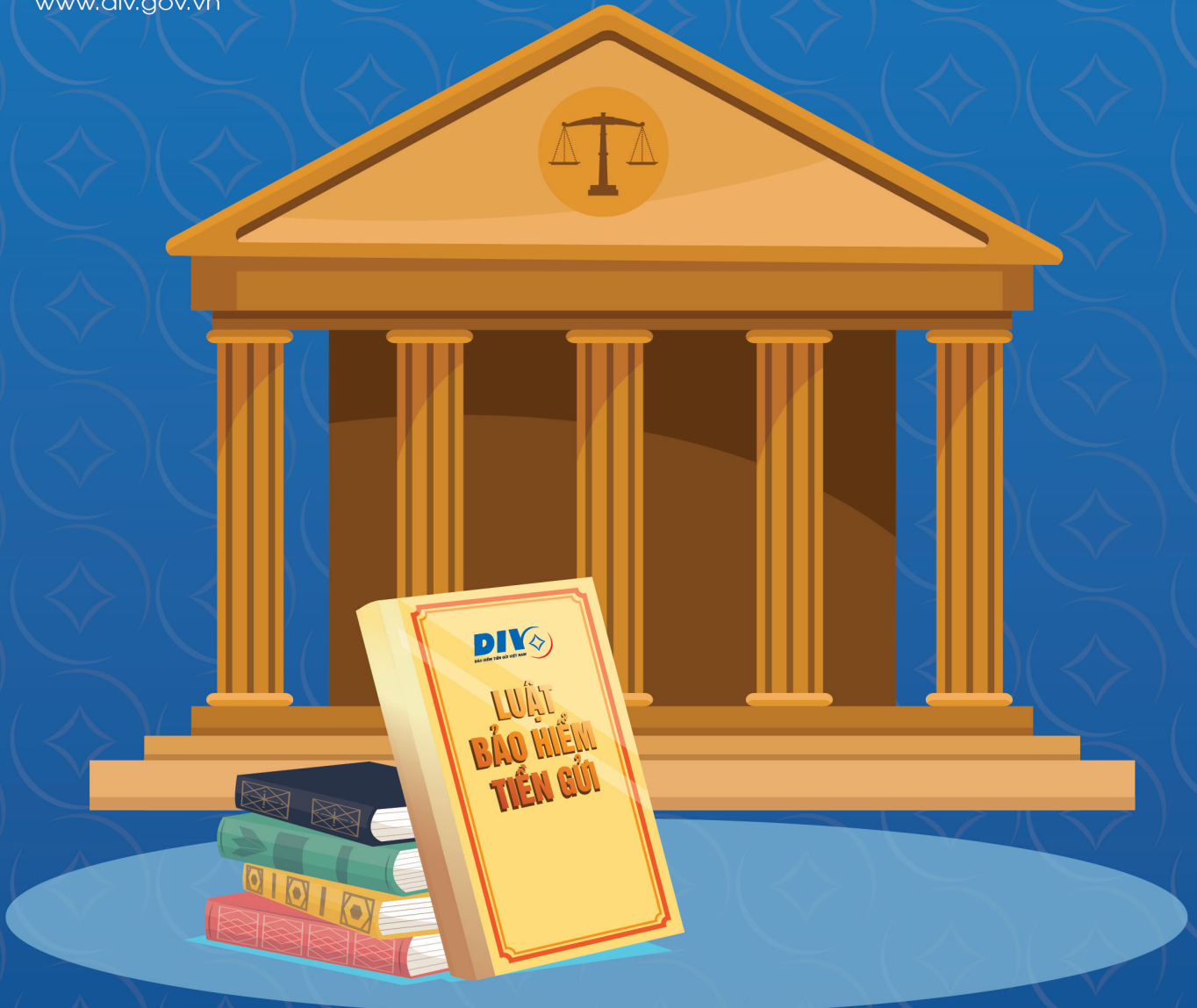

Bản tin **BẢO HIỂM TIỀN GỬI**

Số 69 Quý III - 2025 • BẢN TIN CỦA BẢO HIỂM TIỀN GỬI VIỆT NAM

www.div.gov.vn

**DỰ THẢO LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI):
TẠO HÀNH LANG PHÁP LÝ VỮNG CHẮC ĐỂ BẢO VỆ
TỐT HƠN QUYỀN LỢI NGƯỜI GỬI TIỀN, GÓP PHẦN
ĐẢM BẢO SỰ ỔN ĐỊNH CÁC TỔ CHỨC TÍN DỤNG**

**HOÀN THIỆN DỰ THẢO
LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI) ĐỂ TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ CỦA
BẢO HIỂM TIỀN GỬI VIỆT NAM TRONG QUÁ TRÌNH CƠ CẤU LẠI
TỔ CHỨC TÍN DỤNG YẾU KÉM**

**SỬA ĐỔI LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI
CẦN THIẾT VÀ NÊN TIẾN HÀNH NGAY**

MỤC LỤC

TIÊU ĐIỂM	03
- Hoàn thiện Dự thảo Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) để tăng cường vai trò của BHTGVN trong quá trình cơ cấu lại tổ chức tín dụng yếu kém - PGS. TS Nguyễn Kim Anh - Nguyên Phó Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam - Sửa đổi Luật Bảo hiểm tiền gửi: Cần thiết và nên tiến hành ngay! - TS Nguyễn Thị Thu Dung - ĐBQH tỉnh Hưng Yên - Vai trò của tổ chức bảo hiểm tiền gửi trong Mạng an toàn tài chính và liên hệ với thực tiễn tại Việt Nam - Phạm Bảo Lâm – Chủ tịch Hội đồng quản trị BHTGVN - Hoàn thiện dự án Luật bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) nhằm nâng cao hiệu quả bảo vệ quyền lợi của người gửi tiền, duy trì sự ổn định, phát triển an toàn và lành mạnh của hệ thống các tổ chức tín dụng - PGS. TS Đinh Dũng Sỹ - Chuyên gia, Hội Luật gia Việt Nam - Một số kiến nghị đối với luật bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) nhằm tăng cường vai trò của tổ chức bảo hiểm tiền gửi đối với hệ thống các tổ chức tín dụng - Nguyễn Đức Dũng - Tổng Thư ký Hiệp hội Quý tín dụng nhân dân Việt Nam - Bảo hiểm tiền gửi việt nam chủ động tham gia xây dựng hành lang pháp lý bảo vệ người gửi tiền - Đặng Duy Cường – Tổng Giám đốc BHTGVN	
NGHIÊN CỨU - TRAO ĐỔI	25
- Ý kiến Đại biểu Quốc hội về Luật BHTG (sửa đổi): Sửa đổi luật bảo hiểm tiền gửi – Đa góc nhìn, chung mục tiêu củng cố niềm tin và an toàn hệ thống	
VẤN ĐỀ HÔM NAY	32
- Dự thảo Luật bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) – Những thay đổi cần biết - Phòng TTTT - BHTGVN	
TIN TỨC - SỰ KIỆN	34
GÓC CẢM XÚC	47
- Sửa đổi luật bảo hiểm tiền gửi: những dấu mốc trên hành trình xây dựng	
TÌM HIỂU THUẬT NGỮ	50

Chịu trách nhiệm nội dung ThS. Đặng Duy Cường <i>Tổng giám đốc BHTGVN</i>	Địa chỉ: Tòa nhà DIV - Lô D20 Đường Tôn Thất Thuyết, P. Cầu Giấy, TP. Hà Nội Điện thoại: (84-24) 39742886 Fax: (84-24) 39742866 Website: www.div.gov.vn Email: thongtin@div.gov.vn
Trưởng Ban biên tập ThS. Phan Thị Thanh Bình <i>Phó Tổng giám đốc BHTGVN</i>	
Phó Trưởng ban biên tập ThS. Nguyễn Hoàng Nam <i>Trưởng phòng TTTT - BHTGVN</i>	
Thiết kế & Trình bày Dương Đức Dũng	Giấy phép xuất bản số 11/XP-XBBT ngày 28/2/2025 của cục Báo chí - Bộ TT&TT In tại Công ty TNHH In - Thương mại Đức Dương In xong và nộp lưu chiểu tháng 11/2025

HOÀN THIỆN DỰ THẢO LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI) ĐỂ TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ CỦA BẢO HIỂM TIỀN GỬI VIỆT NAM TRONG QUÁ TRÌNH CƠ CẤU LẠI TỔ CHỨC TÍN DỤNG YẾU KÉM

PGS. TS Nguyễn Kim Anh
Nguyên Phó Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam

Hoàn thiện quy định pháp luật để tổ chức bảo hiểm tiền gửi (BHTG) tham gia vào quá trình tái cơ cấu các tổ chức tín dụng (TCTD) yếu kém tại Việt Nam là 1 trong 5 chính sách lớn được Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) chọn lọc đưa vào Hồ sơ xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) trình Chính phủ và Quốc hội. Đây cũng là chính sách được đánh giá là quan trọng, có tính đột phá và thu hút được nhiều sự quan tâm nhất trong quá trình sửa đổi Luật BHTG.

Luật BHTG ra đời từ năm 2012 đã là cơ sở pháp lý quan trọng cho hoạt động BHTG tại Việt Nam. Tuy nhiên, Luật BHTG khi đó mới chú trọng đến vai trò của tổ chức BHTG nói chung - cụ thể là Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN) - trong việc thu phí, chi trả tiền bảo hiểm cho người dân theo hạn mức tiền gửi được Thủ tướng Chính phủ quy định trong từng thời kỳ. Cùng với sự phát triển của thị trường tài chính Việt Nam và sự lớn mạnh của BHTGVN, các yêu cầu cao hơn đối với BHTGVN

dần xuất hiện và được quy định tại các quyết định, chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ và gần đây nhất là tại Luật Các tổ chức tín dụng 2024.

Tăng cường sự tham gia của tổ chức BHTG trong quá trình cơ cấu lại các TCTD yếu kém

Tăng thêm quyền và nghĩa vụ cho tổ chức BHTG

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) đã thể hiện một bước tiến quan trọng nhằm nâng cao vai trò,

quyền hạn và trách nhiệm của BHTGVN trong quá trình cơ cấu lại các TCTD yếu kém. Các giải pháp đề xuất tập trung vào việc trao quyền và trách nhiệm lớn hơn cho BHTGVN, bao gồm:

Thứ nhất, bổ sung quyền của tổ chức BHTG được “thực hiện kiểm tra tổ chức tham gia BHTG theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao”. Trên thực tế, đây không phải là một nội dung mới là một nội dung mà BHTG đã và đang thực hiện trên cơ sở Chỉ thị số 06/CT-TTg ngày 12/3/2019 của

Thủ tướng Chính phủ về tăng cường giải pháp đảm bảo an toàn hoạt động, củng cố vững chắc hệ thống quỹ tín dụng nhân dân. Tuy nhiên, tại dự thảo Luật BHTG, phạm vi đối tượng đã được mở rộng hơn, không chỉ giới hạn trong kiểm tra các quỹ tín dụng nhân dân mà đối với toàn bộ tổ chức tham gia BHTG.

Thứ hai, tăng quyền cho tổ chức BHTG tham gia vào quá trình xử lý các tổ chức tín dụng. Ngoài việc nêu lại các quyền, nghĩa vụ đã được quy định tại Luật các TCTD để đảm bảo tính thống nhất (bao gồm các quyền, nghĩa vụ như: tham gia đánh giá tính khả thi của phương án phục hồi/sáp nhập/hợp nhất/chuyển nhượng, tham gia xây dựng phương án phá sản; cho vay đặc biệt, mua trái phiếu dài hạn của tổ chức tín dụng nhận chuyển giao bắt buộc), dự thảo Luật đã bổ sung quyền của tổ chức BHTG trong việc “cử người đủ tiêu chuẩn, điều kiện để giữ chức danh Chủ tịch, thành viên khác của Hội đồng quản trị, thành viên khác của Ban Kiểm soát; Giám đốc, Phó Giám đốc và chức danh quản lý, điều hành khác của quỹ tín dụng nhân dân được kiểm soát đặc biệt theo yêu cầu của NHNNVN”.

Bổ sung quy định cụ thể hóa các hoạt động mà tổ chức BHTG thực hiện để tham gia xử lý các TCTD có vấn đề

Điểm nổi bật của dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) nằm ở việc bổ sung một chương hoàn toàn mới (Chương VII) quy định về “Tham gia xử lý TCTD được can thiệp sớm; kiểm soát đặc biệt; tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng trong hoạt động của TCTD”.

Về cho vay đặc biệt: Dự thảo Luật quy định “Tổ chức BHTG cho vay đặc biệt từ quỹ dự phòng nghiệp

vụ trong các trường hợp sau: a) Cho vay đặc biệt đối với ngân hàng thương mại, ngân hàng hợp tác xã, tổ chức tài chính vi mô được kiểm soát đặc biệt để thực hiện phương án phục hồi; b) Cho vay đặc biệt đối với ngân hàng thương mại được kiểm soát đặc biệt để thực hiện phương án chuyển giao bắt buộc; c) Cho vay đặc biệt đối với ngân hàng thương mại, ngân hàng hợp tác xã, quỹ tín dụng nhân dân, tổ chức tài chính vi mô được can thiệp sớm và bị rút tiền hàng loạt; được kiểm soát đặc biệt và bị rút tiền hàng loạt để chi trả cho người gửi tiền”. Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quy định việc tổ chức BHTG cho vay đặc biệt đối với tổ chức tín dụng. Tổ chức BHTG quyết định việc cho vay đặc biệt có hoặc không có tài sản bảo đảm; xây dựng quy định nội bộ về cho vay đặc biệt các tổ chức tín dụng. Đây là một giải pháp rất quan trọng, cho thấy vai trò, trách nhiệm của BHTGVN trong việc đưa ra các quyết định của mình, giúp BHTGVN chuyển từ vị thế thụ động sang chủ động sử dụng nguồn vốn và chịu trách nhiệm về quyết định của mình. Không những thế, quy định này tăng cường khả năng can thiệp sớm của tổ chức BHTG, cho phép dùng quỹ dự phòng nghiệp vụ để chi trả cho người gửi tiền, tránh gây tâm lý hoang mang, bất ổn cho người gửi tiền và nguy cơ gây mất an toàn hệ thống.

Về chi trả trong trường hợp đặc biệt: Dự thảo Luật BHTG cũng bổ sung quy định về “Chi trả để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự xã hội” tại Điều 36, theo đó để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội theo quy định tại Khoản 4 Điều 162 Luật Các tổ chức tín dụng, tổ chức BHTG có thể chi trả sớm hơn cho người gửi tiền được bảo hiểm trong

trường hợp TCTD được kiểm soát đặc biệt bị mất hoặc có nguy cơ mất khả năng chi trả. Đối với hạn mức chi trả, Điều 22 dự thảo Luật BHTG quy định trong trường hợp đặc biệt, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quy định hạn mức trả tiền bảo hiểm trong từng thời kỳ. Và trong trường hợp số tiền trong quỹ dự phòng nghiệp vụ không đủ để chi trả, tổ chức BHTG được NHNNVN cho vay đặc biệt để thực hiện nhiệm vụ này.

Về tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng trong hoạt động của TCTD: Dự thảo Luật BHTG bổ sung một điều (Điều 39) quy định về việc tổ chức BHTG tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng có nguy cơ gây mất an toàn hệ thống tín dụng. Đây là một giải pháp quan trọng nhằm tăng cường hơn nữa vai trò của BHTGVN trong việc xử lý sự cố, khủng hoảng, góp phần đảm bảo an toàn hệ thống TCTD.

Một số giải pháp đột phá nhằm tăng cường vai trò của BHTGVN

Trên cơ sở phân tích các điểm mới của dự thảo Luật BHTG, có thể thấy rằng đa phần các quy định mới nhằm tăng cường sự tham gia của BHTG trong quá trình tái cơ cấu TCTD đều nằm ở trong ngưỡng khá “an toàn”, đã được nêu trong các quy định, chỉ thị, Luật liên quan và việc “luật hóa” các nội dung này chỉ nhằm đảm bảo tính thống nhất và tăng cường cơ sở pháp lý cho các quy định này. Việc quy định “tổ chức BHTG quyết định việc cho vay đặc biệt; xây dựng quy định nội bộ về cho vay đặc biệt các TCTD” tại Điều 35 dự thảo thể hiện việc “phân quyền” quyết định cho tổ chức BHTG, tuy nhiên đây là giải pháp đã được đề cập tại Luật TCTD 2024.

Theo dữ liệu năm 2023 của Hiệp

hội BHTG quốc tế (IADI), có thể thấy trách nhiệm của các tổ chức BHTG ngày càng tăng, vượt ra ngoài phạm vi chi trả bảo hiểm cho người gửi tiền. Đặc biệt, vai trò của các tổ chức BHTG trong việc tái cơ cấu các TCTD ngày càng trở nên quan trọng, các tổ chức BHTG ngày càng tham gia sâu vào quá trình xử lý các TCTD yếu kém bằng nhiều biện pháp khác nhau. Để đảm bảo hiệu quả tối đa của Luật (sửa đổi), ban soạn thảo cần cân nhắc đưa ra một số giải pháp mới mang tính đột phá, trên cơ sở tham khảo kinh nghiệm quốc tế và bối cảnh đặc thù của Việt Nam.

Thứ nhất, cần nghiên cứu đa dạng hóa các giải pháp can thiệp tài chính của BHTGVN.

Bên cạnh giải pháp “cho vay đặc biệt” đã được nêu tại Luật TCTD, cần nghiên cứu các cơ chế tài chính khác để BHTGVN có thể linh hoạt sử dụng nguồn lực.

Hỗ trợ vốn để thực hiện các giao dịch mua và tiếp quản (P&A):

Trong trường hợp này, tổ chức BHTG cung cấp tiền để hỗ trợ việc chuyển các khoản tiền gửi được bảo hiểm và các khoản nợ khác của TCTD yếu kém sang một TCTD khác. Đây là giải pháp mà 80% các tổ chức BHTG được IADI khảo sát lựa chọn sử dụng. Giải pháp này ngoài việc giúp bảo vệ toàn bộ quyền lợi của người gửi tiền còn giúp làm sạch bảng cân đối kế toán của TCTD đang được xử lý, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tái cơ cấu.

Tham gia góp vốn: Đây là giải pháp tổ chức BHTG thực hiện nhằm khôi phục lại tỷ lệ đủ vốn của TCTD bằng cách mua cổ phần thường, cổ phần ưu đãi và các công cụ tăng vốn khác mà TCTD hay các công ty nắm giữ TCTD sở hữu.

Đây là một công cụ hữu hiệu nằm trong bộ công cụ mà các tổ chức BHTG hiện đại như FDIC (Mỹ), KDIC (Hàn Quốc), DICJ (Nhật Bản)... sử dụng. Ban soạn thảo xem xét bổ sung công cụ này để giúp BHTGVN có sẵn trong tay

bộ công cụ để sử dụng khi cần thiết. Nên lưu ý rằng việc sửa Luật BHTG cần tuân thủ quy trình, thủ tục quy định tại Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật và tiêu tốn nhiều thời gian, công sức, do đó các giải pháp, chính sách đưa ra tại Luật cần có tầm nhìn chiến lược, có thể thực hiện trong thời gian trung hạn để tạo khung pháp lý cần thiết cho việc triển khai khi phát sinh nhu cầu, tránh việc thiếu cơ sở pháp lý trở thành rào cản cho sự phát triển của tổ chức BHTG sau này.

Thứ hai, tăng cường phân cấp, phân quyền cho BHTGVN

Thực tiễn cho thấy, thời gian vừa qua, BHTGVN đã được NHNN phân cấp thực hiện nhiệm vụ kiểm tra đối với các quỹ tín dụng nhân dân theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao và đã thực hiện tốt nhiệm vụ này, kịp thời phát hiện một số hành vi vi phạm của các quỹ. Dự thảo Luật BHTG cũng đưa ra nội dung phân quyền cho phép BHTGVN tự quyết việc cho vay đặc biệt đối với các TCTD

để phù hợp với quy định tại Luật các TCTD 2024. Trong bối cảnh thực hiện chủ trương chung của Đảng và Nhà nước về tăng cường phân cấp, phân quyền như hiện nay, NHNN cần bổ sung phân quyền mạnh mẽ hơn cho BHTGVN tự quyết thực hiện một số loại nhiệm vụ, đặc biệt là các nhiệm vụ liên quan tới các quỹ tín dụng nhân dân là loại hình TCTD có số lượng lớn, quy mô nhỏ, không quá phức tạp, cần có sự tham gia xử lý nhanh, kịp thời của BHTGVN. Dự thảo Luật BHTG cần có những quy định nhằm tăng cường trách nhiệm và sự chủ động của BHTGVN trong việc xử lý loại hình này, chịu trách nhiệm báo cáo, giải trình trước NHNN và Chính phủ về các quyết định của mình.

Thứ ba, về phạm vi chi trả toàn bộ tiền bảo hiểm trong trường hợp đặc biệt

Theo bộ nguyên tắc cơ bản phát triển hệ thống BHTG hiệu quả của Hiệp hội BHTG quốc tế (IADI), nguyên tắc thứ 8 về phạm vi bảo hiểm có nêu rõ: “Các nhà hoạch định chính sách phải xác định rõ ràng hạn mức và phạm vi BHTG. Phạm vi nên có giới hạn, đáng tin cậy và bảo hiểm cho phần lớn người gửi tiền nhưng phải đảm bảo có một giá trị tiền gửi đáng kể tuân theo kỷ luật thị trường”. Nguyên tắc này nhằm ngăn chặn rủi ro đạo đức khi những người gửi tiền yên tâm là khoản tiền gửi của mình được bảo hiểm toàn bộ và sẵn sàng chấp nhận gửi tiền vào những ngân hàng có rủi ro cao hơn để hưởng mức lãi suất cao. Tuy nhiên, trên thực tế đa số người gửi tiền thường không có khả năng phân biệt giữa ngân hàng an toàn và không an toàn, bởi vậy trong những trường hợp đặc biệt, một số quốc gia vẫn áp

dụng cơ chế chi trả toàn bộ cho các khoản tiền gửi nhằm ngăn chặn nguy cơ rút tiền hàng loạt trong hệ thống.

Đối với việc chi trả toàn bộ tiền gửi, các nghiên cứu gần đây hay dẫn chứng trường hợp Cơ quan BHTG (FDIC) của Hoa Kỳ xử lý Silicon Valley Bank (SVB) và Signature Bank vào năm 2023. Hai ngân hàng này có khách hàng gửi tiền chủ yếu là các công ty công nghệ và công ty đầu tư vốn mạo hiểm - là các tổ chức không thuộc diện được BHTG (chiếm 94% tổng số người gửi tiền của SVB và 90% tổng số người gửi tiền của Signature bank). Tuy nhiên, FDIC và Cục dự trữ liên bang Mỹ (Fed) đã khuyến nghị Bộ Tài chính Mỹ kích hoạt ngoại lệ về rủi ro hệ thống để mở rộng phạm vi, bảo vệ tất cả người gửi tiền cũng như không giới hạn giá trị chi trả cho người gửi tiền tại hai ngân hàng nói trên.

Đối chiếu với quy định hiện nay tại Điều 188 Luật TCTD và Điều 22 dự thảo Luật BHTG, Ban soạn thảo đã đưa ra quy định về việc Thống đốc NHNN quyết định chi trả toàn bộ trong trường hợp đặc biệt, nhưng vẫn giới hạn trong phạm vi các khoản tiền gửi được bảo hiểm của người gửi tiền là các cá nhân (Điều 17 dự thảo Luật BHTG) mà không mở rộng ra đối tượng tổ chức, doanh nghiệp. Do vậy, đề nghị Ban soạn thảo cân nhắc, bổ sung phân tích, lập luận về việc giữ nguyên phạm vi bảo hiểm này.

Tóm lại, việc sửa đổi Luật BHTG không chỉ đơn thuần là việc bổ sung, sửa đổi các điều khoản để tăng cường tính pháp lý nhằm giải quyết các khó khăn vướng mắc trong quá trình thực hiện. Việc xây dựng Luật BHTG phải

đồng nghĩa với việc xây dựng một nền móng vững chắc hơn cho sự an toàn của hệ thống ngân hàng, tăng cường lòng tin của người gửi tiền và giảm thiểu rủi ro cho toàn bộ nền kinh tế. Tại Nghị quyết 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới đã quán triệt quan điểm, chỉ đạo: “công tác xây dựng và thi hành pháp luật là “đột phá của đột phá”, dứt khoát từ bỏ tư duy “không quản được thì cấm”. Trong bối cảnh cải cách mạnh mẽ hiện nay, các giải pháp đề xuất cần mang tính đột phá và có tầm nhìn chiến lược, thể hiện sự bắt kịp với xu hướng và thông lệ quốc tế, mạnh dạn phân quyền và tăng cường trách nhiệm cho BHTGVN để tổ chức này thực sự trở thành một thiết chế chủ động, hiệu quả, đóng vai trò không thể thiếu trong mạng lưới an toàn tài chính quốc gia./

Sửa đổi Luật Bảo hiểm tiền gửi: CẦN THIẾT VÀ NÊN TIẾN HÀNH NGAY!

TS Nguyễn Thị Thu Dung
ĐBQH tỉnh Hưng Yên

Sau hơn một thập kỷ triển khai, Luật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG) năm 2012 đã khẳng định vai trò thiết yếu trong việc bảo vệ người gửi tiền, củng cố niềm tin công chúng và góp phần ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng. Tuy nhiên, trước yêu cầu đổi mới, hội nhập và những thay đổi về khuôn khổ pháp lý ngành ngân hàng... đòi hỏi Luật BHTG cần được sửa đổi một cách toàn diện nhằm phù hợp với tình hình chung.

Từ yêu cầu của thực tiễn

Luật Bảo hiểm tiền gửi được Quốc hội thông qua năm 2012 và có hiệu lực từ ngày 1/1/2013, là bước ngoặt quan trọng khi lần đầu tiên chính sách BHTG được luật hóa, nâng tầm từ quy định dưới luật thành đạo luật chuyên ngành. Luật đã tạo nền tảng pháp lý vững chắc cho hoạt động của tổ chức BHTG, quy định rõ phạm vi bảo vệ, hạn mức chi trả, cơ chế thu phí, giám sát tổ chức tham gia BHTG, cũng như quyền và nghĩa vụ của các bên liên quan. Sau hơn một thập kỷ triển khai, Luật đã phát huy vai trò trong bảo vệ người gửi tiền, xử lý kịp thời các trường hợp tổ

chức tín dụng (TCTD) đổ vỡ, qua đó góp phần duy trì ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng.

Tuy nhiên, thực tiễn hơn 10 năm qua cũng cho thấy một số quy định của Luật đã bộc lộ hạn chế: quyền và nghĩa vụ của tổ chức BHTG; hoạt động đầu tư của BHTGVN còn hạn chế; các quy định về trả tiền bảo hiểm; hoạt động thu phí; quyền hạn trong can thiệp sớm và tham gia xử lý TCTD yếu kém còn chưa đáp ứng yêu cầu.

Trong bối cảnh mới, Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi) năm 2024 – có hiệu lực từ 1/7/2024 – đã bổ sung nhiều cơ chế mới

liên quan trực tiếp đến vai trò và thẩm quyền của BHTGVN khi tham gia vào quá trình can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt (KSDB) TCTD. Vì vậy, việc nghiên cứu, rà soát, đề xuất sửa đổi, bổ sung Luật BHTG là một trong những nhiệm vụ trọng tâm hàng đầu để đảm bảo sự đồng bộ, đồng thời có cơ sở triển khai Luật Các TCTD năm 2024. Đồng thời, tiến trình hội nhập tài chính quốc tế và các khuyến nghị của Hiệp hội BHTG Quốc tế (IADI) cũng đòi hỏi khung pháp lý phải đồng bộ, hiện đại, tiệm cận thông lệ quốc tế tốt nhất.

Ngày 28/7/2025, Ngân hàng Nhà nước – cơ quan được giao chủ

tri soạn thảo – đã công bố Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) để lấy ý kiến rộng rãi. Đây là bước đi thể hiện quyết tâm hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, nâng cao hiệu quả bảo vệ người gửi tiền, qua đó góp phần củng cố niềm tin công chúng và ổn định hệ thống ngân hàng trong giai đoạn phát triển mới.

Sáng ngày 23/10/2025, Thống đốc NHNN Nguyễn Thị Hồng đã thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ trình bày tờ trình Dự án Luật BHTG (sửa đổi) tại phiên làm việc kỳ họp thứ 10, Quốc hội khoá XV.

Đến sự an toàn của hệ thống ngân hàng...

Việc sửa đổi Luật BHTG không chỉ mang ý nghĩa hoàn thiện pháp luật chuyên ngành, mà còn tạo ra những tác động sâu rộng đến nền kinh tế và sự vận hành của hệ thống ngân hàng.

Trước hết, việc sửa đổi sẽ giúp tăng cường niềm tin công chúng vào hệ thống tài chính – ngân hàng. Cụ thể, khi điều chỉnh một số quy định như hạn mức chi trả tiệm cận khuyến nghị của IADI và rút ngắn thời gian chi trả sẽ giúp người gửi tiền yên tâm hơn, kể cả khi xuất hiện thông tin bất lợi về tổ chức tín dụng (TCTD) và duy trì thói quen gửi tiền vào hệ thống chính thức. Niềm tin này góp phần duy trì ổn định thanh khoản, thúc đẩy huy động vốn trong dân cư và hỗ trợ lưu thông tiền tệ.

Thứ hai, việc sửa đổi sẽ tăng cường khả năng ứng phó và xử lý TCTD yếu kém, giảm thiểu tác động dây chuyền đến hệ thống. Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) bổ sung nhiều quyền hạn mới cho BHTGVN, như tham gia cho vay đặc biệt, mua trái phiếu TCTD, hoặc đảm nhiệm chức danh quản lý tại tổ chức tham gia BHTG được kiểm soát đặc biệt. Những công cụ này sẽ giúp BHTGVN không chỉ dừng lại ở vai trò “chi trả khi sự cố xảy ra”, mà còn chủ động can thiệp sớm để phòng ngừa đổ vỡ. Đây là hướng tiếp cận phù hợp với thông lệ quốc tế, đặc biệt là mô hình “giảm thiểu rủi ro” mà nhiều nước phát triển áp dụng.

Thứ ba, tăng cường ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng. Các nội dung sửa đổi được kỳ vọng giảm nguy cơ rút tiền hàng loạt (bank run) – hiện tượng có thể gây hiệu ứng dây chuyền làm mất an toàn hệ thống. Điều này đặc biệt quan trọng với các Quỹ tín dụng Nhân dân (QTDND) và TCTD quy mô nhỏ tại nông thôn, nơi thông tin chưa được kiểm chứng dễ gây tác động lớn.

Thứ tư, bảo đảm tính đồng bộ và hội nhập quốc tế.

Các sửa đổi bám sát Luật Các TCTD 2024, bảo đảm thống nhất quy định pháp luật, đồng thời tiệm cận chuẩn mực của IADI về hạn mức, thời gian chi trả và quyền hạn của tổ chức BHTG. Điều này không chỉ nâng cao uy tín quốc tế của BHTGVN mà còn góp phần thúc đẩy tài chính toàn diện, mở rộng dịch vụ ngân hàng an toàn tới nhóm yếu thế và khu vực chưa được phục vụ đầy đủ.

Và đích cuối là bảo vệ người gửi tiền

Từ thực tiễn 12 năm thi hành Luật BHTG 2012, bối cảnh kinh tế – xã hội mới, yêu cầu hội nhập quốc tế và sự thay đổi lớn từ Luật Các TCTD 2024, cũng như thông qua tiếp xúc cử tri, tôi cho rằng việc sửa đổi Luật BHTG là cần thiết để tăng cường năng lực tài chính, mở rộng quyền hạn và cải thiện cơ chế hoạt động của tổ chức BHTG, qua đó bảo vệ tốt hơn quyền lợi người gửi tiền, cụ thể:

Cần nâng cao năng lực tài chính và hoạt động của tổ chức BHTG, đảm bảo cơ chế tài chính minh bạch, vững mạnh. Sửa đổi quy định về nguồn vốn hoạt động gồm: vốn điều lệ Nhà nước cấp; vốn vay; quỹ dự phòng nghiệp vụ; quỹ đầu tư phát triển; quỹ dự phòng tài chính; các nguồn vốn hợp pháp khác.

Thay cụm từ “nguồn vốn tạm thời nhàn rỗi” thành “nguồn vốn hoạt động” để thống nhất với Điều 28 Luật BHTG (sửa đổi). Làm rõ các khoản thu – chi; bổ sung cơ chế xử lý trong trường hợp chênh lệch thu chi âm khi BHTGVN phải chi trả bảo hiểm hoặc tham gia can thiệp sớm, KSDB dẫn tới thiếu nguồn thu. Chính phủ quy định chi tiết chế độ tài chính, kế toán, kiểm toán của tổ chức BHTG. Đa dạng hóa

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) đã kế thừa những thành quả đạt được, đồng thời mạnh dạn đề xuất nhiều cái cách mang tính đột phá. Đây không chỉ là những thay đổi về kỹ thuật lập pháp, mà còn là thông điệp mạnh mẽ về quyết tâm đặt người gửi tiền ở vị trí trung tâm của mọi chính sách.

Khi Luật BHTG (sửa đổi) được ban hành và đi vào cuộc sống, niềm tin công chúng vào hệ thống ngân hàng sẽ được củng cố, nguồn vốn trong dân cư sẽ tiếp tục được khơi thông, và sức chống chịu của hệ thống tài chính trước các biến động sẽ được nâng lên rõ rệt. Đó không chỉ là lợi ích của riêng người gửi tiền hay tổ chức tham gia BHTG, mà là lợi ích chung của toàn nền kinh tế và xã hội.

đầu tư – tăng sức mạnh Quỹ dự phòng nghiệp vụ.

Cho phép BHTGVN sử dụng vốn hoạt động để mua, bán trái phiếu Chính phủ, tín phiếu NHNN, trái phiếu và chứng chỉ tiền gửi của NHTM có vốn Nhà nước hoặc doanh nghiệp Nhà nước chiếm trên 50% vốn điều lệ; gửi tiền tại NHNN và các NHTM này. Bổ sung quyền mua trái phiếu dài hạn của TCTD nhận chuyển giao bắt buộc theo quyết định của NHNN. Bổ sung quy định quản lý rủi ro: trích lập dự phòng, quy trình kiểm soát, tiêu chí và cơ cấu đầu tư do Chính phủ quy định.

Mở rộng quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG: được kiểm tra tổ chức tham gia BHTG (đặc biệt là QTDND) theo kế hoạch, nội dung NHNN giao; được cử nhân sự đủ tiêu chuẩn giữ chức danh quản lý, điều hành hoặc kiểm soát tại QTDND thuộc diện KSDB; tham gia xây dựng phương án cơ cấu lại TCTD được kiểm soát đặc biệt. Tham gia sâu vào quá trình cơ cấu lại TCTD yếu kém: bổ sung quyền cho vay đặc biệt TCTD

được kiểm soát đặc biệt để phục hồi, thực hiện chuyển giao bắt buộc; áp dụng cho cả NHTM, ngân hàng hợp tác xã, QTDND, tổ chức tài chính vi mô khi xảy ra rút tiền hàng loạt; BHTGVN được tự quyết định cho vay đặc biệt để chi trả tiền gửi khi TCTD mất hoặc có nguy cơ mất khả năng chi trả; được vay đặc biệt từ NHNN khi nguồn vốn không đủ; cho phép hạch toán giảm quỹ dự phòng nghiệp vụ với khoản vay đặc biệt không thu hồi được; Nghiên cứu bổ sung cơ chế xử lý khủng hoảng, tránh rủi ro lan truyền hệ thống.

Hoàn thiện cơ chế phí BHTG: Quy định linh hoạt hơn – Thống đốc NHNN quyết định áp dụng cơ chế phí đồng hạng hoặc phân biệt theo rủi ro tùy từng giai đoạn;

Tạm hoãn nộp phí đối với TCTD trước khi bị đặt vào KSDB; quy định kế hoạch hoàn trả trong phương án cơ cấu lại; Bổ sung quy định tăng phí để bù đắp phần vốn vay đặc biệt từ NHNN.

Rút ngắn thời gian và nâng cao hiệu quả chi trả bảo hiểm. Xác định rõ thời điểm phát sinh nghĩa vụ chi trả thống nhất với Luật Các TCTD. Rút ngắn thời hạn chi trả khi hồ sơ đầy đủ, hợp lệ, cho phép chi trả sớm để ổn định tâm lý người gửi tiền. Trong trường hợp đặc biệt, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quyết định hạn mức chi trả vượt hạn mức quy định, tối đa bằng toàn bộ các khoản tiền gửi được bảo hiểm của người gửi tiền tại tổ chức tham gia BHTG khi phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm.

Việc sửa đổi toàn diện Luật BHTG theo các hướng trên sẽ giúp BHTGVN có đủ nguồn lực tài chính, công cụ pháp lý và quyền hạn cần thiết để bảo vệ tốt nhất quyền lợi người gửi tiền, ngăn ngừa rủi ro đổ vỡ hệ thống, đồng thời tăng tính minh bạch và hội nhập của thị trường tài chính – ngân hàng Việt Nam. /

VAI TRÒ CỦA TỔ CHỨC BẢO HIỂM TIỀN GỬI TRONG MẠNG AN TOÀN TÀI CHÍNH VÀ LIÊN HỆ VỚI THỰC TIỄN TẠI VIỆT NAM

Phạm Bảo Lâm
Chủ tịch Hội đồng quản trị BHTGVN

Mạng an toàn tài chính (Financial Safety Net) được xem là một cấu phần không thể thiếu của hệ thống tài chính quốc gia nhằm duy trì sự ổn định và bảo đảm niềm tin công chúng. Mạng an toàn tài chính không chỉ đóng vai trò như cơ chế phòng ngừa rủi ro, mà còn là “hàng rào bảo vệ” hữu hiệu khi xảy ra đổ vỡ, giúp hạn chế sự lan truyền và giảm thiểu những tác động bất lợi đến toàn bộ nền kinh tế. Bên cạnh các chủ thể quan trọng khác như Ngân hàng trung ương, Cơ quan giám sát tài chính, Cơ quan xử lý hoặc Bộ Tài chính, tổ chức bảo hiểm tiền gửi (BHTG) là một mắt xích quan trọng, đảm nhiệm hai chức năng then chốt: bảo vệ quyền và lợi ích chính đáng của người gửi tiền, đồng thời góp phần duy trì sự ổn định của hệ thống ngân hàng.

Vai trò của tổ chức BHTG trong Mạng an toàn tài chính

Tùy thuộc vào khuôn khổ thể chế và pháp lý tại từng quốc gia, tổ chức BHTG sẽ có nhiệm vụ và quyền hạn khác nhau dựa trên mô hình hoạt động của mỗi tổ chức, điều này sẽ quyết định vai trò của tổ chức BHTG trong Mạng an toàn tài chính. Nhiệm vụ của tổ chức BHTG có thể dao động từ mô hình “chi trả” (paybox) chỉ chịu trách nhiệm chi trả tiền gửi được bảo hiểm đến “chi trả với

quyền hạn mở rộng” (paybox plus), “giảm thiểu tổn thất” (loss minimizer) và “giảm thiểu rủi ro” (risk minimizer). Trong đó, ngoại trừ mô hình chi trả, các tổ chức BHTG hoạt động với mô hình mở rộng còn có nhiệm vụ giám sát, can thiệp sớm và tham gia xử lý ngân hàng đổ vỡ ở các mức độ khác nhau.

Trên quy mô toàn cầu, nhiệm vụ của tổ chức BHTG có xu hướng mở rộng đáng kể. Tỷ lệ tổ chức BHTG hoạt động theo mô hình

chi trả đơn thuần giảm từ 25% (năm 2014) xuống còn 11% (năm 2024). Ngược lại, tỷ lệ tổ chức BHTG với nhiệm vụ chi trả mở rộng trở lên (có vai trò trong công tác xử lý ngân hàng đổ vỡ), tăng từ 75% (năm 2014) lên 89% (năm 2024). Điều này cho thấy vai trò ngày càng lớn của tổ chức BHTG trong hệ thống tài chính – ngân hàng quốc gia.

Liên hệ với Việt Nam

Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam

(BHTGVN) được thành lập vào năm 1999, là tổ chức duy nhất thực hiện chức năng BHTG tại Việt Nam. BHTGVN hoạt động theo mô hình chi trả mở rộng, theo đó ngoài các chức năng cốt lõi như: chi trả BHTG; quản lý và sử dụng quỹ BHTG an toàn, hiệu quả; thu phí BHTG; BHTGVN còn theo dõi, kiểm tra việc chấp hành quy định pháp luật về BHTG; giám sát an toàn hoạt động các tổ chức tham gia BHTG thông qua việc tổng hợp, phân tích, xử lý thông tin của các tổ chức tham gia BHTG nhằm phát hiện, cảnh báo sớm, kiến nghị Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) xử lý kịp thời các vi phạm và rủi ro tiềm ẩn; đồng thời tham gia vào quá trình kiểm soát đặc biệt (KSDB) đối với tổ chức tham gia BHTG. Qua hơn 25 năm xây dựng và phát triển, BHTGVN hiện đang bảo vệ cho hơn 136.8 triệu lượt người gửi tiền tại 1.276 tổ chức tham gia BHTG, góp phần quan trọng bảo đảm sự phát triển an toàn, lành mạnh và bền vững của hệ thống ngân hàng.

Thực tiễn triển khai công tác phối hợp trao đổi thông tin giữa BHTGVN với NHNN

Theo quy định tại Điều 34 Luật BHTG (2012), BHTGVN được phép tiếp cận dữ liệu thông tin của NHNN về tổ chức tham gia BHTG để thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo quy định của Luật. NHNN có trách nhiệm để tổ chức BHTG tiếp cận dữ liệu thông tin về tổ chức tham gia BHTG theo quy định của Chính phủ. Đây là cơ sở để BHTGVN chủ động phối hợp, trao đổi thông tin kịp thời với các đơn vị chức năng thuộc NHNN nhằm thực hiện tốt các nhiệm vụ của mình, như:

Về công tác giám sát, BHTGVN hiện đang thực hiện trao đổi, cung cấp thông tin với NHNN theo Thông tư số 34/2016/TT-NHNN. Theo đó, BHTGVN được tiếp cận, khai thác từ kho dữ liệu của NHNN đối với các thông tin về báo cáo tài chính, chỉ tiêu và báo cáo thống kê... của tổ chức tham gia BHTG cùng cơ chế tiếp nhận thông tin về tổ chức tham gia BHTG có nguy cơ mất khả năng chi trả. Bên cạnh đó, đầu năm 2025 BHTGVN đã ký kết Thỏa thuận cung cấp thông tin, hỗ trợ hoạt động BHTG với Trung tâm Thông tin tín dụng quốc gia (CIC) về thông tin tín dụng của một số đơn vị nằm trong diện KSDB thông qua Cơ sở dữ liệu trung gian DB Gateway của NHNN. Đây là những nguồn thông tin, dữ liệu đầu vào quan trọng phục vụ cho công tác giám sát, cảnh báo sớm của BHTGVN.

Về công tác kiểm tra, hàng năm BHTGVN xây dựng kế hoạch kiểm tra việc chấp hành các quy định pháp luật về BHTG đối với tổ chức tham gia BHTG. Đặc biệt, từ năm 2019, trên cơ sở chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Thống đốc NHNN đã giao BHTGVN thực hiện kiểm tra chuyên sâu đối với các quỹ tín dụng nhân dân (QTDND). Trong quá trình kiểm tra, BHTGVN luôn chủ động phối hợp chặt chẽ và thực hiện chế độ báo cáo kịp thời với NHNN chi nhánh khu vực để nắm bắt thông tin, xử lý kịp thời các hành vi vi phạm pháp luật nghiêm trọng hoặc hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực tiền tệ, ngân hàng; đồng thời cũng có những khuyến nghị với NHNN xem xét chỉnh sửa một số cơ chế, chính sách, đặc biệt là đối với hoạt động của hệ thống QTDND.

Ngoài ra, từ năm 2021, BHTGVN đã xây dựng và thực hiện ký kết Khung Quy chế phối hợp, cung cấp, trao đổi thông tin giữa Chi nhánh BHTGVN và 57/57 NHNN Chi nhánh tỉnh, thành phố (trước khi NHNN cơ cấu lại bộ máy hoạt động) có QTDND trên địa bàn hoạt động. Theo đó, công tác phối hợp, trao đổi, cung cấp thông tin giữa BHTGVN và NHNN chi nhánh các tỉnh, thành phố ngày càng được củng cố và tăng cường, tạo điều kiện thuận lợi cho việc triển khai hiệu quả chức năng, nhiệm vụ của mỗi bên.

Về tham gia xử lý TCTD yếu kém, BHTGVN theo dõi và cử cán bộ tham gia Ban KSDB tại các QTDND được KSDB theo yêu cầu của NHNN; thường xuyên cập nhật diễn biến hoạt động cũng như xác định số tiền dự kiến chi trả tại các QTDND để kịp thời tham mưu, đề xuất xử lý các tình huống phát sinh. Hiện nay, BHTGVN đang theo dõi và cử các cán bộ tham gia các Ban KSDB tại các QTDND được đặt vào KSDB; tham gia đánh giá tính khả thi của phương án phục hồi đối với QTDND; thực hiện cử nhân sự tham gia quản trị, điều hành QTDND được KSDB và cung cấp thông tin/số liệu theo yêu cầu của NHNN, Ban KSDB trong quá trình KSDB tại QTDND.

Nhìn chung, việc NHNN hỗ trợ và cung cấp, chia sẻ thông tin đã tạo điều kiện quan trọng giúp BHTGVN thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ của mình trong công tác giám sát, kiểm tra, tham gia quá trình cơ cấu lại các TCTD yếu kém..., qua đó khẳng định vai trò là một công cụ hữu hiệu của NHNN trong việc bảo vệ người gửi tiền và duy trì ổn định hệ thống tài chính. Tuy nhiên, hiện nay chưa có quy định

về việc phối hợp giữa NHNN và BHTGVN khi phát hiện tổ chức tham gia BHTG có nguy cơ mất khả năng chi trả. Bên cạnh đó, trong thực tế quá trình tham gia xử lý TCTD yếu kém, BHTGVN chưa được tiếp nhận đầy đủ, kịp thời các thông tin KSDB theo từ Ban KSDB và từ NHNN Chi nhánh khu vực về diễn biến, tình hình hoạt động của QTDND được KSDB. Điều này gây ảnh hưởng không nhỏ tới hiệu quả tham gia xử lý TCTD yếu kém, cũng như hạn chế phần nào việc phát huy tối đa vai trò của tổ chức BHTG.

Những yêu cầu, nhiệm vụ mới đặt ra theo Luật Các TCTD (2024) và Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi)

Bên cạnh việc triển khai các nhiệm vụ theo quy định Luật BHTG hiện hành, Luật Các TCTD (2024) cũng đã giao một số

nhiệm vụ cho BHTGVN trong việc tham gia sâu hơn vào quá trình cơ cấu lại các TCTD yếu kém như: can thiệp sớm thông qua cho vay đặc biệt TCTD bị rút tiền hàng loạt; cho vay đặc biệt TCTD yếu kém; tham gia đánh giá tính khả thi của phương án phục hồi QTDND; tham gia xây dựng phương án phá sản TCTD được KSDB. Những quy định này ghi nhận rõ vị thế và trách nhiệm lớn hơn của BHTGVN trong hệ thống pháp luật về ngân hàng. Điều đó đặt ra yêu cầu BHTGVN cần được tiếp cận sớm và đầy đủ hơn nữa các nguồn thông tin, số liệu, đồng thời có cơ chế tham gia đóng góp ý kiến đối với phương án xử lý ngay từ giai đoạn phát hiện dấu hiệu suy yếu và triển khai biện pháp can thiệp sớm đối với TCTD.

Hơn nữa, Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) hiện đang được NHNN

trình Chính phủ cũng đã bổ sung nhiều nội dung nhằm đảm bảo tính đồng bộ với Luật Các TCTD (2024). Trong đó, dự thảo dự kiến bổ sung một số nội dung yêu cầu cụ thể hóa về quyền và nghĩa vụ của tổ chức BHTG trong việc phối hợp và trao đổi thông tin với NHNN, đặc biệt là qua công tác kiểm tra theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao; tham gia vào quá trình xử lý TCTD yếu kém được can thiệp sớm, KSDB; tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng trong hoạt động của TCTD.

Một số gợi mở cho việc hình thành Mạng an toàn tài chính và vai trò của tổ chức BHTG trong Mạng an toàn tài chính tại Việt Nam

Từ thực tế triển khai công tác phối hợp, trao đổi thông tin giữa BHTGVN và NHNN, cùng với các

yêu cầu, nhiệm vụ mới được giao cho BHTGVN theo Luật Các TCTD (2024) và dự thảo Luật BHTG (sửa đổi), đặt ra hàm ý cần xem xét hình thành một Mạng an toàn tài chính tại Việt Nam. Kinh nghiệm của nhiều quốc gia trong khu vực cho thấy việc thiết lập một Mạng an toàn tài chính chính thức, có cơ sở pháp lý và cơ chế phối hợp rõ ràng, đầy đủ là điều kiện tiên quyết để bảo vệ tốt hơn cho người gửi tiền và duy trì ổn định hệ thống tài chính. Các quốc gia như Hàn Quốc, Nhật Bản hay Indonesia đều có khuôn khổ chính thức, quy định cụ thể chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và trách nhiệm của từng cơ quan trong Mạng an toàn tài chính, đồng thời thiết lập cơ chế phối hợp và chia sẻ thông tin rõ ràng, minh bạch.

Tại Việt Nam, các thành phần cơ bản của Mạng an toàn tài chính đã hiện diện đầy đủ và đang hoạt động theo chức năng được giao trong hệ thống pháp luật hiện hành, bao gồm: NHNN chịu trách nhiệm thực hiện chức năng người cho vay cuối cùng, quản lý và giám sát an toàn, xử lý tổ chức tín dụng yếu kém; Bộ Tài chính thực hiện chính sách tài khóa và thanh tra, giám sát hoạt động thị trường và công ty chứng khoán, bảo hiểm; và BHTGVN thực hiện chức năng BHTG, bảo vệ người gửi tiền.

Trong bối cảnh Việt Nam đang ngày càng hội nhập tài chính quốc tế, việc luật hóa và thể chế hóa Mạng an toàn tài chính là một yêu cầu cần được sớm xem xét. Do vậy, để xây dựng Mạng an toàn tài chính hiệu quả tại Việt Nam, một số gợi mở được đặt ra như sau:

Thứ nhất, thiết lập khuôn khổ pháp lý chính thức: xem xét việc xây dựng, thiết lập khuôn khổ pháp lý rõ ràng về Mạng an toàn tài chính theo hướng quy định rõ về khái niệm, thành phần, vai trò, chức năng, thẩm quyền của từng cơ quan và cơ chế điều phối hai chiều giữa các cơ quan và liên cơ quan. Trong đó, nhiệm vụ và quyền hạn của các thành viên trong Mạng an toàn tài chính cần được cụ thể trong từng giai đoạn từ khi bình thường đến khủng hoảng đảm bảo sẵn sàng ứng phó từ sớm từ xa khi có sự cố phát sinh.

Thứ hai, hoàn thiện cơ chế phối hợp trong lĩnh vực ngân hàng: cần tiếp tục hoàn thiện cơ chế cung cấp trao đổi và chia sẻ thông tin giữa BHTGVN và NHNN theo hướng ban hành quy định có liên quan đến việc tiếp cập thông tin, dữ liệu về các tổ chức tham gia BHTGVN đảm bảo kịp thời, đầy đủ, có phân quyền rõ ràng cho BHTGVN, đặc biệt là cần có quy định về cơ chế chia sẻ thông tin trực tuyến thời gian thực (real-time) trong các tình huống khẩn cấp. Đồng thời, thiết lập cơ chế mô phỏng ứng phó, kiểm tra sức chịu đựng định kỳ nhằm nâng cao khả năng phối hợp thực tế giữa hai cơ quan trong xử lý khủng hoảng hệ thống, nhất là trong công tác xử lý TCTD yếu kém, ứng phó trong tình huống rút tiền hàng loạt và chi trả BHTG.

Thứ ba, tăng cường vai trò của BHTGVN trong công tác cảnh báo sớm và xử lý khủng hoảng: sau khi Luật BHTG (sửa đổi) có hiệu lực cần sớm có các văn bản hướng dẫn thi hành Luật trong đó hướng dẫn chi tiết về việc BHTGVN được thu thập thông tin, phân tích và chia sẻ dữ liệu từ NHNN và các tổ chức tham

gia BHTG nhằm đáp ứng yêu cầu đặt ra tại Luật BHTG (sửa đổi). Bên cạnh đó, cần có cơ chế thuận lợi hơn cho BHTGVN trong việc trao đổi, kiến nghị với NHNN và nhận phản hồi kịp thời đối với các biện pháp phòng ngừa rủi ro mà BHTGVN đề xuất trong quá trình thực hiện nghiệp vụ.

Qua đó, với việc hoàn thiện khuôn khổ cho Mạng an toàn tài chính tại Việt Nam, cũng như hoàn thiện hành lang pháp lý, thiết lập cơ chế phối hợp liên cơ quan chặt chẽ, cùng với sự chủ động chia sẻ thông tin, chuyên nghiệp trong giám sát từ xa, kiểm tra tại chỗ và tham gia xử lý của tổ chức BHTG, sẽ góp phần nâng cao khả năng chống chịu của hệ thống tài chính – ngân hàng, bảo vệ tốt hơn quyền lợi chính đáng của người gửi tiền, đồng thời củng cố niềm tin công chúng và giữ vững ổn định kinh tế vĩ mô./.

HOÀN THIỆN DỰ ÁN LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI) NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA NGƯỜI GỬI TIỀN, DUY TRÌ SỰ ỔN ĐỊNH, PHÁT TRIỂN AN TOÀN VÀ LÀNH MẠNH CỦA HỆ THỐNG CÁC TỔ CHỨC TÍN DỤNG

PGS. TS Đinh Dũng Sỹ
Chuyên gia, Hội Luật gia Việt Nam

Luật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG) năm 2012 đã góp phần quan trọng trong việc bảo vệ quyền lợi người gửi tiền, củng cố niềm tin vào hệ thống tài chính – ngân hàng. Tuy nhiên, trước sự thay đổi nhanh chóng của bối cảnh kinh tế và pháp lý, nhiều quy định đã bộc lộ hạn chế. Việc sửa đổi Luật BHTG lần này không chỉ khắc phục bất cập, mà còn đồng bộ với Luật Các TCTD 2024, mở rộng quyền hạn của Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN), nâng cao hiệu quả bảo vệ người gửi tiền, đồng thời góp phần duy trì sự ổn định, phát triển an toàn và lành mạnh của hệ thống ngân hàng. Trong phạm vi bài viết này, Hội Luật gia Việt Nam xin chia sẻ một số ý kiến xung quanh các sửa đổi, bổ sung chính của dự thảo Luật.

Nâng cao vai trò của BHTGVN trong kiểm tra tổ chức tham gia BHTG

Theo quy định của Luật BHTG hiện hành, BHTGVN thực hiện theo dõi, kiểm tra việc chấp hành các quy định pháp luật về BHTG; kiến nghị NHNN xử lý hành vi vi phạm quy định pháp luật về BHTG. Cụ thể, gồm các nội dung: (i) Việc thực hiện quy định về đề nghị cấp, cấp lại, niêm yết Chứng nhận tham gia BHTG; (ii) Việc tính và nộp phí BHTG; (iii) Việc nhận tiền gửi được bảo hiểm; (iv) Việc cung cấp thông tin về tiền gửi được bảo hiểm, các thông tin và báo cáo khác theo yêu cầu của BHTGVN.

Gần đây, tại Chỉ thị số 06/CT-TTg ngày 12/3/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường giải pháp đảm bảo an toàn hoạt động, củng cố vững chắc hệ thống quỹ tín dụng nhân dân (QTDND) đã đặt ra yêu cầu tăng cường vai trò và giao nhiệm vụ cho BHTGVN trong việc phối hợp tham gia, hỗ trợ chức năng kiểm tra, giám sát của NHNN đối với các QTDND. Thực tiễn trong những năm qua, BHTGVN đã thực hiện tốt nhiệm vụ này, đã phát hiện những vi

phạm của các QTDND để kiến nghị NHNN có biện pháp xử lý kịp thời. Việc huy động thêm nguồn lực từ BHTGVN để hỗ trợ công tác thanh tra, giám sát của NHNN là cần thiết. Đây vừa là kênh bổ sung nhân lực, vừa giúp hình thành đội ngũ cán bộ có kinh nghiệm, có thể tham gia xử lý TCTD yếu kém khi cần thiết. Trong bối cảnh chủ trương tinh gọn bộ máy (trước đây, NHNN có 63 chi nhánh tại các tỉnh, thành phố, hiện nay chỉ còn 15 NHNN chi nhánh khu vực), việc giao BHTGVN hỗ trợ NHNN kiểm tra TCTD cũng góp phần hỗ trợ,

giảm áp lực cho NHNN.

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) lần này tiếp tục bổ sung quy định nội dung kiểm tra của BHTGVN theo yêu cầu của NHNN không chỉ giúp NHNN có thêm một kênh giám sát độc lập, mà còn mang lại góc nhìn đa chiều trong đánh giá hoạt động của các TCTD. Theo đó, NHNN đóng vai trò chủ trì, xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra tổng thể; trên cơ sở đó, giao BHTGVN thực hiện những nội dung kiểm tra cụ thể hàng năm. Cách tiếp cận này đảm bảo sự phối hợp, chia sẻ trách nhiệm mà không chồng

chéo. Cũng cần phải phân biệt rõ ràng, hoạt động kiểm tra của BHTGVN là kiểm tra theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao (một hoạt động bình thường), không phải là hoạt động thanh tra. Căn cứ kết quả kiểm tra, BHTGVN báo cáo NHNN và kiến nghị các biện pháp xử lý (nếu có), BHTGVN cũng không có chức năng xử lý vi phạm.

Như vậy, BHTGVN không hoạt động độc lập như một cơ quan quản lý nhà nước mà chỉ thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ được giao với tư cách là một định chế tài chính của Nhà nước, là cánh tay nối dài, hỗ trợ và nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm của NHNN đối với các hoạt động tín dụng. Tuy nhiên, quy định của dự thảo Luật về hoạt động kiểm tra của BHTGVN đối với các TCTD vẫn chưa khai thác hết vai trò, thế mạnh của BHTG, vì trong quá trình kiểm tra nếu phát hiện TCTD có sai phạm, thậm chí có nguy cơ mất an toàn thì BHTGVN chỉ có quyền báo cáo NHNN mà không được quyền khuyến nghị TCTD khắc phục hoặc ngăn chặn kịp thời các vi phạm. Do đó, chúng tôi kiến nghị nên bổ sung quy định: trong quá trình kiểm tra nếu phát hiện có dấu hiệu vi phạm thì BHTG có quyền khuyến nghị, đưa ra cảnh báo đối với TCTD (không áp đặt), đồng thời báo cáo NHNN để có biện pháp xử lý. Mặt khác, BHTG cũng cần xây dựng, áp dụng những biện pháp kiểm tra hợp lý, khoa học, đặc biệt là áp dụng các giải pháp công nghệ (ứng dụng AI) trong hoạt động kiểm tra để bảo đảm hoạt động kiểm tra của BHTG không chồng chéo với NHNN, không làm ảnh hưởng đến hoạt động bình thường của các TCTD nhưng vẫn đáp ứng được mục tiêu, yêu cầu nhiệm vụ kiểm tra của BHTGVN.

Tăng cường vai trò của BHTGVN trong việc tham gia xử lý TCTD yếu kém

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) bổ sung các quy định về cho vay đặc biệt, mua trái phiếu dài hạn nhằm bảo đảm tính đồng bộ với Luật Các TCTD, đồng thời tạo hành lang pháp lý đầy đủ, rõ ràng, minh bạch để tổ chức BHTG có thể chủ động và linh hoạt hơn trong việc tham gia hỗ trợ tài chính cho các TCTD được kiểm soát đặc biệt (KSDB), phát huy hiệu quả chức năng hỗ trợ, xử lý TCTD yếu kém. Với quy định tại Dự thảo Luật BHTG, phạm vi cho vay đặc biệt của tổ chức BHTG là trong các trường hợp: (i) Cho vay đặc biệt đối với ngân hàng thương mại, ngân hàng hợp tác xã, tổ chức tài chính vi mô được kiểm soát đặc biệt để thực hiện phương án phục hồi; (ii) Cho vay đặc biệt đối với ngân hàng thương mại được kiểm soát đặc biệt để thực hiện phương án chuyển giao bắt buộc; (iii) Cho vay đặc biệt đối với ngân hàng thương mại, ngân hàng hợp tác xã, quỹ tín dụng nhân dân, tổ chức tài chính vi mô được can thiệp sớm và bị rút tiền hàng loạt; được kiểm soát đặc biệt và bị rút tiền hàng loạt để chi trả cho người gửi tiền. Như vậy, tổ chức BHTG không cho vay trong trường hợp TCTC bị rút tiền hàng loạt vẫn hoạt động bình thường, bảo đảm hoạt động cho vay phù hợp, không trùng lặp với NHNN. Đây là những nhiệm vụ góp phần nâng cao vai trò của tổ chức BHTG trong việc duy trì sự ổn định, an toàn của hệ thống ngân hàng.

Đồng thời với thẩm quyền cho vay đặc biệt, dự thảo Luật cũng bổ sung quy định về nguyên tắc xử lý khoản vay đặc biệt nhằm đảm bảo việc thu hồi khoản vay đặc biệt được thực hiện theo đúng nguyên tắc, tránh lạm dụng hoặc thất thoát và để tổ chức BHTG có cơ sở xử lý, thu hồi số tiền đã cho vay đặc biệt.

Bên cạnh đó, dự thảo Luật cũng quy định tổ chức BHTG được quyền tham gia vào quá trình xử lý tổ chức tham gia BHTG yếu

kém với các hoạt động như: cử người đủ tiêu chuẩn, điều kiện để giữ chức danh quản lý, điều hành, thành viên Ban kiểm soát tại QTDND được KSDB theo yêu cầu của NHNN; tham gia đánh giá tính khả thi phương án cơ cấu lại TCTD được kiểm soát đặc biệt theo pháp luật về TCTD; mua trái phiếu dài hạn của TCTD nhận chuyển giao bắt buộc, cho vay đặc biệt tổ chức tham gia BHTG... Từ đó nâng cao vị trí, vai trò, tận dụng được bộ máy, đội ngũ viên chức của HBTGVN, góp phần tái cơ cấu, xử lý TCTD yếu kém.

Tuy nhiên, chúng tôi cho rằng, mặc dù dự thảo Luật đã có những bổ sung nhất định về nhiệm vụ của BHTGVN trong tham gia xử lý các TCTD yếu kém so với Luật hiện hành nhưng vẫn chưa mạnh mẽ, chưa sử dụng hết tiềm lực của BHTGVN. Ở các nước phát triển (như Hoa Kỳ, Hàn Quốc), tổ chức BHTG có quyền rất lớn trong việc tiếp nhận, xây dựng phương án tái cơ cấu các TCTD yếu kém hoặc xử lý các TCTD phá sản. Để khai thác hết năng lực, trí tuệ nguồn nhân lực của BHTGVN, tránh lãng phí một định chế tài chính của Nhà nước đã khá lớn mạnh, chúng tôi kiến nghị nên nghiên cứu bổ sung thẩm quyền này cho BHTGVN theo hướng: trước mắt cho phép BHTGVN được quyền chủ trì xây dựng phương án tái cấu trúc hoặc phương án phá sản đối với các quỹ tín dụng nhân dân yếu kém, trình NHNN phê duyệt và BHTGVN chủ trì tổ chức thực hiện phương án. Đối với các ngân hàng thương mại yếu kém thì BHTGVN chỉ là người tham gia xây dựng và thực hiện phương án như quy định của dự thảo Luật là hợp lý.

Hoàn thiện cơ chế chi trả BHTG

Hoạt động chi trả BHTG là nhiệm vụ cốt lõi, tác động trực tiếp đến quyền lợi của người gửi tiền và niềm tin của công chúng. Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) đã bổ sung

nhiều cơ chế mới nhằm đẩy nhanh quá trình chi trả và tăng tính chủ động cho BHTGVN.

Thứ nhất, rút ngắn thời hạn trả tiền bảo hiểm.

Việc rút ngắn thời hạn trả tiền bảo hiểm (từ 60 ngày xuống 45 ngày) nhằm mục đích bảo vệ tốt hơn nữa quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền, tăng cường niềm tin công chúng đối với hệ thống ngân hàng. Người gửi tiền được chi trả nhanh chóng sẽ củng cố niềm tin vào cơ chế BHTG, qua đó góp phần ổn định tâm lý xã hội và khuyến khích người dân tiếp tục gửi tiền vào hệ thống ngân hàng thay vì rút ra ồ ạt. Bên cạnh đó, khi có TCTD mất khả năng chi trả, nếu tiền gửi được hoàn trả chậm, rất dễ dẫn đến hiệu ứng dây chuyền “rút tiền hàng loạt” tại các ngân hàng khác. Do vậy, thời hạn trả tiền bảo hiểm ngắn hơn giúp hạn chế nguy cơ mất ổn định hệ thống.

Để thực hiện hiệu quả việc rút ngắn thời hạn trả tiền bảo hiểm, tổ chức BHTG cần cải tiến quy trình nghiệp vụ, ứng dụng công nghệ, phối hợp chặt chẽ với NHNN và các TCTD, từ đó nâng cao năng lực quản lý và tính minh bạch trong hoạt động. Tổ chức BHTG phải chuẩn bị tốt hơn về cơ sở dữ liệu, nguồn lực tài chính và nhân sự để sẵn sàng chi trả, giúp nâng cao khả năng ứng phó với tình huống khẩn cấp.

Thứ hai, bổ sung quy định về thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm, bao gồm chi trả trong trường hợp đặc biệt.

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) bổ sung quy định để xác định thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm rõ ràng, cụ thể, thống nhất với quy trình xử lý TCTD yếu kém tại Luật các TCTD và theo hướng sớm hơn. Cụ thể, nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm phát sinh kể từ một trong các thời điểm: (1) Phương án phá sản tổ chức tín dụng được phê duyệt hoặc Ngân

hàng Nhà nước Việt Nam có văn bản xác định chi nhánh ngân hàng nước ngoài mất khả năng chi trả tiền gửi cho người gửi tiền; (2) NHNN có văn bản đình chỉ hoạt động nhận tiền gửi của tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt có lỗ lũy kế lớn hơn 100% giá trị của vốn điều lệ và các quỹ dự trữ theo báo cáo tài chính đã được kiểm toán gần nhất. Bên cạnh đó, Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) cũng bổ sung cơ chế cho phép BHTGVN thực hiện chi trả trong trường hợp đặc biệt, cụ thể là khi TCTD được kiểm soát đặc biệt bị mất hoặc có nguy cơ mất khả năng chi trả. Quy định này được đưa ra nhằm đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội theo quy định tại khoản 4 Điều 162 Luật các TCTD.

Việc quy định thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm sớm cần sự vào cuộc của các cơ quan, tổ chức có liên quan, trong đó có tổ chức BHTG. Việc tổ chức BHTG chi trả sớm là một biện pháp giúp nhanh chóng xử lý dứt điểm các TCTD yếu kém khi tiền gửi của người dân đã được chi trả theo quy định. Biện pháp này góp phần bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền, giúp họ nhanh chóng tiếp cận khoản tiền gửi được bảo hiểm. Việc chi trả sớm thể hiện vai trò chủ động, tích cực của BHTGVN trong việc tham gia xử lý TCTD yếu kém, từ đó nâng cao hiệu lực, hiệu quả của chính sách BHTG. Đồng thời, việc này giúp giải quyết vấn đề vướng mắc hiện nay, đó là thủ tục phá sản đối với TCTD là rất phức tạp, quá trình xử lý pháp nhân thường kéo dài dẫn đến việc BHTGVN chưa thể chi trả bảo hiểm cho người gửi tiền. Hiện nay, có nhiều QTDND đã hết số dư tiền gửi nhưng chưa hoàn tất xử lý pháp nhân, Ngân hàng Hợp tác xã và BHTGVN vẫn đang cử người tham gia quản trị, điều hành. Đây là một trong những vướng mắc cơ bản khiến cho BHTGVN không thể thực hiện được chức năng cơ bản của tổ chức BHTG.

Thứ ba, bổ sung quy định về hạn mức trả tiền bảo hiểm.

Quy định tại dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) tạo cơ chế linh hoạt cho chính sách BHTG, cho phép Nhà nước điều chỉnh hạn mức phù hợp với diễn biến kinh tế – xã hội, lạm phát, quy mô tiền gửi và khả năng tài chính của tổ chức bảo hiểm tiền gửi. Quy định về “trường hợp đặc biệt” là một công cụ ứng phó khủng hoảng, bảo đảm Nhà nước có thể bảo vệ toàn bộ quyền lợi hợp pháp của người gửi tiền khi xảy ra sự cố nghiêm trọng, qua đó ngăn ngừa nguy cơ rút tiền hàng loạt và duy trì ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng. Cơ chế này thể hiện rõ thẩm quyền của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước, đồng thời bảo đảm vai trò của Ngân hàng Nhà nước trong việc tham mưu, đề xuất dựa trên giám sát thực tiễn hệ thống ngân hàng.

Hạn mức chi trả BHTG hiện nay là 125 triệu đồng đối với một người gửi tiền tại một tổ chức tham gia BHTG. Hạn mức chi trả này được quy định từ năm 2021. Tuy nhiên, đến thời điểm hiện nay, hạn mức này đã bộc lộ nhiều bất cập. Do vậy, việc điều chỉnh tăng hạn mức chi trả BHTG trong thời gian tới là cần thiết nhằm bảo đảm tốt hơn quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền; củng cố niềm tin công chúng đối với hệ thống ngân hàng; và góp phần nâng cao vai trò, hiệu quả chính sách BHTG trong việc duy trì ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng.

Nâng cao năng lực tài chính của tổ chức BHTG

Năng lực tài chính là yếu tố then chốt để BHTGVN thực hiện hiệu quả các nhiệm vụ của mình. Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) đã bổ sung quy định nhằm củng cố và tăng cường năng lực tài chính cho BHTGVN.

Thứ nhất, tăng phí BHTG.

Theo dự thảo Luật BHTG (sửa đổi), việc tăng phí chỉ đặt ra trong trường hợp đặc biệt, khi quỹ BHTG không còn đủ nguồn lực để chi trả. Điều này đảm bảo tính nhất quán với Luật Các TCTD, đồng thời tạo cơ sở pháp lý cho tổ chức BHTG chủ động xây dựng và triển khai phương án tăng phí trong những tình huống đặc biệt, nhằm bù đắp khoản vay từ NHNN.

Việc tăng phí BHTG trong trường hợp đặc biệt có thể được nhìn nhận như một cơ chế để thị trường tự điều tiết rủi ro trong hệ thống tài chính. Về bản chất, đây là việc sử dụng nguồn lực từ chính các tổ chức tham gia thị trường – cụ thể là các TCTD – để hình thành và củng cố quỹ dự phòng cho các tình huống rủi ro, tránh sử dụng ngân sách Nhà nước để xử lý rủi ro của thị trường, đồng thời đảm bảo nguyên tắc công bằng và bền vững trong hoạt động của hệ thống tài chính. Tuy nhiên, cần xác định rõ thời hạn tăng phí trong một khoảng thời gian nhất định phù hợp với kế hoạch bù đắp khoản vay từ NHNN và quay trở lại mức phí thông thường sau đó.

Như vậy, tăng phí BHTG không chỉ đơn thuần là một biện pháp kỹ thuật để gia tăng nguồn lực dự phòng, mà còn là bước đi phù hợp với định hướng phát triển thị trường tài chính theo hướng lành mạnh, bền vững, giảm thiểu sự tham gia trực tiếp của Nhà nước nhưng vẫn đảm bảo được vai trò bảo vệ người gửi tiền và ổn định hệ thống.

Thứ hai áp dụng phí BHTG phân biệt

Cơ chế phí BHTG hiện nay là cơ chế phí đồng hạng (mức phí 0,15%/ năm tính trên toàn bộ số dư tiền gửi bình quân của các cá nhân bằng đồng Việt Nam tại tổ chức tham gia BHTG), được áp dụng từ khi BHTGVN thành lập đến nay. Việc áp dụng mức phí đồng hạng đã giúp tổ chức của

Nhà nước dễ dàng trong quản lý, dễ tính và thu phí phù hợp trong giai đoạn đầu triển khai hệ thống này. Quy định pháp lý hiện hành cũng cho phép điều chỉnh mức phí theo loại hình tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi hoặc trên cơ sở đánh giá, xếp loại của cơ quan có thẩm quyền. Nhưng việc thu phí cố định và ở mức thấp trong bối cảnh lượng tiền gửi được bảo hiểm tăng nhanh khiến khả năng xử lý của Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam giảm đi. Hơn nữa, trong bối cảnh nước ta hội nhập sâu các diễn biến trên thị trường thế giới sẽ có ảnh hưởng nhiều hơn đến hệ thống ngân hàng, với mức độ rủi ro cao hơn. Việc áp dụng hệ thống phí điều chỉnh theo mức độ rủi ro cũng sẽ bảo đảm công bằng giữa các tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi. Bởi nguyên tắc thu phí là tổ chức có mức độ rủi ro cao thì phải đóng mức cao hơn, từ đó, tạo động lực nâng cao chất lượng quản trị rủi ro của tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi, tuân theo nguyên tắc thị trường.

Tuy nhiên, việc áp dụng hệ thống phí phân biệt cần có lộ trình phù hợp, đòi hỏi nghiên cứu đầy đủ và thận trọng để tránh những tác động tiêu cực đến hệ thống các tổ chức tín dụng, ảnh hưởng đến lòng tin của người gửi tiền và sự ổn định của các tổ chức tín dụng. Việc chuyển đổi từ phí BHTG đồng hạng sang phí BHTG phân biệt cần có thời gian chuyển tiếp đảm bảo từ khi công bố hệ thống phí phân biệt đến khi áp dụng thực tiễn đủ để các tổ chức tham gia BHTG chấn chỉnh hoạt động nhằm đạt được mức phí thấp; đồng thời đủ thời gian để cơ quan quản lý tiến hành tính thử và đánh giá tác động của việc áp dụng hệ thống phí phân biệt đối với hệ thống ngân hàng. Thời điểm áp dụng hệ thống phí BHTG phân biệt phù hợp là khi đã đáp ứng được tất cả các điều kiện tiên quyết để áp dụng hệ thống phí BHTG phân biệt cũng như có đầy đủ cơ sở pháp lý để

hỗ trợ cho quá trình triển khai hệ thống phí BHTG này.

Thứ ba, đa dạng hóa danh mục đầu tư của BHTGVN.

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) quy định BHTGVN được sử dụng nguồn vốn hoạt động để đầu tư: a) Mua, bán trái phiếu Chính phủ; mua, bán tín phiếu Ngân hàng Nhà nước Việt Nam với tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài; b) Gửi tiền tại Ngân hàng Nhà nước Việt Nam; c) Mua, bán trái phiếu, chứng chỉ tiền gửi do các ngân hàng thương mại có vốn nhà nước, ngân hàng thương mại cổ phần có vốn doanh nghiệp nhà nước trên 50% vốn điều lệ phát hành; gửi tiền tại các ngân hàng thương mại có vốn nhà nước, ngân hàng thương mại cổ phần có vốn doanh nghiệp nhà nước trên 50% vốn điều lệ; không thực hiện đầu tư tại các ngân hàng thương mại đang được kiểm soát đặc biệt.

Việc mở rộng danh mục đầu tư như đề xuất tại dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) đảm bảo nguyên tắc thận trọng, tương tự như quy định tại Nghị định 14/2025/NĐ-CP ngày 24/01/2025 của Chính phủ sửa đổi Nghị định 24/2016/NĐ-CP ngày 05/4/2016 quy định chế độ quản lý ngân quỹ nhà nước. Đồng thời, việc đề xuất mở rộng danh mục đầu tư của BHTGVN là phù hợp với định hướng Chiến lược phát triển BHTG đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 đã được Thủ tướng phê duyệt tại Quyết định số 1660/QĐ-TTg ngày 30/12/2022. Chiến lược phát triển BHTG đặt mục tiêu chung “nâng cao năng lực tài chính”, trong đó đã đặt ra yêu cầu cho phép tổ chức BHTG đa dạng hóa hình thức và danh mục đầu tư. Việc này đặc biệt có ý nghĩa trong bối cảnh khả năng sinh lời của nguồn vốn nhàn rỗi của BHTGVN có xu hướng giảm dần do hiện nay mới chỉ tập trung vào trái phiếu Chính phủ, chưa đa dạng hóa danh mục đầu tư.

(Xem tiếp trang 21)

MỘT SỐ KIẾN NGHỊ ĐỐI VỚI LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI) NHẪM TĂNG CƯỜNG VAI TRÒ CỦA TỔ CHỨC BẢO HIỂM TIỀN GỬI ĐỐI VỚI HỆ THỐNG CÁC TỔ CHỨC TÍN DỤNG

Nguyễn Đức Dũng

Tổng Thư ký Hiệp hội Quý tín dụng nhân dân Việt Nam

Trong suốt 25 năm xây dựng và phát triển, Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN) đã khẳng định vai trò thiết yếu trong việc bảo vệ quyền lợi hợp pháp của hàng triệu người gửi tiền, góp phần duy trì an toàn hệ thống quỹ tín dụng nhân dân (QTDND) và củng cố niềm tin công chúng đối với hoạt động ngân hàng. Bên cạnh những kết quả nổi bật, thực tiễn cũng đặt ra yêu cầu hoàn thiện khung pháp lý, nhất là thông qua việc sửa đổi Luật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG), nhằm nâng cao năng lực bảo vệ người gửi tiền và phát huy hiệu quả chính sách trong bối cảnh mới.

Vai trò thiết yếu của BHTGVN trong bảo vệ người gửi tiền và ổn định hệ thống

BHTGVN - một tổ chức tài chính Nhà nước hoạt động không vì mục tiêu lợi nhuận, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền thông qua các hoạt động nghiệp vụ của mình, từ đó góp phần hạn chế rủi ro, góp phần giúp các tổ chức tham gia BHTG hoạt động an toàn, hiệu quả hơn, đảm bảo an toàn tiền gửi của người gửi tiền.

Trong quá trình 25 năm xây dựng và phát triển, BHTGVN đã và đang bảo vệ cho hơn 136.8 triệu lượt người gửi tiền tại 1.276 tổ chức tín dụng (TCTD) (trong đó có 1.176 QTDND tham gia BHTG thông qua việc triển khai các nghiệp vụ về BHTG như: giám sát, kiểm tra việc thực hiện các quy định về BHTG; phối hợp, tham gia vào để án tái cơ cấu các TCTD yếu kém; tham gia vào quá trình kiểm soát đặc biệt đối với tổ chức tham gia BHTG theo quy định của Ngân hàng Nhà

nước Việt Nam (NHNN); tham gia quản lý, thanh lý tài sản của tổ chức tham gia BHTG theo quy định của Chính phủ; chi trả BHTG cho người tiền theo quy định; quản lý, thu phí BHTG; đầu tư nguồn vốn tạm thời nhàn rỗi để nâng cao năng lực tài chính của BHTGVN; tuyên truyền chính sách BHTG để củng cố niềm tin người gửi tiền...

Trong thời gian qua, BHTGVN đã có những đóng góp tích cực trong việc theo dõi, kiểm tra

chuyên sâu và đề xuất phương án xử lý đối với các TCTD yếu kém với vai trò và nhiệm vụ mới được giao theo quy định tại Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Các TCTD năm 2017, nhằm tham gia sâu hơn vào quá trình tái cơ cấu các TCTD theo chỉ đạo của Chính phủ và Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.

Đối với các QTDND thời gian qua, BHTGVN đã thực hiện chi trả BHTG kịp thời, đúng quy định cho 1.793 người gửi tiền tại 39 QTDND bị giải thể. Kết quả này đã thể hiện rõ vai trò của BHTGVN trong việc bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho người tiền, góp phần tạo lập được niềm tin của người dân, ổn định trật tự xã hội tại địa phương, góp phần ngăn ngừa rủi ro tiềm ẩn lan truyền đến QTDND khác.

Không chỉ hoàn thành việc bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền, BHTGVN và Ngân hàng Hợp tác xã Việt Nam còn tham gia hiệu quả trong quá trình tái cơ cấu các QTDND theo sự chỉ đạo quyết liệt của Ngân hàng Nhà nước như: tham gia đề án tái cơ cấu QTDND yếu kém; cử nhân sự khi được Ngân hàng Nhà nước yêu cầu để đảm nhiệm chức danh Chủ tịch Hội đồng quản trị; Trưởng Ban Kiểm soát; Giám đốc, Phó Giám đốc và các chức danh tương đương đối với các QTDND được kiểm soát đặc biệt theo đề nghị của một số Ngân hàng Nhà nước chi nhánh tỉnh, thành phố... Sau một thời gian triển khai tái cơ cấu đã mang lại kết quả tích cực, một số QTDND yếu kém đã khắc phục khó khăn và trở lại hoạt động bình thường. Tiếp theo, BHTGVN và Ngân hàng Hợp tác xã Việt Nam còn được Ngân hàng Nhà nước Việt Nam giao nhiệm vụ triển khai công tác kiểm tra QTDND

theo kế hoạch định kỳ hàng năm của Ngân hàng Nhà nước. Từ năm 2019 đến nay, BHTGVN đã kiểm tra được 234 QTDND, với việc tập trung phân tích, đánh giá thực trạng hoạt động, việc chấp hành các quy định về BHTG cũng như việc tuân thủ quy định về đảm bảo an toàn trong hoạt động ngân hàng qua đó cảnh báo rủi ro và khuyến nghị các nội dung QTDND cần khắc phục, báo cáo NHNN những vấn đề cần xử lý nhằm góp phần giúp các QTDND hoạt động an toàn và hiệu quả.

Để tiếp tục nâng cao vai trò của BHTGVN, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 1660/QĐ-TTg ngày 30/12/2022 phê duyệt “Chiến lược phát triển BHTG đến năm 2025, định hướng đến năm 2030”. Chiến lược đã xác định rõ quan điểm, mục tiêu, chính sách, nhiệm vụ và giải pháp theo từng giai đoạn, trên tầm nhìn trung và dài hạn, tạo nền tảng cho việc mở rộng phạm vi bảo vệ người gửi tiền, nâng cao năng lực tổ chức và phát huy vai trò của công cụ chính sách công đặc thù này.

Những bất cập và yêu cầu hoàn thiện chính sách BHTG

Tuy nhiên, với những quy định hiện nay, BHTGVN vẫn còn bị hạn chế một số mặt như: (i) Việc thu phí bảo hiểm vẫn được tính “đồng hạng” trên cơ sở tính phí BHTG được căn cứ vào toàn bộ số dư tiền gửi bình quân của các loại tiền gửi được bảo hiểm tại tổ chức tham gia BHTG, chưa tính theo mức độ rủi ro của tổ chức tham gia BHTG; (ii) Hiện nay, BHTGVN mới chỉ thực hiện nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm khi Ngân hàng Nhà nước có văn bản chấm dứt kiểm soát đặc biệt đối với tổ chức tham gia BHTG bị

lâm vào tình trạng phá sản...(iii) BHTGVN chưa được cho vay đặc biệt đối với TCTD bị rút tiền hàng loạt để chi trả tiền gửi cho người gửi tiền...

Ghi nhận những thành tựu đạt được, bên cạnh đó vẫn còn một số trở ngại như đã nêu cho thấy BHTGVN cần được nhìn nhận với tầm nhìn dài hạn hơn. Điều này đặc biệt có ý nghĩa trong bối cảnh đất nước đang chuyển mình mạnh mẽ, kinh tế – xã hội ngày càng phát triển, quy mô hoạt động của các TCTD không ngừng mở rộng, hành trình chuyển đổi số lan tỏa sâu rộng, nhất là trong ngành Ngân hàng – lĩnh vực đang tạo ra nhiều đổi mới và đột phá trong việc đáp ứng nhu cầu vốn và các sản phẩm dịch vụ ngân hàng số cho nền kinh tế.

Hiện nay, BHTGVN đã chủ động nghiên cứu, tham mưu xây dựng dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) trên cơ sở rút ra từ kinh nghiệm quốc tế và thực tiễn Việt Nam, khắc phục hạn chế thời gian qua. Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) lần này đã bổ sung nhiều điểm mới, bám sát chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước, phù hợp thông lệ quốc tế, đáp ứng được nhu cầu thực tiễn, nhất là việc BHTGVN tham gia kiểm tra, giám sát hoạt động đối với QTDND (như kinh nghiệm ở Tổng Công ty BHTG Liên bang FDIC - Mỹ, Tổng Công ty Bảo hiểm tiền gửi Canada - CDIC...) và cử nhân sự tham gia quản lý, điều hành QTDND được kiểm soát đặc biệt theo yêu cầu của NHNN, góp phần bảo vệ tốt hơn quyền lợi của người gửi tiền.

Kiến nghị sửa đổi, bổ sung để nâng cao hiệu quả chính sách BHTG

Hội nghị triển khai thực hiện kiểm tra QTDND theo yêu cầu của Ngân hàng Nhà nước (NHNN) năm 2025

Về phí BHTG, Hiệp hội QTDND Việt Nam kiến nghị căn bổ sung quy định về cơ chế phí bảo hiểm tiền gửi theo hướng linh hoạt hơn, phù hợp với đặc thù của hệ thống tổ chức tín dụng, đặc biệt là QTDND. Theo Hiệp hội, hiện nay QTDND vừa phải nộp phí bảo hiểm tiền gửi, vừa phải duy trì Quỹ bảo đảm an toàn hệ thống, dẫn tới gánh nặng tài chính lớn hơn so với các loại hình tổ chức tín dụng khác. Trong khi đó, Quỹ bảo đảm an toàn hệ thống QTDND đã chứng minh hiệu quả nhiều năm qua, kịp thời hỗ trợ để ngăn ngừa rủi ro, chia sẻ vai trò phòng ngừa cùng với BHTG.

Do vậy, cần có cơ chế chia sẻ phí giữa BHTG và Quỹ bảo đảm an toàn hệ thống QTDND (Quỹ bảo toàn), vừa giảm áp lực cho QTDND, vừa khuyến khích các đơn vị này tăng cường tự bảo vệ mình trong phòng ngừa rủi ro. Kiến nghị này cũng phù hợp với Đề án Cơ cấu lại hệ thống QTDND và NHHTX 2025-2030, định hướng 2045 của Ngân hàng

Nhà nước Việt Nam. Theo đó tổng tỷ lệ phí mà QTDND phải nộp cho BHTG và Quỹ bảo toàn chỉ nên tương đương tỷ lệ phí bảo hiểm tiền gửi như các tổ chức tín dụng, trong đó: 50% số nộp cho BHTG, 50% nộp Quỹ bảo toàn.

Về trách nhiệm báo cáo và công bố thông tin của tổ chức BHTG, Hiệp hội QTDND Việt Nam kiến nghị BHTGVN căn định kỳ phân tích các yếu tố kinh tế - xã hội, môi trường tác động, từ đó ban hành khuyến nghị và cảnh báo sớm những rủi ro tiềm ẩn đối với các tổ chức tham gia BHTG để có biện pháp phòng ngừa. Kiến nghị này xuất phát từ yêu cầu trong Chiến lược phát triển BHTG đến năm 2025, định hướng đến năm 2030, nhấn mạnh vai trò cảnh báo sớm và tham gia tái cơ cấu tổ chức tín dụng yếu kém. Trong bối cảnh chuyển đổi số và rủi ro hệ thống ngày càng phức tạp, nếu chỉ dừng lại ở việc báo cáo số liệu, chính sách BHTG sẽ thiếu tính

chủ động. Kinh nghiệm quốc tế cũng cho thấy tổ chức BHTG không chỉ là “người chi trả bảo hiểm” mà còn là “tuyến phòng thủ sớm” của hệ thống tài chính. Do đó, việc bổ sung cơ chế cảnh báo sớm sẽ giúp phòng ngừa rủi ro từ xa, giảm chi phí chi trả bảo hiểm, đồng thời nâng cao tính minh bạch và củng cố niềm tin của người gửi tiền.

Về cho vay đặc biệt, Hiệp hội QTDND Việt Nam đề xuất mở rộng quy định về cơ chế cho vay đặc biệt từ quỹ dự phòng nghiệp vụ của BHTGVN. Theo Hiệp hội, trong thực tế không chỉ ngân hàng thương mại mà cả Ngân hàng Hợp tác xã và QTDND cũng có thể gặp tình huống bị rút tiền hàng loạt hoặc khó khăn thanh khoản ngắn hạn. Nếu thiếu cơ chế cho vay đặc biệt từ BHTGVN, các tổ chức này sẽ không có nguồn hỗ trợ kịp thời, làm gia tăng nguy cơ rủi ro đối với hệ thống QTDND. Việc bổ sung quy định nhằm cho phép BHTGVN cho vay đặc biệt

cả với Ngân hàng Hợp tác xã và QTDND được đánh giá là phù hợp với chủ trương cơ cấu lại hệ thống tổ chức tín dụng theo mô hình hợp tác, đồng thời góp phần bảo vệ người gửi tiền ở khu vực nông thôn – địa bàn nhạy cảm. Kiến nghị này cũng giúp bảo đảm tính bình đẳng giữa các loại hình tổ chức tín dụng và phát huy tối đa vai trò “bình ổn hệ thống” của BHTGVN.

Cần nghiên cứu tăng hạn mức trả tiền bảo hiểm

Hạn mức trả tiền bảo hiểm hiện nay là 125 triệu đồng được quy định từ năm 2021 đang trở nên lạc hậu so với thu nhập thực tế và tốc độ tăng trưởng kinh tế hiện nay. Hạn mức trả tiền bảo hiểm của Việt Nam đang là 1,2 GDP bình quân đầu người, con số này còn khá thấp so với các quốc gia khác. Nhóm các nước

thu nhập trung bình thì hạn mức trả tiền bảo hiểm bình quân tương đương 2,6 lần/GDP/người, nhóm các nước thu nhập cao thì hạn mức trả tiền bảo hiểm bình quân tương đương 4,6 lần/GDP/người, mức trung bình toàn cầu tương đương 3,6 lần/GDP/người. Vì vậy, để đồng bộ với Luật BHTG (sửa đổi), Hiệp hội kiến nghị cần nghiên cứu nâng hạn mức trả tiền bảo hiểm ở mức phù hợp hơn nhằm bảo đảm tốt hơn quyền lợi hợp pháp của người gửi tiền, củng cố niềm tin công chúng và nâng cao hiệu quả chính sách BHTG.

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế, việc hoàn thiện môi trường pháp lý và đổi mới về mô hình BHTG sẽ tạo điều kiện bảo vệ đầy đủ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền, nâng cao hiệu quả hoạt động của BHTGVN, đồng thời tạo môi trường thuận

lợi cho hệ thống TCTD phát triển bền vững trong kỷ nguyên mới của đất nước.

BHTGVN đã, đang và sẽ tiếp tục khẳng định vai trò là “lá chắn niềm tin” của người gửi tiền, đặc biệt trong hệ thống QTDND – nơi gắn bó mật thiết với đời sống kinh tế ở nông thôn, vùng sâu, vùng xa. Việc sửa đổi, hoàn thiện Luật BHTG lần này không chỉ là yêu cầu tất yếu để khắc phục những hạn chế hiện tại, mà còn là bước đi chiến lược nhằm củng cố nền tảng pháp lý, tăng cường năng lực tài chính và nghiệp vụ, từ đó bảo đảm an toàn hệ thống các TCTD và góp phần phát triển kinh tế - xã hội bền vững. /.

HOÀN THIỆN DỰ ÁN LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI)...

(Tiếp trang 17)

Có thể nói, việc tổ chức BHTG được phép quản lý và phân bổ quỹ không đơn thuần là hoạt động đầu tư nhằm mục tiêu sinh lời. Nếu chỉ tập trung toàn bộ nguồn vốn vào một kênh duy nhất, quỹ sẽ đối diện với tình trạng lãi suất thấp, khả năng sinh lời hạn chế và rủi ro về thanh khoản. Ngược lại, khi được phép phân bổ vốn vào nhiều kênh hợp pháp, an toàn và thanh khoản cao, tăng tích lũy và tổ chức BHTG có thể chủ động hơn trong việc quản lý nguồn lực, duy trì khả năng chi trả khi rủi ro xảy ra. Tuy nhiên, Hội Luật gia Việt Nam cũng khuyến nghị, việc mở rộng danh mục đầu tư từ nguồn vốn nhàn rỗi của BHTG cũng cần phải đi đôi với hình thành cơ chế bảo đảm an toàn vốn, thiết kế các

van an toàn cho nguồn vốn đầu tư của BHTG. Ví dụ: cần bổ sung quy định đối với các khoản tiền gửi của BHTG ở các ngân hàng thương mại nói trên phải được ưu tiên thu hồi trước khi tổ chức BHTG tiến hành lập phương án chi trả tiền bảo hiểm nếu các ngân hàng thương mại này rơi vào tình trạng yếu kém cần phải xử lý theo quy định của Luật.

Ngoài ra, việc sửa đổi Luật BHTG theo hướng BHTGVN có thể tăng vốn điều lệ là một yêu cầu cần thiết giúp BHTGVN tăng cường nguồn lực tài chính, chủ động hơn trong việc hỗ trợ và xử lý các TCTD yếu kém, từ đó củng cố sự ổn định của hệ thống tài chính.

Việc xây dựng dự án Luật BHTG (sửa đổi) là yêu cầu tất yếu để đáp ứng sự thay đổi của thực tiễn. Các quy định mới trong dự thảo Luật BHTG (sửa đổi), từ việc mở rộng quyền hạn kiểm tra, tăng cường vai trò của BHTGVN trong xử lý TCTD yếu kém, đến hoàn thiện cơ chế chi trả và nâng cao năng lực tài chính của tổ chức BHTG, sẽ tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển an toàn, lành mạnh của hệ thống TCTD, đồng thời bảo vệ tối đa quyền lợi hợp pháp của người gửi tiền. Đây chính là mục tiêu cuối cùng và quan trọng nhất của mọi hoạt động trong lĩnh vực này./.

BẢO HIỂM TIỀN GỬI VIỆT NAM CHỦ ĐỘNG THAM GIA XÂY DỰNG HÀNH LANG PHÁP LÝ BẢO VỆ NGƯỜI GỬI TIỀN

Đặng Duy Cường
Tổng Giám đốc Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam

Việc xây dựng một hành lang pháp lý vững chắc nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền là yêu cầu cấp thiết, đặc biệt trong bối cảnh thị trường tài chính – ngân hàng Việt Nam phát triển mạnh mẽ, niềm tin của công chúng vào hệ thống ngân hàng trở thành yếu tố then chốt để duy trì ổn định kinh tế – xã hội. Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam, với vai trò là tổ chức tài chính Nhà nước thực thi chính sách bảo hiểm tiền gửi, luôn chủ động tham gia kiến tạo, củng cố và hoàn thiện hệ thống pháp luật về bảo hiểm tiền gửi, từng bước góp phần tạo lập hành lang pháp lý bảo vệ người gửi tiền.

Trước khi có Luật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG), Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN) dù mới thành lập và đi vào hoạt động nhưng đã tích cực tham gia vào quá trình xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật về BHTG. BHTGVN chủ động phối hợp chặt chẽ với Ngân hàng Nhà nước (NHNN) trong việc soạn thảo, góp ý và đề xuất sửa đổi các văn bản quy phạm pháp luật như Nghị định số 89/1999/NĐ-CP, Nghị định số 109/2005/NĐ-CP, cũng như các thông tư hướng dẫn về nghiệp vụ BHTG. Đồng thời, BHTGVN nghiên cứu, tham khảo kinh nghiệm quốc tế,

cung cấp các luận cứ và số liệu thống kê từ hoạt động nghiệp vụ thực tiễn, đưa ra cơ sở hoàn thiện chính sách BHTG. Sự tham gia chủ động này đã góp phần tạo dựng nền móng pháp lý ban đầu, định hình mô hình hoạt động của tổ chức BHTG ở Việt Nam.

Trong giai đoạn xây dựng Luật BHTG – văn bản pháp lý cao nhất điều chỉnh trực tiếp lĩnh vực này, BHTGVN chủ động phối hợp với NHNN và các cơ quan chức năng tổ chức khảo sát, tổng kết hoạt động BHTG hơn một thập kỷ trước đó, chỉ ra những bất cập của hệ thống văn bản về BHTG

như giới hạn về thẩm quyền giám sát, phạm vi bảo hiểm còn hẹp, chưa thực sự nâng cao niềm tin người gửi tiền, hay cơ chế chi trả chưa linh hoạt. Trên cơ sở đó, BHTGVN đề xuất nhiều giải pháp quan trọng như quy định rõ ràng quyền và nghĩa vụ của người gửi tiền, tổ chức tham gia BHTG, tổ chức BHTG, thiết lập cơ chế tài chính cho tổ chức BHTG... Ngoài ra, BHTGVN cũng tích cực tham khảo chuẩn mực quốc tế, nhất là các Nguyên tắc cốt lõi của IADI, để đề xuất những điều khoản phù hợp với xu thế hội nhập. Sự đóng góp này đã giúp Luật BHTG năm 2012 vừa kế thừa thực tiễn Việt

Nam, vừa bảo đảm hài hòa với thông lệ quốc tế, tạo nền tảng pháp lý vững chắc hơn cho công tác bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền.

Hiện nay, trong giai đoạn tham gia xây dựng Luật BHTG (sửa đổi), BHTGVN luôn chủ động tích cực phối hợp với các đơn vị thuộc NHNN thực hiện tổng kết thi hành Luật BHTG; nghiên cứu, đề xuất chỉnh sách sửa đổi, bổ sung Luật BHTG; tham gia ý kiến đối với hồ sơ đề nghị xây dựng Luật BHTG (sửa đổi). Quá trình tham gia của BHTGVN nhận được sự quan tâm, chỉ đạo sát sao của NHNN, bảo đảm các ý kiến đóng góp vừa xuất phát từ thực tiễn hoạt động, vừa phù hợp với định hướng hoàn thiện khung pháp lý về BHTG và đồng bộ với quy định pháp luật có liên quan. Đến nay, dự thảo Luật đã đạt được sự thống nhất giữa các cơ quan liên quan, đặc biệt tập trung giải quyết một số bất cập trong việc triển khai Luật BHTG, đề xuất một số nội dung mới để phát huy hơn nữa vai trò của tổ chức BHTG ở một số nội dung sau:

Về thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm

Để bảo vệ tốt hơn người gửi tiền, đồng thời nâng cao vai trò của BHTGVN trong quá trình tham gia xử lý tổ chức tham gia BHTG yếu kém, góp phần duy trì sự ổn định của các tổ chức tham gia BHTG, đảm bảo sự phát triển an toàn lành mạnh của hoạt động ngân hàng, đề xuất bổ sung cơ chế chỉ trả sớm BHTG cho người gửi tiền trong quá trình xử lý tổ chức tham gia BHTG yếu kém (sớm hơn so với các quy định hiện hành).

Về hạn mức trả tiền bảo hiểm

Bổ sung quy định Thống đốc Ngân hàng Nhà nước có thẩm quyền quyết định mức chỉ trả vượt hạn mức thông thường, tối đa bằng toàn bộ số tiền gửi được bảo hiểm của người gửi tiền tại tổ chức tham gia BHTG trong trường hợp (i) Ngân hàng Nhà nước có văn bản đình chỉ hoạt động nhận tiền gửi của tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt có lỗi lũy kế lớn hơn 100% giá trị của vốn điều lệ và các quỹ dự trữ theo báo cáo tài chính đã được kiểm toán gần nhất và (ii) tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt bị mất hoặc có nguy cơ mất khả năng chi trả theo pháp luật các tổ chức tín dụng. Quy định này nhằm tạo cơ chế linh hoạt cho chỉnh sách BHTG, cho phép Nhà nước điều chỉnh hạn mức phù hợp với diễn biến kinh tế – xã hội, lạm phát, quy mô tiền gửi và khả năng tài chính của tổ chức bảo hiểm tiền gửi. Quy định này là một công cụ ứng phó khủng hoảng, bảo đảm Nhà nước có thể bảo vệ toàn bộ quyền lợi hợp pháp của người gửi tiền khi xảy ra sự cố nghiêm trọng, qua đó ngăn ngừa nguy cơ rút tiền hàng loạt và duy trì ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng. Cơ chế này cũng khẳng định thẩm quyền của Thống đốc Ngân hàng Nhà nước, đồng thời bảo đảm tính chủ động khi NHNN quyết định dựa trên giám sát thực tiễn hệ thống ngân hàng.

Về hoạt động đầu tư

Mở rộng danh mục đầu tư cho BHTGVN phù hợp với định hướng Chiến lược phát triển BHTG là yêu cầu cấp thiết đặt ra trong thời gian tới nhằm tăng cường năng lực tài chính cho BHTGVN để tham gia sâu hơn, hiệu quả hơn vào quá trình cơ cấu lại TCTD.

Bên cạnh đó, Dự thảo Luật quy định Chính phủ quy định về quản lý và đầu tư vốn, giám sát, đánh giá hiệu quả đầu tư vốn Nhà nước tại tổ chức BHTG.

Về hoạt động kiểm tra

Bổ sung quy định về quyền và nghĩa vụ của BHTGVN trong việc thực hiện kiểm tra tổ chức tham gia BHTG theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao nhằm triển khai chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Chỉ thị 06/CT-TTg. Ngoài ra, việc có thêm nguồn lực từ tổ chức BHTG hỗ trợ công tác kiểm tra của NHNN cũng là tạo nguồn lực cán bộ tham gia xử lý TCTD. Hơn nữa, trong bối cảnh tình gọn bộ máy, thì việc tổ chức BHTG hỗ trợ công tác kiểm tra của NHNN là để NHNN có thêm một kênh giám sát, kiểm tra, từ đó có góc nhìn đa chiều trong việc đánh giá hoạt động của TCTD.

Về cho vay đặc biệt

Bổ sung quy định liên quan đến việc BHTGVN cho vay đặc biệt đối với ngân hàng thương mại, ngân hàng hợp tác xã, quỹ tín dụng nhân dân, tổ chức tài chính vi mô để đồng bộ với quy định tại Luật Các TCTD và để tổ chức BHTG có cơ sở để triển khai nhiệm vụ này trong thực tiễn.

Ngoài ra, việc bổ sung quy định về nguyên tắc xử lý khoản vay đặc biệt để đảm bảo việc thu hồi khoản vay đặc biệt được thực hiện theo đúng nguyên tắc, tránh lạm dụng hoặc thất thoát và để tổ chức BHTG có cơ sở xử lý, thu hồi số tiền đã cho vay đặc biệt.

Về chế độ tài chính, hạch toán kế toán và kiểm toán

Quy định cụ thể hơn về chế độ tài chính, hạch toán, kế toán của

tổ chức BHTG để có cơ sở triển khai trong thực tiễn và đảm bảo thống nhất với pháp luật về kế toán, tương đồng với Luật khác như Luật Các TCTD.

Bổ sung quy định chế độ tài chính, hạch toán, kế toán, của tổ chức bảo hiểm tiền gửi căn cứ cơ chế tài chính đối với công ty trách nhiệm hữu hạn một thành viên do Nhà nước nắm giữ 100% vốn Điều lệ, phù hợp với tính chất hoạt động của tổ chức bảo hiểm tiền gửi và do Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định.

Về nguồn vốn hoạt động

Bổ sung quy định chi tiết về nguồn vốn hoạt động trong Dự thảo Luật BHTG theo hướng cụ thể về nguồn hình thành vốn điều lệ, vốn vay đặc biệt, quỹ dự phòng nghiệp vụ, quỹ đầu tư phát triển, quỹ dự phòng tài chính, vốn hợp pháp khác và

nguyên tắc sử dụng các quỹ để đảm bảo phù hợp với yêu cầu quản lý tài chính, tạo cơ sở pháp lý đầy đủ cho hoạt động của tổ chức BHTG, góp phần nâng cao hiệu quả sử dụng vốn, đảm bảo an toàn hệ thống tài chính – ngân hàng, là cần thiết trong tiến trình hội nhập và chuẩn hóa hoạt động BHTG theo các thông lệ quốc tế.

Có thể khẳng định rằng, việc BHTGVN chủ động, tích cực tham gia vào quá trình xây dựng, sửa đổi, bổ sung Luật BHTG không chỉ là trách nhiệm của một tổ chức thực thi chính sách công, mà còn là sự thể hiện vai trò quan trọng trong việc bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền, góp phần củng cố niềm tin công chúng vào hệ thống ngân hàng. Những kiến nghị, đề xuất của BHTGVN vừa xuất phát từ thực tiễn hoạt động, vừa bám sát các chuẩn mực,

thông lệ quốc tế, đồng thời đảm bảo tính khả thi trong điều kiện Việt Nam.

Trong bối cảnh nền kinh tế ngày càng hội nhập sâu rộng, hệ thống ngân hàng đối mặt nhiều rủi ro, thách thức, việc hoàn thiện hành lang pháp lý cho hoạt động bảo hiểm tiền gửi càng trở nên cấp thiết. Luật BHTG (sửa đổi) với sự tham gia tích cực của BHTGVN sẽ không chỉ nâng cao hiệu quả bảo vệ người gửi tiền, mà còn tăng cường năng lực tài chính, pháp lý cho tổ chức bảo hiểm tiền gửi, qua đó khẳng định vai trò là “tấm lá chắn” bảo vệ niềm tin công chúng, góp phần giữ vững ổn định kinh tế vĩ mô, bảo đảm an toàn hệ thống tài chính – ngân hàng và phát triển bền vững./.

Ý kiến Đại biểu Quốc hội về Luật BHTG (sửa đổi) SỬA ĐỔI LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI – ĐA GÓC NHÌN, CHUNG MỤC TIÊU CÙNG CỐ NIỀM TIN VÀ AN TOÀN HỆ THỐNG

Luật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG) được Quốc hội khóa XIII thông qua ngày 18/6/2012, có hiệu lực từ 1/1/2013, đã góp phần bảo vệ quyền lợi người gửi tiền, duy trì ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng và thúc đẩy phát triển kinh tế bền vững. Tuy nhiên, sau hơn 12 năm thực thi, trước bối cảnh kinh tế – xã hội biến đổi, hệ thống ngân hàng tái cơ cấu sâu rộng và hội nhập quốc tế ngày càng sâu sắc, một số quy định của Luật đã bộc lộ bất cập, chưa theo kịp thực tiễn. Việc sửa đổi Luật BHTG là cần thiết nhằm đồng bộ với Luật Các tổ chức tín dụng (sửa đổi) năm 2024 và tiệm cận chuẩn mực quốc tế.

Hiện Luật BHTG sửa đổi đang được thảo luận trình Quốc hội thông qua. Bản tin BHTG ghi nhận một số ý kiến của đại biểu Quốc hội về việc sửa đổi này.

ThS. Tạ Thị Yên - Phó Chủ nhiệm Ủy ban Công tác đại biểu của Quốc hội

Tín hiệu tích cực cho thị trường tài chính tín dụng

➤➤ **Q**ua nghiên cứu Luật BHTG và báo cáo của BHTGVN, tôi nhận thấy có một số vấn đề cần quan tâm khi sửa đổi, bổ sung Luật BHTG, cụ thể như sau:

Về thu phí BHTG, hiện Việt Nam vẫn áp dụng cơ chế phí BHTG đồng hạng với mức phí 0,15%/năm tính trên toàn bộ số dư bình quân được bảo hiểm. Cơ chế này cơ bản vẫn phù hợp với quy định pháp luật, tiếp tục giúp Quỹ dự phòng nghiệp vụ tăng trưởng ổn định. Tuy nhiên, theo thông lệ quốc tế và hướng

ThS. Tạ Thị Yên

Phó Chủ nhiệm Ủy ban Công tác đại biểu của Quốc hội

dẫn của Hiệp hội BHTG Quốc tế (IADI), cần nghiên cứu, xây dựng các phương án về khung phí, hạng phí, mức phí gắn với lộ trình triển khai, áp dụng cơ chế phí BHTG phân biệt gắn với năng lực và quyền hạn của BHTGVN trong việc giám sát, đánh giá rủi ro, phân loại các tổ chức tham gia BHTG...

Về chế độ tài chính, cần quy định rõ nguồn vốn hoạt động, chế độ tài chính, kế toán, kiểm toán; làm rõ các khoản thu, chi và xử lý trường hợp chênh lệch thu chi âm khi sử dụng vốn hoạt động để chi trả tiền bảo hiểm hoặc tham gia vào quá trình can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt tổ chức tham gia BHTG.

Về đầu tư, mở rộng hình thức đầu tư ngoài các hình thức đầu tư theo quy định tại Luật BHTG hiện hành để tăng quy mô của Quỹ dự phòng nghiệp vụ; cho phép sử dụng nguồn vốn tạm thời nhàn rỗi để mua, bán trái phiếu của Chính phủ, trái phiếu của chính quyền địa phương, tín phiếu NHNN; mua, bán trái phiếu, chứng chỉ tiền gửi do các NHTM Nhà nước và NHTM cổ phần có vốn nhà nước trên 50% vốn điều lệ phát hành; gửi tiền tại NHNN Việt Nam, các NHTM Nhà nước và NHTM cổ phần có vốn nhà nước trên 50% vốn điều lệ. Bên cạnh đó, bổ sung các quy định để hạn chế rủi ro trong hoạt động đầu tư của BHTGVN, bổ sung quy định tổ chức BHTG mua trái phiếu dài hạn của TCTD nhận chuyển giao bắt buộc theo quyết định của NHNN.

Về quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG, cần sửa đổi theo hướng mở rộng quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG trong việc kiểm tra, giám sát TCTD; cử nhân sự đủ tiêu chuẩn, điều kiện để giữ chức danh quản lý, điều hành tại QTDND được kiểm soát đặc biệt và tham gia vào quá trình xây dựng phương án cơ cấu lại TCTD được kiểm soát đặc biệt theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao, quyền và nghĩa vụ của tổ chức BHTG trong việc tham gia vào quá trình xây dựng phương án cơ cấu lại TCTD được kiểm soát đặc biệt. Về hoàn thiện quy định về trả tiền bảo hiểm, cần sửa đổi, bổ sung quy định để xác định thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm rõ ràng, cụ thể, thống nhất với quy trình xử lý TCTD yếu kém tại Luật Các TCTD. Đồng thời nghiên cứu có cơ chế để chi trả vượt hạn mức hoặc toàn bộ tiền gửi cho người gửi tiền trong các trường hợp cần thiết để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội.

Tôi tin tưởng việc Quốc hội thông qua dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật BHTG sẽ là một tín hiệu tích cực cho thị trường tài chính trong nước, góp phần ổn định kinh tế vĩ mô, an toàn của hệ thống các tổ chức tín dụng, nhất là trong những biến động đầy thách thức của thương mại toàn cầu trước việc Hoa Kỳ công bố chính sách thuế quan mới, đang tác động mạnh đến tăng trưởng và sự ổn định kinh tế toàn cầu, thách thức mục tiêu kế hoạch tăng trưởng kinh tế năm 2025 đạt từ 8% trở lên, góp phần thúc đẩy các động lực tăng trưởng truyền thống là đầu tư, tiêu dùng và xuất khẩu.

TS Đỗ Đức Hồng Hà

Phó Chủ nhiệm Ủy ban Pháp luật và Tư pháp của Quốc hội

Hoàn thiện hành lang pháp lý, nâng cao nhận thức và niềm tin xã hội

Luật Các tổ chức tín dụng (TCTD) năm 2024 đã bổ sung nhiều nhiệm vụ quan trọng cho Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN) khi tham gia vào quá trình can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt TCTD như: Tham gia đánh giá phương án phục hồi, sáp nhập, hợp nhất, chuyển nhượng vốn của quỹ tín dụng nhân dân; cho vay đặc biệt; mua trái phiếu dài hạn của TCTD nhận chuyển giao bắt buộc; tham gia xây dựng phương án phá sản và phối hợp chi trả BHTG... Vì vậy, việc sửa đổi, bổ sung Luật BHTG là cần thiết để “theo kịp” Luật Các TCTD 2024, đồng thời hoàn thiện hơn nữa hành lang pháp lý, thể hiện trách nhiệm của Nhà nước trong bảo vệ người gửi tiền.

Bên cạnh đó, tuyên truyền, phổ biến chính sách và nâng cao hiểu biết tài chính cho người dân là một thành tố quan trọng trong việc bảo đảm hiệu lực thực thi của các chính sách công, đặc biệt là các chính sách mang tính chuyên sâu và kỹ thuật như BHTG. Tại Việt Nam, chính sách BHTG được thiết kế để bảo vệ người gửi tiền cá nhân, chủ yếu là người có thu nhập thấp, người lao động và người dân vùng sâu, vùng xa. Tuy nhiên, khảo sát mức độ nhận thức của người gửi tiền về chính sách BHTG do BHTGVN thực hiện năm 2023 cho thấy, tỷ lệ hiểu đúng về quyền lợi và hạn mức chi trả bảo hiểm tiền gửi còn thấp, nhất là ở nông thôn, miền núi, vùng dân tộc thiểu số, người cao tuổi. Điều này dẫn đến tình trạng hiểu sai, hoặc kỳ vọng vượt quá khả năng

bảo vệ của chính sách, làm phát sinh tâm lý hoang mang khi có thông tin tiêu cực, đồng thời làm suy giảm tính tự chủ của người gửi tiền trong việc lựa chọn TCTD. Không những thế, các TCTD chưa đặt trọng tâm vào việc phổ cập chính sách BHTG cùng với các sản phẩm dịch vụ liên quan đến tiền gửi.

Để nâng cao hiệu quả tuyên truyền và giáo dục tài chính, cần triển khai đồng bộ các giải pháp sau: Xây dựng chiến lược truyền thông chính sách BHTG toàn diện, dài hạn, với sự tham gia của các bộ, ngành, đặc biệt là Bộ Giáo dục và Đào tạo, Bộ Khoa học và Công nghệ. Tích hợp nội dung về BHTG và giáo dục tài chính vào chương trình học phổ thông và đại học, nhất là trong các môn học liên quan đến kinh tế, công dân, pháp luật. Đa dạng hóa hình thức tuyên truyền, kết hợp giữa truyền thống (tờ rơi, hội thảo cộng đồng) và hiện đại (video, mạng xã hội, app tài chính), chú trọng đối tượng người dân vùng nông thôn, lao động nhập cư, người cao tuổi. Nâng cao vai trò chủ động của BHTGVN trong thiết kế và triển khai các chiến dịch truyền thông độc lập.

Giáo dục tài chính và tuyên truyền chính sách BHTG không chỉ mang ý nghĩa truyền thông, mà còn là một phần thiết yếu trong việc xây dựng ý thức công dân trong nền kinh tế thị trường, nơi mỗi người dân không chỉ được bảo vệ mà còn chủ động tham gia vào các quyết định tài chính của mình.

PGS. TS ĐỖ CHÍ NGHĨA

Ủy viên là đại biểu chuyên trách tại
Ủy ban Văn hoá và Xã hội của Quốc hội

Bảo đảm niềm tin, củng cố an ninh tài chính quốc gia

»» **B**ảo hiểm tiền gửi (BHTG) không chỉ là một thiết chế tài chính – ngân hàng, mà còn là cam kết của Nhà nước trong bảo vệ quyền lợi người dân và giữ vững niềm tin xã hội đối với hệ thống tiền tệ. Niềm tin này, một khi được củng cố, sẽ tạo ra sự ổn định cho thị trường, là điều kiện tiên quyết cho mọi chính sách phát triển kinh tế – xã hội. Trải qua hơn 12 năm thực thi, Luật BHTG đã góp phần bảo vệ người gửi tiền, nhất là nhóm yếu thế; hỗ trợ duy trì an toàn hoạt động ngân hàng và ổn định vĩ mô. Song, trước những biến động nhanh và phức tạp của kinh tế toàn cầu, quá trình tái cấu trúc hệ thống ngân hàng, sự xuất hiện của các sản phẩm tài chính mới cùng yêu cầu hội nhập, Luật hiện hành đã bộc lộ khoảng trống, chưa bao quát hết các tình huống rủi ro tiềm ẩn.

Luật BHTG sửa đổi cần đặt trong tầm nhìn chiến lược: Bảo đảm BHTG trở thành công cụ phòng ngừa khủng hoảng tài chính, thay vì chỉ xử lý hậu quả. Điều này đòi hỏi luật hóa rõ hơn vai trò dự báo, cảnh báo sớm và phối hợp ứng phó của BHTGVN với Ngân hàng Nhà nước và các cơ quan quản lý khác; đồng thời tăng tính chủ động trong kịch bản xử lý TCTD yếu kém để tránh hiệu ứng lây lan.

Luật sửa đổi cần bảo đảm mọi công dân – bất kể ở đô thị hay vùng sâu, vùng xa – đều có quyền tiếp cận thông tin chính xác, kịp thời về chính sách BHTG, hạn mức chi trả và nghĩa vụ của mình. Khi người dân hiểu rõ quyền lợi, họ sẽ bình tĩnh hơn trước biến động, góp phần ổn định tâm lý thị trường. Hạn mức trả tiền bảo hiểm là một trong những “chỉ số” liên quan trực tiếp tới quyền lợi của người dân. Hiện nay, hạn mức trả tiền bảo hiểm hiện là 125 triệu đồng và có thể bảo vệ toàn bộ hơn 92% số người gửi tiền được bảo hiểm. Số liệu này cho thấy hạn mức BHTG

hiện tại là tương đối phù hợp bảo vệ được phần lớn người gửi tiền, nhất là với nhóm gửi tiền nhỏ lẻ, vốn chiếm đa số. Tuy nhiên, thực tiễn cũng đặt ra một số vấn đề cần xem xét, đặc biệt là trong bối cảnh Quốc hội đã thông qua Luật Các TCTD năm 2024. Về thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm, Luật BHTG hiện hành quy định nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm phát sinh khi Ngân hàng Nhà nước (NHNN) có văn bản chấm dứt kiểm soát đặc biệt hoặc áp dụng biện pháp phục hồi, nhưng tổ chức tín dụng vẫn rơi vào tình trạng phá sản hoặc mất khả năng chi trả. Luật Các TCTD 2024 quy định sau khi phương án phá sản được phê duyệt, tổ chức BHTG phối hợp với TCTD để chi trả cho người gửi tiền. Những quy định này có thể sẽ khiến việc bảo vệ quyền lợi của người gửi tiền không được kịp thời, do phát sản TCTD là trường hợp nhạy cảm, quá trình xử lý thường kéo dài, có thể gây mất niềm tin của người gửi tiền và dễ xảy ra tình trạng rút tiền hàng loạt. Do đó, tôi cho rằng cần sửa đổi, bổ sung Luật BHTG để đẩy sớm thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm vừa đảm bảo tính thận trọng, vừa đảm bảo bảo vệ kịp thời quyền lợi của người gửi tiền.

Trong bối cảnh Việt Nam hội nhập ngày càng sâu với hệ thống tài chính toàn cầu, Luật BHTG cũng phải hài hòa với các chuẩn mực quốc tế, vừa đáp ứng nghĩa vụ quốc gia, vừa giữ được đặc thù bảo vệ lợi ích công dân Việt Nam. Đây không chỉ là yêu cầu pháp lý, mà còn là nền tảng củng cố hình ảnh Việt Nam là một thị trường tài chính an toàn, đáng tin cậy.

Tôi cho rằng, Luật BHTG sửa đổi phải được nhìn nhận như một bộ phận của “hạ tầng thể chế” cho tăng trưởng bền vững, có khả năng chống chịu trước biến động và tạo địa bàn cho các chính sách phát triển dài hạn. Một luật tốt không chỉ giải quyết vấn đề hiện tại, mà còn dự phòng và định hướng tương lai.

Thiếu tướng Trần Đức Thuận

ĐBQH hoạt động chuyên trách tại Ủy ban Quốc phòng,
An ninh và Đối ngoại của Quốc hội

Bảo vệ người gửi tiền, tăng cường an toàn hệ thống tài chính

»» **C**ó thể khẳng định rằng dự thảo Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) lần này có nhiều điểm mới, thể hiện chủ trương đúng đắn của Đảng và Nhà nước trong việc khắc phục những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện luật trước đây.

Tôi rất đồng tình với mục tiêu xây dựng luật nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền, góp phần giữ vững sự an toàn, lành mạnh của hệ thống tín dụng, đồng thời ổn định và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội. Dự thảo cũng nâng cao vai trò, năng lực của tổ chức bảo hiểm tiền gửi trong xử lý khủng hoảng tài chính, đồng bộ với các luật có liên quan, kèm theo cơ chế linh hoạt về hạn mức, hỗ trợ tài chính và đặc biệt là quy định phân cấp, phân quyền cho Thủ tướng Chính phủ trong trường hợp khẩn cấp – đây là bước đi quan trọng, thể hiện quyết tâm đổi mới quản lý nhà nước.

Dự thảo có đề cập việc huy động hỗ trợ tài chính từ nguồn lực nước ngoài. Đây là hướng đi tích cực, nhưng phải hết sức thận trọng vì nguồn tiền này có thể kèm theo điều kiện ảnh hưởng đến an ninh tiền tệ. Do đó, cần bổ sung quy định chặt chẽ về tiêu chí, khuôn khổ pháp lý khi tiếp nhận.

Ngoài ra, tôi đánh giá cao quy định về “cho vay đặc biệt” để xử lý khẩn cấp khi tổ chức tín dụng gặp sự cố. Đây là công cụ cần thiết nhằm bảo vệ lợi ích của người gửi tiền và ổn định hệ thống tài chính. Tuy vậy, khái niệm “đặc biệt” hiện nay còn chung chung, dễ dẫn đến cách hiểu và áp dụng khác nhau. Đề nghị Ban soạn thảo nghiên cứu quy định rõ hơn về tiêu chí, khuôn khổ pháp lý để xác định thể nào là trường hợp đặc biệt, bảo đảm minh bạch, khả thi và tránh lạm dụng.

Nguyễn Hữu Thông

Phó Trưởng đoàn chuyên trách Đoàn ĐBQH tỉnh Lâm Đồng

Đồng bộ luật để bảo vệ tốt hơn quyền lợi người gửi tiền

»» **L**uật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG) được Quốc hội thông qua năm 2012, đến nay đã có 12 năm triển khai. Thực tiễn thi hành cho thấy đây là một đạo luật quan trọng, góp phần củng cố niềm tin của người gửi tiền, ổn định hệ thống tài chính, ngân hàng và bảo vệ quyền lợi của hàng triệu cá nhân gửi tiền.

Theo thống kê của Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN), đến 31/12/2024, 100% tổ chức tín dụng (TCTD) và chi nhánh ngân hàng nước ngoài thuộc đối tượng tham gia đều chấp hành đầy đủ quy định của Luật. Hạn mức trả tiền bảo hiểm được điều chỉnh linh hoạt, hiện là 125 triệu đồng và có thể bảo vệ toàn bộ 92,46% số người gửi tiền được bảo hiểm. Số liệu này cho thấy hạn mức BHTG hiện tại là tương đối phù hợp bảo vệ được phần lớn người gửi tiền, nhất là với nhóm gửi tiền nhỏ lẻ, vốn chiếm đa số.

Tuy nhiên, thực tiễn cũng đặt ra một số vấn đề cần xem xét, đặc biệt là trong bối cảnh Quốc hội đã thông qua Luật Các TCTD năm 2024. Về thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm, Luật BHTG hiện hành quy định nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm phát sinh khi Ngân hàng Nhà nước (NHNN) có văn bản chấm dứt kiểm soát đặc biệt hoặc áp dụng biện

pháp phục hồi, nhưng tổ chức tín dụng vẫn rơi vào tình trạng phá sản hoặc mất khả năng chi trả. Luật Các TCTD 2024 quy định sau khi phương án phá sản được phê duyệt, tổ chức BHTG phối hợp với TCTD để chi trả cho người gửi tiền.

Những quy định này có thể sẽ khiến việc bảo vệ quyền lợi của người gửi tiền không được kịp thời, do phát sản TCTD là trường hợp nhạy cảm, quá trình xử lý thường kéo dài, có thể gây mất niềm tin của người gửi tiền và dễ xảy ra tình trạng rút tiền hàng loạt. Do đó, tôi cho rằng cần sửa đổi, bổ sung Luật BHTG để đẩy sớm thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm vừa đảm bảo tính thận trọng, vừa đảm bảo bảo vệ kịp thời quyền lợi của người gửi tiền.

Việc giao cho Thống đốc quyết định hạn mức là một bước tiến bộ của Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi), phù hợp với chủ trương phân cấp, phân quyền của Đảng và Nhà nước. Tuy nhiên, theo tôi cũng cần quy định rõ cơ chế điều chỉnh, bảo đảm vừa bảo vệ tốt người gửi tiền, vừa duy trì an toàn hệ thống tài chính. Trong trường hợp chi trả toàn bộ, cần có nguyên tắc, điều kiện cụ thể, tránh tùy nghi áp dụng, đồng thời bảo đảm nguồn lực cho Quỹ BHTG.

PHẠM VĂN HÒA
ĐBQH tỉnh Đồng Tháp

Hướng tới áp dụng cơ chế phí BHTG linh hoạt, phù hợp thực tiễn hệ thống TCTD

➤➤ Luật BHTG sau 12 năm thực hiện, bên cạnh những kết quả đạt được, đã phát sinh khó khăn, vướng mắc cần giải quyết trong đó vấn đề về phí BHTG. Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) đề xuất: Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (NHNN) quy định mức phí BHTG, việc áp dụng phí BHTG đồng hạng hoặc phân biệt phù hợp với đặc thù hệ thống tổ chức tín dụng (TCTD) Việt Nam trong từng thời kỳ. Đây được coi là nội dung sửa đổi theo hướng tạo cơ sở pháp lý áp dụng cơ chế phí linh hoạt (đồng hạng hoặc phân biệt) phù hợp với thực tiễn hệ thống TCTD trong từng thời kỳ; đồng thời phân cấp thẩm quyền quyết định về phí BHTG cho Thống đốc NHNN. Trong khi đó, theo quy định tại Luật BHTG hiện hành, Thủ tướng Chính phủ quy định khung phí BHTG; NHNN quy định mức phí BHTG cụ thể đối với tổ chức tham gia BHTG trên cơ sở kết quả đánh giá và phân loại các tổ chức này. Tôi cho rằng, việc phân cấp thẩm quyền quy định về phí BHTG cho Thống đốc NHNN phù hợp chủ trương đẩy mạnh phân cấp, phân quyền của Đảng, Nhà nước; đồng thời phù hợp với thẩm quyền, chức năng, nhiệm vụ của NHNN. NHNN là cơ quan quản lý nhà nước, có chức năng thanh tra, giám sát hệ thống tổ chức tín dụng, NHNN cũng là cơ quan quản lý nhà nước đối với hoạt động BHTG. Vì vậy, NHNN có đủ cơ sở cần thiết để quy định mức phí BHTG và việc áp dụng phí BHTG đồng hạng hoặc phân biệt phù hợp với tình hình thực tiễn.

Ngoài ra, việc quy định mang tính linh hoạt (Thống đốc NHNN quy định áp dụng phí BHTG đồng hạng hoặc phân biệt phù hợp với đặc thù hệ thống TCTD trong từng thời kỳ), bởi không có hệ thống phí nào có ưu điểm tuyệt đối. Theo đó, hệ thống phí phân biệt (TCTD có xếp hạng thấp, rủi ro cao phải nộp phí cao hơn; TCTD có xếp hạng cao, hoạt động an toàn nộp phí thấp hơn) có ưu điểm là phù hợp với nguyên tắc thị trường, khuyến khích các TCTD nâng cao năng lực quản trị, hoạt động thận trọng, an toàn để nộp phí BHTG thấp hơn. Tuy nhiên, nhược điểm của hệ thống phí này đó là - các TCTD có xếp hạng thấp, có tình hình tài chính khó khăn hơn lại phải nộp phí nhiều hơn; vì vậy hệ thống phí này có thể làm cho TCTD xếp hạng thấp gặp khó khăn nhiều hơn.

Bên cạnh đó, việc áp dụng ngay phí phân biệt có thể tác động trực tiếp đến hành vi của người gửi tiền; có thể dẫn đến nguy cơ người gửi tiền rút tiền hàng loạt khỏi TCTD có xếp hạng thấp để chuyển sang các TCTD có xếp hạng cao hơn. Vì vậy, việc chuyển sang hệ thống phí phân biệt cần được tính toán thận trọng dựa trên thực tiễn thị trường.

Theo tôi, nội dung đề xuất như dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) đảm bảo sự linh hoạt khi áp dụng cơ chế phí đồng hạng hoặc phân biệt phù hợp trong từng thời kỳ, với đặc thù của hệ thống TCTD tại Việt Nam.

TIẾN TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI)

Phòng TTTT - BHTGVN

Dự thảo Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) được Chính phủ giao NHNN chủ trì xây dựng hồ sơ chính sách, lấy ý kiến các cơ quan liên quan, tiếp thu và giải trình; được Chính phủ họp chuyên đề pháp luật và thống nhất trình Quốc hội xem xét tại kỳ họp thứ 10 khóa XV. Đây là yêu cầu cấp thiết để Luật BHTG được triển khai hiệu quả trong thực tiễn, thống nhất với các quy định pháp luật khác có liên quan và là cơ sở pháp lý cho hoạt động của BHTGVN phát huy được vai trò, vị thế của tổ chức BHTG.

Mục đích, quan điểm xây dựng Dự thảo Luật

Tạo hành lang pháp lý đầy đủ, rõ ràng để tổ chức BHTG bảo vệ tốt hơn quyền lợi của người gửi tiền, đảm bảo duy trì sự ổn định của hệ thống TCTD, an ninh, an toàn xã hội.

Bám sát, thể chế hóa đầy đủ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước, kế thừa quy định còn phù hợp thực tiễn và khắc phục những bất cập, hạn chế qua quá trình thực thi Luật BHTG 2012.

Đảm bảo đồng bộ với các quy định pháp luật khác có liên quan ; tham khảo kinh nghiệm các nước trên cơ sở phù hợp với thực tiễn tại Việt Nam.

Đề xuất các chính sách trong Luật BHTG (sửa đổi)

Tính đến ngày 30/10/2025, Dự thảo Luật Bảo BHTG (sửa đổi) gồm 8 Chương, 42 Điều, đề xuất quy định về:

Phí bảo hiểm tiền gửi

Dự thảo Luật sửa đổi theo hướng tạo cơ sở pháp lý áp dụng cơ chế phí linh hoạt (đồng hạng hoặc phân biệt) phù hợp với thực tiễn hệ thống TCTD trong từng thời kỳ; đồng thời phân cấp thẩm quyền quyết định về phí BHTG cho Thống đốc NHNN

Trả tiền bảo hiểm

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) điều chỉnh thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm theo hướng sớm hơn so với quy định tại Luật hiện hành,
- Bổ sung quy định trong trường hợp đặc biệt, Thống đốc NHNN quyết định hạn mức chi trả tối đa bằng toàn bộ các khoản tiền gửi được bảo hiểm của người gửi tiền tại tổ chức tham gia BHTG, khi phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm.

Hoạt động kiểm tra

Ngoài thực hiện kiểm tra việc chấp hành quy định về BHTG, Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) luật hóa việc thực hiện kiểm tra tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao.

Về cho vay đặc biệt

Dự thảo Luật quy định tổ chức BHTG thực hiện cho vay đặc biệt tổ chức tham gia BHTG:
(i) Đối với ngân hàng thương mại, ngân hàng hợp tác xã, tổ chức tài chính vi mô được kiểm soát đặc biệt để thực hiện phương án phục hồi;
(ii) Đối với ngân hàng thương mại được kiểm soát đặc biệt để thực hiện phương án chuyển giao bắt buộc;
(iii) Đối với ngân hàng thương mại, ngân hàng hợp tác xã, quỹ tín dụng nhân dân, tổ chức tài chính vi mô được can thiệp sớm và bị rút tiền hàng loạt; được kiểm soát đặc biệt và bị rút tiền hàng loạt để chi trả cho người gửi tiền.

Tổ chức Bảo hiểm tiền gửi

Duy trì và luật hóa mô hình BHTGVN là tổ chức tài chính nhà nước, do Thủ tướng Chính phủ thành lập và quy định chức năng nhiệm vụ
Dự thảo Luật điều chỉnh các quy định về mô hình tổ chức, hoạt động, nguồn vốn hoạt động, chế độ tài chính, hạch toán, kế toán của tổ chức BHTG.

Tăng cường năng lực tài chính

Mở rộng hoạt động đầu tư và tăng cường năng lực tài chính cho BHTGVN.
Ngoài các hình thức đầu tư hiện có, Dự thảo cho phép BHTGVN đầu tư mua bán trái phiếu, chứng chỉ tiền gửi của các ngân hàng thương mại (NHTM) có vốn Nhà nước hoặc vốn doanh nghiệp Nhà nước trên 50% vốn điều lệ phát hành, gửi tiền tại các NHTM này và thực hiện hoạt động đầu tư khác theo quy định của Chính phủ.
Quy định rõ yêu cầu kiểm soát, quản lý rủi ro, giao NHNN ban hành phương thức đầu tư và quy trình quản trị rủi ro, nhằm bảo đảm an toàn và hiệu quả vốn.

ĐIỂM TIN BHTG TRONG NƯỚC

DỰ THẢO LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI): TẠO HÀNH LANG PHÁP LÝ VỮNG CHẮC ĐỂ BẢO VỆ TỐT HƠN QUYỀN LỢI NGƯỜI GỬI TIỀN, GÓP PHẦN ĐẢM BẢO SỰ ỔN ĐỊNH CÁC TỔ CHỨC TÍN DỤNG

Sáng 23/10/2025, dưới sự điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Vũ Hồng Thanh, Quốc hội nghe Tờ trình và Báo cáo thẩm tra dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi). Sáng 23/10/2025, dưới sự điều hành của Phó Chủ tịch Quốc hội Vũ Hồng Thanh, Quốc hội nghe Tờ trình và Báo cáo thẩm tra dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi).

Xây dựng Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) là cần thiết

Trình bày Tờ trình dự thảo Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi), Thống đốc Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Nguyễn Thị Hồng khẳng định việc sửa đổi Luật là yêu cầu cấp thiết, nhằm hoàn thiện thể chế, đồng bộ hóa với Luật Các tổ chức tín dụng và tạo hành lang pháp lý đầy đủ, rõ ràng để bảo vệ tốt hơn quyền lợi người gửi tiền, góp phần bảo đảm an toàn hệ thống tài chính - ngân hàng.

Thống đốc Nguyễn Thị Hồng cho biết việc xây dựng Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) là nhiệm vụ đã đề ra tại Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về triển khai thực hiện Kết luận số 19-KL/TW của Bộ Chính trị và Đề án Định hướng Chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV. Việc sửa đổi Luật cũng nhằm thể hóa chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về hoàn thiện thể chế, đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu đất nước trong kỷ nguyên mới, phát triển kinh tế tư nhân, các định hướng, chiến lược phát triển ngành ngân hàng, bảo hiểm tiền gửi (BHTG).

Bên cạnh đó, sau 12 năm triển khai thực hiện, bên cạnh những kết quả đạt được, Luật BHTG năm 2012 đã phát sinh một số khó khăn, vướng mắc cần được giải

quyết. Quốc hội cũng đã thông qua Luật Các tổ chức tín dụng, trong đó sửa đổi, bổ sung một số quy định về quyền, nghĩa vụ của BHTG Việt Nam - điều này đặt ra yêu cầu sửa đổi, bổ sung Luật BHTG để thống nhất với quy định của Luật Các tổ chức tín dụng và có cơ sở để BHTG Việt Nam thực hiện hiệu quả nhiệm vụ được giao.

Trong bối cảnh đó, “việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) nhằm tạo hành lang pháp lý đầy đủ, rõ ràng để tổ chức BHTG bảo vệ tốt hơn quyền lợi người gửi tiền, đảm bảo duy trì sự ổn định của hệ thống tổ chức tín dụng, an ninh, an toàn xã hội”, Thống đốc Nguyễn Thị Hồng nhấn mạnh.

Việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) bám sát, thể chế hóa đầy đủ chủ trương, đường lối của Đảng, chính

sách của Nhà nước; 5 chính sách đã được Chính phủ thông qua; kế thừa quy định còn phù hợp thực tiễn và khắc phục những bất cập, hạn chế qua quá trình thực thi Luật BHTG năm 2012. Việc xây dựng Luật bảo đảm đồng bộ với các quy định pháp luật khác; tham khảo kinh nghiệm các nước trên cơ sở phù hợp với thực tiễn tại Việt Nam.

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) - Một số điểm mới

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) bao gồm 08 Chương, 42 Điều, trong đó sửa đổi, bổ sung 26 điều, bổ sung mới 7 điều, bãi bỏ 4 điều và giữ nguyên 9 điều. Trình bày các điểm mới của dự thảo, Thống đốc NHNN Nguyễn Thị Hồng cho biết, dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung một số quy định nhằm đơn giản

hóa thủ tục và tăng hiệu quả hoạt động của tổ chức BHTG như: sửa đổi, bổ sung quy định về cấp và thu hồi Chứng nhận tham gia BHTG theo hướng tổ chức BHTG tự động cấp, thu hồi Chứng nhận ngay sau khi NHNN hoặc cơ quan có thẩm quyền cấp, thu hồi Giấy phép hoạt động của tổ chức tham gia BHTG.

Về quyền, nghĩa vụ của người được BHTG, tổ chức tham gia BHTG, tổ chức BHTG, dự thảo Luật kế thừa quy định hiện hành; đồng thời bổ sung trách nhiệm của tổ chức tham gia trong việc tính phí, công khai việc tham gia BHTG và phối hợp tuyên truyền chính sách pháp luật về BHTG.

Đối với tổ chức BHTG, dự thảo bổ sung quyền và nghĩa vụ trong việc kiểm tra tổ chức tham gia BHTG theo kế hoạch của NHNN; vay đặc biệt từ NHNN; cử nhân sự quản lý, điều hành tại Quỹ tín dụng nhân dân được kiểm soát đặc biệt; sửa đổi quyền, nghĩa vụ tham gia xử lý tổ chức tín dụng thống nhất với Luật Các tổ chức tín dụng. Dự thảo Luật cũng sửa đổi, bổ sung một số quy định

nhằm đơn giản hóa thủ tục và tăng hiệu quả hoạt động của tổ chức BHTG.

Về phí BHTG, để có cơ sở áp dụng cơ chế phí linh hoạt, phù hợp với thực tiễn và đảm bảo bảo nguồn thu phí BHTG ổn định, dự thảo Luật giao Thống đốc NHNN quy định mức phí BHTG, việc áp dụng phí BHTG đồng hạng hoặc phân biệt phù hợp với đặc thù hệ thống tổ chức tín dụng Việt Nam trong từng thời kỳ.

Đối với các tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt, dự thảo Luật bổ sung quy định về tạm hoãn nộp tiền nợ phí BHTG phát sinh trước thời điểm đặt vào kiểm soát đặc biệt, qua đó tạo cơ sở để tổ chức này chưa phải thực hiện ngay việc nộp phí nợ thiếu, nộp chậm và khoản tiền chậm nộp (nếu có), tổ chức tín dụng có trách nhiệm xây dựng kế hoạch hoàn trả khoản tiền được tạm hoãn nộp trong phương án cơ cấu lại.

Về trả tiền bảo hiểm, nhằm để xử lý khó khăn, vướng mắc trong việc sử dụng Quỹ dự phòng

ng nghiệp vụ của tổ chức BHTG, dự thảo Luật quy định thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm kể từ một trong các thời điểm sau: (1) phương án phá sản tổ chức tín dụng được phê duyệt hoặc NHNN có văn bản xác nhận chi nhánh ngân hàng nước ngoài mất khả năng chi trả tiền gửi cho người gửi tiền; (2) NHNN có văn bản đình chỉ hoạt động nhận tiền gửi của tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt khi tổ chức tín dụng có lỗ lũy kế lớn hơn 100% giá trị của vốn điều lệ và các quỹ dự trữ theo báo cáo tài chính đã được kiểm toán gần nhất; (3) thuộc trường hợp chi trả để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội.

Về hạn mức chi trả BHTG, dự thảo Luật bổ sung quy định: khi phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm theo quy định tại khoản 2, 3 Điều 21 Luật này, trong trường hợp đặc biệt, Thống đốc NHNN quyết định hạn mức chi trả tối đa bằng toàn bộ các khoản tiền gửi được bảo hiểm của người gửi tiền tại tổ chức tham gia BHTG. Hạn mức chi trả BHTG trong trường hợp thực hiện phương án phá sản

tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt thực hiện theo quy định của Luật các Tổ chức tín dụng.

“Các quy định nêu trên hướng tới mục tiêu phát huy vai trò của tổ chức BHTG trong việc bảo vệ quyền lợi người gửi tiền và đảm bảo an toàn hệ thống”, Thống đốc Nguyễn Thị Hồng nhấn mạnh.

Cũng theo Thống đốc Nguyễn Thị Hồng, dự thảo Luật điều chỉnh, bổ sung các quy định mang tính nguyên tắc về mô hình tổ chức, hoạt động, nguồn vốn hoạt động, chế độ tài chính, hạch toán, kế toán của tổ chức BHTG. Điều này “nhằm nâng cao năng lực tài chính, hiệu quả hoạt động và tính minh bạch của tổ chức BHTG”.

Cụ thể, Về hoạt động đầu tư, dự thảo Luật bổ sung theo hướng mở rộng thêm các hình thức đầu tư của tổ chức BHTG, bao gồm: mua, bán trái phiếu, chứng chỉ tiền gửi do các NHTM có vốn nhà nước, NHTM cổ phần có vốn doanh nghiệp nhà nước trên 50% vốn điều lệ phát hành; gửi tiền tại NHTM có vốn nhà nước, NHTM cổ phần có vốn doanh nghiệp nhà nước trên 50% vốn điều lệ; hoạt động đầu tư khác theo quy định của Chính phủ.

Theo Thống đốc Nguyễn Thị Hồng, quy định về hoạt động đầu tư của tổ chức BHTG tương đồng với hoạt động đầu tư của bảo hiểm xã hội, ngân quỹ nhà nước quy định tại Luật Bảo hiểm xã hội, Nghị định số 24/2016/NĐ-CP quy định chế độ quản lý ngân quỹ nhà nước (đã sửa đổi, bổ sung), trong đó mở rộng danh mục đầu tư đối với một số hoạt động đầu tư ít có rủi ro (như gửi tiền tại ngân hàng thương mại có vốn nhà nước...) để tăng hiệu quả đầu tư của các quỹ này.

Một trong những điểm mới của BHTG trong dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) là quy định tổ chức BHTG thực hiện cho vay đặc biệt tổ chức tham gia BHTG: khi tổ chức tham gia BHTG được can thiệp sớm, được kiểm soát đặc biệt và rút tiền bằng hoạt động; để thực hiện phương án phục hồi, phương án chuyển giao bắt buộc. Tổ chức BHTG tự quyết định việc cho vay đặc biệt, bao gồm cả việc cho vay có/không có tài sản bảo đảm, có/không có lãi suất.

Dự thảo Luật bổ sung quy định về chi trả để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội và quy định tổ chức BHTG được NHNN cho vay đặc biệt với lãi suất 0%, không có tài sản bảo đảm trong trường hợp số tiền trong quỹ dự phòng nghiệp vụ không đủ để chi trả cho người gửi tiền; tổ chức BHTG xây dựng phương án tăng phí BHTG để bù đắp phần vay đặc biệt.

Ngoài ra, dự thảo Luật bổ sung quy định: Trường hợp phát sinh sự cố, khủng hoảng có nguy cơ gây mất an toàn hệ thống tổ chức tín dụng, tổ chức BHTG gửi tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng theo quy định tại Luật này. Chính phủ quyết định các biện pháp khác để xử lý sự cố, khủng hoảng.

Cần đánh giá kỹ nguồn lực, điều kiện bảo đảm cho việc thi hành Luật

Trình bày tóm tắt Báo cáo thẩm tra dự án Luật BHTG (sửa đổi), Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mai cho biết, Ủy ban tán thành sự cần thiết xây dựng Luật BHTG (sửa đổi). Hồ sơ dự án Luật cơ bản đáp ứng yêu cầu của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Ủy ban Kinh tế và Tài chính đề nghị Cơ quan chủ trì soạn thảo tiếp tục rà soát,

hoàn thiện dự thảo Luật, bảo đảm phù hợp với các chủ trương, quan điểm của Đảng, bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất với hệ thống pháp luật; đồng thời, cần đánh giá kỹ lưỡng hơn về các nguồn lực, điều kiện bảo đảm cho việc thi hành Luật.

Đối với các nội dung cụ thể, Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính Phan Văn Mai cho biết, Ủy ban đề nghị quy định rõ vai trò chủ động tính phí của tổ chức tham gia BHTG, và vai trò kiểm tra, đối chiếu của tổ chức BHTG trong tính phí BHTG, cần có hướng dẫn cụ thể về phương pháp tính. Cùng với đó, làm rõ giá trị pháp lý của kết quả kiểm tra do tổ chức BHTG thực hiện, đồng thời tăng cường cơ chế chia sẻ thông tin, phối hợp có hiệu quả giữa các cơ quan có liên quan trong kiểm tra, thanh tra, giám sát tổ chức tín dụng.

Đồng thời, cần phân biệt rõ các trường hợp và điều kiện tổ chức BHTG tiếp nhận hỗ trợ từ ngân sách nhà nước; vay của tổ chức tín dụng, tổ chức khác có bảo lãnh của Chính phủ hoặc vay đặc biệt của NHNN; cần nhắc cách thể hiện, bảo đảm phù hợp với quy trình lập và phân bổ ngân sách nhà nước. Ủy ban cũng yêu cầu phân biệt rõ nhiệm vụ, quyền hạn của tổ chức BHTG và Ngân hàng Hợp tác xã Việt Nam trong việc bố trí nhân sự tham gia quản lý, điều hành quỹ tín dụng nhân dân được kiểm soát đặc biệt.

Ủy ban cũng đề nghị làm rõ căn cứ và lý do điều chỉnh quy định về cấp, thu hồi Chứng nhận tham gia BHTG. Theo đó, cần thuyết minh cụ thể việc nộp phí đối với các khoản tiền gửi chưa hoàn thành nghĩa vụ khi tổ chức bị thu hồi Chứng nhận tham gia BHTG; đồng thời, quy định rõ thẩm quyền ban hành văn bản hướng

dẫn để bảo đảm tính pháp lý và thuận lợi trong triển khai.

Về phí BHTG, Ủy ban cơ bản tán thành với dự thảo Luật, song nhấn mạnh việc quy định mức phí cần được nghiên cứu kỹ lưỡng, vừa bảo đảm ổn định nguồn thu cho tổ chức BHTG, vừa phù hợp với năng lực tài chính của các tổ chức tham gia. Cơ quan thẩm tra đề nghị xây dựng lộ trình tính phí phân biệt theo mức độ rủi ro, dựa trên việc đánh giá, phân loại tổ chức tín dụng; đồng thời cụ thể hóa tiêu chí đo lường rủi ro, phương pháp tính phí, tránh cao bằng giữa các tổ chức.

Đối với việc thu phí để bù đắp thâm hụt Quỹ dự phòng nghiệp vụ, Ủy ban đề nghị chỉ áp dụng trong các trường hợp đặc biệt có ảnh hưởng đến hệ thống, nhằm hạn chế việc tổ chức BHTG phải vay đặc biệt từ NHNN. Dự thảo cần quy định rõ giới hạn mức tăng phí, thời hạn áp dụng và lộ trình quay lại mức phí thông thường sau khi hoàn thành kế hoạch bù đắp khoản vay đặc biệt.

Về chính sách tạm hoãn nộp phí BHTG đối với tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt, cơ quan thẩm tra cho rằng quy định này cần được lồng ghép trong phương án cơ cấu lại được cấp có thẩm quyền phê duyệt để bảo đảm tính tổng thể. Đồng thời, phải làm rõ thời hạn tạm hoãn nộp phí và phương án xử lý nếu tổ chức tín dụng không thể hoàn trả đầy đủ khoản tiền được tạm hoãn.

Ủy ban Kinh tế và Tài chính cho rằng việc giao Thống đốc NHNN quy định hạn mức trả tiền bảo hiểm trong từng thời kỳ là phù hợp, song cần hướng dẫn cụ thể về nguyên tắc điều chỉnh hạn mức nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền.

Riêng với trường hợp chi trả vượt hạn mức, cần xác định rõ tiêu chí “trường hợp đặc biệt”, đồng thời xây dựng quy trình phê duyệt minh bạch, có sự tham gia của các cơ quan liên quan như NHNN và Bộ Tài chính để bảo đảm chặt chẽ, công khai và thống nhất.

Ủy ban đề nghị tiếp tục hoàn thiện các quy định cụ thể, trong đó lưu ý một số nội dung liên quan đến tổ chức và hoạt động của tổ chức BHTG như: đầu tư bổ sung vốn nhà nước để tăng vốn điều lệ; xác định các hoạt động đầu tư phù hợp với mục tiêu hoạt động; cơ chế đánh giá hiệu quả, xếp loại tổ chức; cũng như quy định tiền lương, tiền thưởng đối với người lao động.

Ủy ban cũng đề nghị nhận diện và đánh giá đầy đủ các rủi ro khi mở rộng đầu tư, đồng thời xây dựng phương án phòng ngừa, kiểm soát và quản lý rủi ro, bảo đảm hiệu quả sử dụng vốn, khả năng bảo toàn vốn, thanh khoản và an toàn hoạt động. Hoạt động đầu tư chỉ được triển khai khi đã cân đối năng lực tài chính và dự phòng cho hoạt động BHTG.

Đồng thời, Ủy ban nhấn mạnh cần làm rõ vai trò của NHNN với tư cách cơ quan đại diện chủ sở hữu nhà nước trong việc quyết định tiêu chí, danh mục và cơ cấu đầu tư; đồng thời quy định rõ trách nhiệm của các bên liên quan trong xử lý rủi ro.

Đối với cho vay đặc biệt, cơ quan thẩm tra đề nghị bổ sung hướng dẫn cụ thể về quy mô cho vay đặc biệt tối đa so với tổng Quỹ dự phòng nghiệp vụ của tổ chức BHTG. Đồng thời, cần xây dựng bộ tiêu chí minh bạch để phê duyệt các khoản vay đặc biệt, tăng cường cơ chế giám sát việc sử dụng nguồn vay, cũng như làm rõ phạm vi và điều kiện áp

dụng trong từng trường hợp: khi nào tổ chức tín dụng vay đặc biệt từ NHNN, và khi nào vay đặc biệt từ tổ chức BHTG.

Cơ quan thẩm tra cũng đề nghị có quy định rõ về điều kiện, lãi suất và tài sản bảo đảm đối với các khoản vay đặc biệt của tổ chức BHTG gửi dành cho tổ chức tín dụng, nhằm bảo đảm chặt chẽ, minh bạch và khả thi khi triển khai. Về chi trả để bảo đảm an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội, đề nghị làm rõ cơ sở đề xuất, đồng thời đánh giá kỹ tác động, tính khả thi và sự cần thiết của quy định này trước khi đưa vào luật.

Đối với tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng trong hoạt động của tổ chức tín dụng, Ủy ban cho rằng cần cần nhắc không quy định nội dung này vì trùng lặp với khoản 4 Điều 162 Luật Các tổ chức tín dụng. Quy định hiện hành đã cho phép Chính phủ quyết định áp dụng biện pháp đặc biệt trên cơ sở đề xuất của NHNN và báo cáo Quốc hội tại kỳ họp gần nhất.

Ngoài ra, dự thảo Luật chưa làm rõ khái niệm “sự cố, khủng hoảng”, cũng như chưa thống nhất với Điều 162 Luật Các tổ chức tín dụng về phạm vi và điều kiện áp dụng. Đặc biệt, quy định “Chính phủ quyết định các biện pháp khác để xử lý sự cố, khủng hoảng” được cho là không thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật này và cần được rà soát, chỉnh lý.

Bên cạnh đó, Ủy ban Kinh tế và Tài chính đề nghị Cơ quan chủ trì soạn thảo đề xuất cụ thể thời điểm có hiệu lực thi hành của Luật và bảo đảm đủ thời gian chuẩn bị các điều kiện cần thiết để thi hành Luật./

ỦY BAN THƯỜNG VỤ QUỐC HỘI CHO Ý KIẾN VỀ DỰ ÁN LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI)

Chiều ngày 22/9, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã nghe Tờ trình, Báo cáo thẩm tra và cho ý kiến về Dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi). Đây là bước đi quan trọng nhằm hoàn thiện khung pháp lý, bảo vệ tốt hơn quyền lợi của hàng chục triệu người gửi tiền, đồng thời củng cố an ninh, an toàn hệ thống các tổ chức tín dụng (TCTD) và ổn định kinh tế – xã hội.

Hoàn thiện khung pháp lý sau 12 năm thực thi

Trình bày Tờ trình Chính phủ tại phiên họp, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước (NHNN) Nguyễn Thị Hồng cho biết, việc xây dựng Luật Bảo hiểm tiền gửi (BHTG) sửa đổi xuất phát từ yêu cầu chính trị – pháp lý và thực tiễn cấp thiết. Về chính trị – pháp lý, đây là nhiệm vụ đã được đặt ra trong Kế hoạch 81/KH-UBTVQH của Ủy ban Thường vụ Quốc hội để thể chế hóa Kết luận số 19-KL/TW của Bộ Chính trị về hoàn thiện thể chế, đổi mới công tác xây dựng pháp luật. Luật sửa đổi cũng phù hợp với định hướng phát triển kinh tế tư nhân và các chiến lược phát triển ngành ngân hàng, BHTG.

Sau 12 năm thực thi, Luật BHTG năm 2012 đã đạt nhiều kết quả, góp phần quan trọng vào việc bảo vệ người gửi tiền và ổn định hệ thống TCTD. Tuy nhiên, thực tiễn cũng bộc lộ những bất cập cần khắc phục. Chẳng hạn, quyền và nghĩa vụ của tổ chức tham gia BHTG, của chính tổ chức BHTG cần sửa đổi để tương thích với các quy định pháp luật hiện hành và phù hợp thực tế. Cơ chế phí bảo hiểm chưa linh hoạt, chưa khuyến khích các TCTD hoạt động an toàn; hạn mức trả tiền bảo hiểm và thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm chưa đồng bộ với các luật liên quan, chưa bảo vệ tối đa quyền lợi người gửi tiền. Đặc biệt, quy định hiện hành chỉ cho phép chi trả tiền gửi khi TCTD đã có quyết định phá sản dẫn đến nguy cơ chậm trễ, không bảo

đảm vai trò “tấm lá chắn” tâm lý cho người gửi tiền.

Ngoài ra, Luật Các TCTD năm 2024 đã bổ sung nhiều quy định mới về can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt và yêu cầu tổ chức BHTG tham gia sâu hơn vào quá trình xử lý TCTD yếu kém. Tuy nhiên, một số quy định của Luật này dẫn chiếu thực hiện theo pháp luật BHTG, đặt ra yêu cầu cấp bách sửa đổi Luật BHTG để thống nhất, tạo cơ sở pháp lý cho Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN) thực hiện nhiệm vụ được giao.

Xuất phát từ các yêu cầu đó, Thống đốc Nguyễn Thị Hồng cho biết, Chính phủ giao NHNN chủ trì xây dựng hồ sơ chính sách, lấy ý kiến các cơ quan liên quan, tiếp thu và giải trình đầy đủ. Bộ Tư

pháp đã thẩm định dự án, Chính phủ hợp chuyên để pháp luật và thống nhất trình Quốc hội xem xét tại kỳ họp thứ 10 khóa XV.

Nhiều điểm đổi mới nhằm tăng cường bảo vệ người gửi tiền và xử lý rủi ro hệ thống

Dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) gồm 8 chương, 44 điều, trong đó sửa đổi 28 điều, bổ sung 7 điều, bãi bỏ 2 điều và giữ nguyên 9 điều. Nội dung sửa đổi toàn diện, có tính đột phá, nổi bật ở các nhóm chính sau:

Bổ sung quyền và nghĩa vụ của tổ chức BHTG

Tổ chức BHTG được quyền kiểm tra tổ chức tham gia BHTG theo kế hoạch do NHNN giao; được vay đặc biệt từ NHNN; tham gia sâu vào quá trình cơ cấu lại TCTD, như cử nhân sự đủ điều kiện vào ban lãnh đạo các quỹ tín dụng nhân dân (QTDND) được kiểm soát đặc biệt, tham gia đánh giá phương án cơ cấu, mua trái phiếu dài hạn của TCTD nhận chuyển giao bắt buộc, hoặc cho vay đặc biệt các tổ chức tham gia BHTG.

Cơ chế phí BHTG linh hoạt

Dự thảo cho phép Thống đốc NHNN quy định mức phí đóng hạng hoặc phân biệt tùy đặc thù từng giai đoạn, đồng thời bổ sung cơ chế tạm hoãn nộp phí với TCTD đang kiểm soát đặc biệt, nhằm hỗ trợ phục hồi tài chính nhưng vẫn bảo đảm nghĩa vụ hoàn trả.

Đẩy nhanh thời điểm và nâng hạn mức chi trả bảo hiểm

Nghĩa vụ chi trả bảo hiểm có thể phát sinh sớm hơn – ngay khi phương án phá sản được phê duyệt, NHNN xác nhận chi nhánh ngân hàng nước ngoài mất khả

năng chi trả hoặc đình chỉ nhận tiền gửi khi lỗ lũy kế vượt 100% vốn điều lệ. Trong trường hợp đặc biệt, Thống đốc NHNN có thể quyết định chi trả toàn bộ các khoản tiền gửi được bảo hiểm. Những quy định này tăng đáng kể khả năng bảo vệ người gửi tiền, ngăn ngừa nguy cơ đổ vỡ dây chuyền.

Mở rộng hoạt động đầu tư và tăng cường năng lực tài chính cho BHTGVN

Dự thảo cho phép BHTGVN đầu tư mua bán trái phiếu, chứng chỉ tiền gửi của các ngân hàng thương mại (NHTM) có vốn nhà nước hoặc vốn doanh nghiệp nhà nước trên 50%, gửi tiền tại các NHTM này và thực hiện hoạt động đầu tư khác theo quy định của Chính phủ. Đồng thời, dự thảo quy định rõ yêu cầu kiểm soát, quản lý rủi ro, giao NHNN ban hành phương thức đầu tư và quy trình quản trị rủi ro, nhằm bảo đảm an toàn và hiệu quả vốn.

Tham gia xử lý TCTD yếu kém và khủng hoảng

BHTGVN được quyền cho vay đặc biệt, có thể không cần tài sản bảo đảm và không tính lãi, cho các TCTD bị rút tiền hàng loạt hoặc để thực hiện phương án phục hồi, chuyển giao bắt buộc. Khi phát sinh sự cố, khủng hoảng có nguy cơ đe dọa an toàn hệ thống, Chính phủ có thẩm quyền quyết định các biện pháp cần thiết, kể cả biện pháp khác luật và báo cáo Quốc hội tại kỳ họp gần nhất. Đây là cơ chế quan trọng để BHTGVN trở thành “điểm tựa cuối cùng” bảo vệ sự ổn định tài chính quốc gia.

Phân cấp, phân quyền rõ ràng, phù hợp chủ trương của Đảng

Dự thảo tiếp tục giao Chính phủ quy định về tổ chức, hoạt động, quản lý và đầu tư vốn của BHTGVN; bổ sung thẩm quyền cho Thủ tướng phê duyệt chiến lược phát triển BHTG; phân cấp một số nội dung từ Chính phủ, Thủ tướng cho Thống đốc NHNN như quy định về cung cấp thông tin, cấp lại Chứng nhận tham gia BHTG, quy định phí và hạn mức trả tiền bảo hiểm. Đồng thời, một số nhiệm vụ của NHNN được

chuyển cho BHTGVN để chủ động thực thi, bảo đảm phù hợp xu hướng đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, nâng cao tính tự chủ và trách nhiệm giải trình.

Dự thảo cũng quy định điều khoản chuyển tiếp về xử lý các kỳ phiếu, tín phiếu phát hành trước thời điểm luật có hiệu lực và về các TCTD đang trong diện kiểm soát đặc biệt, bảo đảm tính liên tục và ổn định của chính sách.

Tiếp tục hoàn thiện dự án luật

Báo cáo thẩm tra sơ bộ dự án Luật BHTG (sửa đổi), Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính (KTTC) Phan Văn Mai đã khẳng định sự cần thiết xây dựng dự án Luật này trên cơ sở các căn cứ chính trị, pháp lý và thực tiễn được nêu tại Tờ trình của Chính phủ và hồ sơ dự án kèm theo. Hồ sơ cơ bản đáp ứng quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và đề nghị cơ quan chủ trì soạn thảo tiếp tục rà soát, hoàn thiện dự thảo, bảo đảm phù hợp với chủ trương, quan điểm của Đảng, tính hợp hiến, hợp pháp và thống nhất với hệ thống pháp luật; đồng thời cần đánh giá kỹ hơn về nguồn lực và điều kiện bảo đảm thi hành Luật.

Về các nội dung cụ thể, cơ quan thẩm tra đề nghị nhấn mạnh trước hết đến quyền và nghĩa vụ của tổ chức BHTG (Điều 14). Cần quy định rõ vai trò của tổ chức BHTG và tổ chức tham gia BHTG trong tính phí, làm rõ chủ thể xác định phí làm căn cứ nộp phí; làm rõ phạm vi, đối tượng và nội dung kiểm tra của tổ chức BHTG đối với tổ chức tham gia BHTG, tránh trùng lặp với các cơ quan được giao chức năng thanh tra, kiểm tra, giám sát TCTD; quy định cụ thể các trường hợp và điều kiện tổ chức BHTG được tiếp nhận hỗ

trợ từ ngân sách nhà nước, vay của TCTD khác có bảo lãnh của Chính phủ hoặc vay đặc biệt của NHNN; đồng thời phân biệt rõ thẩm quyền của NHNN, nhiệm vụ và quyền hạn của tổ chức BHTG và Ngân hàng Hợp tác xã Việt Nam trong việc bố trí nhân sự tham gia quản lý, điều hành QTDND được kiểm soát đặc biệt.

Đối với hoạt động BHTG (Chương III), Thường trực Ủy ban KTTC cơ bản tán thành quy định về phí BHTG nhưng đề nghị nghiên cứu kỹ mức phí, bảo đảm vừa ổn định nguồn thu vừa phù hợp năng lực tài chính của tổ chức tham gia BHTG; xác định lộ trình xây dựng mức phí trên cơ sở đánh giá, phân loại TCTD; nghiên cứu cơ chế chia sẻ phí giữa BHTG và Quỹ bảo đảm an toàn hệ thống QTDND để giảm gánh nặng tài chính. Chính sách tạm hoãn nộp phí với TCTD được kiểm soát đặc biệt cần được đưa vào phương án cơ cấu lại được cấp có thẩm quyền phê duyệt, làm rõ thời hạn tạm hoãn, việc tính lãi và phương án xử lý khi không thể hoàn trả.

Về hạn mức trả tiền bảo hiểm (Điều 24), việc giao Thống đốc NHNN quy định hạn mức theo từng thời kỳ là phù hợp nhưng cần có nguyên tắc điều chỉnh cụ thể và quy trình phê duyệt minh bạch cho các trường hợp chi trả vượt hạn mức; đồng thời cần làm rõ sự phù hợp giữa số dư tính phí và số tiền bảo hiểm được trả, cần nhắc không quy định chi tiết trình tự, thủ tục chi trả trong Luật...

Liên quan đến tổ chức BHTG (Chương IV), cơ quan thẩm tra đề nghị rà soát và đánh giá khung pháp lý về mô hình tổ chức và hoạt động, nhận diện vướng mắc; đối với hoạt động đầu tư (Điều 31) cần nhận diện, đánh giá rủi ro, xây dựng phương án phòng ngừa,

kiểm soát, quản lý rủi ro, phân tích hiệu quả sử dụng vốn, bảo đảm cơ chế bảo toàn vốn, thanh khoản và an toàn, làm rõ vai trò của NHNN với tư cách cơ quan đại diện chủ sở hữu trong quyết định tiêu chí, danh mục và cơ cấu đầu tư cũng như kiểm soát rủi ro, đồng thời quy định trách nhiệm của các bên liên quan khi xử lý rủi ro. Về chế độ tài chính, hạch toán, kế toán và kiểm toán (Điều 32), cần bảo đảm tính thống nhất với Luật Kế toán và chuẩn mực kế toán phù hợp với mô hình và tính chất hoạt động của tổ chức BHTG.

Đối với nội dung tham gia xử lý TCTD được can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt và xử lý sự cố, khủng hoảng (Chương VII), Ủy ban KTTC đề nghị cần quy định cụ thể quy mô cho vay đặc biệt tối đa trên tổng quỹ dự phòng nghiệp vụ, xây dựng bộ tiêu chí phê duyệt minh bạch, tăng cường giám sát việc sử dụng khoản vay, làm rõ trường hợp vay đặc biệt từ NHNN và trường hợp vay đặc biệt từ tổ chức BHTG, kèm hướng dẫn điều kiện, lãi suất và tài sản bảo đảm; đồng thời làm rõ cơ sở chính trị, pháp lý, thực tiễn cho quy định về chi trả trong trường hợp đặc biệt (Điều 38) và tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng (Điều 41), bảo đảm phù hợp nguồn lực và tránh trùng lặp với Luật Các TCTD, cần nhắc bỏ quy định Chính phủ quyết định các biện pháp khác luật vì đã được quy định tại khoản 4 Điều 162 của Luật này./.

HỘI THẢO LẤY Ý KIẾN VỀ DỰ ÁN LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI)

Sáng 26/8 tại TP.HCM, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội phối hợp với Ngân hàng Nhà nước Việt Nam tổ chức Hội thảo lấy ý kiến về dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi).

Hội thảo nhằm hoàn thiện khuôn khổ pháp lý, đảm bảo tính đồng bộ với các luật liên quan, đồng thời nâng cao hiệu quả hoạt động của tổ chức bảo hiểm tiền gửi trong việc bảo vệ quyền lợi người gửi tiền và góp phần duy trì ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng.

Phát biểu tại hội thảo, Phó Chủ nhiệm Thường trực Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội Lê Quang Mạnh cho biết, việc xây dựng Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) là cần thiết để tạo hành lang pháp lý đầy đủ, rõ ràng, giúp tổ chức bảo hiểm tiền gửi nâng cao năng lực tài chính, tham gia sâu hơn vào quá trình cơ cấu lại các tổ chức tín dụng. Qua đó, quyền lợi người gửi tiền được bảo vệ tốt hơn, đồng thời góp phần duy trì sự ổn định của hệ thống tín dụng và an toàn xã hội.

Dự thảo Luật gồm 8 Chương, 44 Điều, trong đó bãi bỏ 2 Điều; sửa đổi, bổ sung 28 Điều; giữ nguyên 9 Điều; bổ sung mới 7 Điều.

Bên cạnh những quy định chung, dự thảo đề xuất những quy định cụ thể về: quyền, nghĩa vụ của

người được BHTG; tổ chức tham gia BHTG; tổ chức BHTG; hoạt động BHTG; tổ chức BHTG; hoạt động thông tin, báo cáo; thanh tra, khiếu nại về BHTG; tham gia xử lý tổ chức tín dụng được can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt; tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng...

Dự thảo Luật cũng điều chỉnh một số nội dung kỹ thuật để bảo đảm rõ ràng, phù hợp với thực tiễn hoạt động BHTG và pháp luật có liên quan.

Tại hội thảo, các đại biểu tập trung thảo luận và cho ý kiến về các điều, khoản cụ thể của dự thảo luật như: trách nhiệm quản lý nhà nước về BHTG; quyền, nghĩa vụ của người được BHTG; tổ chức tham gia BHTG; quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG; các quy định để hạn chế rủi ro trong hoạt động đầu tư của tổ chức BHTG; thời hạn trả tiền bảo hiểm...

Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký Hiệp hội Ngân hàng Việt Nam Nguyễn Quốc Hùng cho rằng, dự thảo quy định mức phí BHTG, việc áp dụng phí BHTG đồng hạng hoặc phân biệt phù hợp với đặc thù hệ thống tổ chức tín dụng Việt

Nam trong từng thời kỳ, trên cơ sở đề nghị của Ngân hàng nhà nước. Đồng thời, bổ sung quy định về tạm hoãn nộp tiền nợ phí BHTG phát sinh trước thời điểm đặt vào kiểm soát đặc biệt cho các tổ chức tín dụng bị kiểm soát đặc biệt song tổ chức tín dụng phải có trách nhiệm xây dựng kế hoạch để hoàn trả khoản tiền được tạm hoãn nộp trong phương án cơ cấu lại.

Đây là quy định bảo đảm sự linh hoạt trong việc áp dụng cơ chế phí BHTG dựa trên năng lực của tổ chức BHTG, việc áp dụng phí BHTG đồng hạng hay phân biệt đều có tác động tích cực riêng và sẽ phát huy hiệu quả nếu đặt vào đúng điều kiện.

PGS. TS. Đinh Dũng Sỹ - chuyên gia, Hội Luật gia Việt Nam cho rằng, dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) tiếp tục bổ sung quy định nội dung kiểm tra của BHTG Việt Nam theo yêu cầu của Ngân hàng Nhà nước không chỉ giúp Ngân hàng Nhà nước có thêm một kênh giám sát độc lập, mà còn mang lại góc nhìn đa chiều trong đánh giá hoạt động của các tổ chức tín dụng. Ngân hàng Nhà nước đóng vai trò

chủ trì, xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra tổng thể; trên cơ sở đó, giao BHTG Việt Nam thực hiện những nội dung kiểm tra cụ thể hàng năm.

Theo ông Đinh Dũng Sỹ, cách tiếp cận này bảo đảm sự phối hợp, chia sẻ trách nhiệm mà không chồng chéo. Theo đó, BHTG Việt Nam không hoạt động độc lập như một cơ quan quản lý nhà nước mà chỉ thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ được giao với tư cách là một định chế tài chính của Nhà nước, là cánh tay nối dài, hỗ trợ và nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm của Ngân hàng Nhà nước đối với các hoạt động tín dụng.

Đối với mô hình tổ chức BHTG, theo Phó Giám đốc phụ trách Ban Giám đốc Học viện Ngân hàng Phạm Thị Hoàng Anh, việc luật hóa mô hình tổ chức của tổ chức BHTG không chỉ tạo hành lang pháp lý rõ ràng, mà còn nâng cao hiệu quả hoạt động và khả năng chủ động của BHTG Việt Nam trong việc thực hiện chức năng bảo vệ người gửi tiền và hỗ trợ xử lý tổ chức tín dụng.

Những điểm mới về mô hình tại dự thảo Luật đã bám sát xu hướng phát triển của các tổ chức BHTG trên thế giới và đều hướng tới mục tiêu chung là nâng cao năng lực bảo vệ người gửi tiền, góp phần xử lý hiệu quả các tổ chức tín dụng yếu kém, từ đó góp phần củng cố niềm tin của công chúng và duy trì sự ổn định và an toàn của hệ thống ngân hàng.

Ghi nhận và đánh giá cao ý kiến đóng góp của các đại biểu đến từ các cơ quan, hiệp hội, tổ chức tín dụng, chuyên gia, Phó Chủ nhiệm Ủy ban Kinh tế và Tài chính Đoàn Thị Thanh Mai cho biết, Thường trực Ủy ban sẽ tổng hợp đầy đủ để tiếp tục nghiên cứu, tham gia ý kiến trong quá trình phối hợp với Ngân hàng Nhà nước.

Kết luận hội thảo, Phó Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam Đoàn Thái Sơn nhấn mạnh, những ý kiến của các đại biểu tại hội thảo rất giá trị, thiết thực và sâu sắc. Đây là nguồn dữ liệu quan trọng, giúp Ngân hàng Nhà nước tiếp tục hoàn thiện dự thảo Luật Bảo hiểm tiền gửi, trước khi trình các

cơ quan có thẩm quyền xem xét. Đồng thời, cũng là kênh thông tin cần thiết, hỗ trợ Ủy ban Kinh tế và Tài chính trong quá trình thẩm định, đánh giá tính phù hợp và khả thi của dự thảo luật.

Phó Thống đốc mong muốn trong thời gian tới, khi dự thảo luật tiếp tục được chỉnh lý, hoàn thiện và qua thẩm tra, sẽ tiếp tục nhận được sự đồng hành, đóng góp tâm huyết của các các chuyên gia, nhà khoa học, cũng như các tổ chức tín dụng. Đây chính là nền tảng quan trọng để dự thảo luật được xây dựng bảo đảm chất lượng, tính thực tiễn cao, góp phần tăng cường hiệu quả quản lý nhà nước, bảo vệ quyền lợi người gửi tiền và giữ vững ổn định hệ thống tài chính - ngân hàng.

Dự kiến, dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) sẽ được trình Quốc hội xem xét, thông qua tại kỳ họp tháng 10/2025. Đây được xem là dấu mốc quan trọng, khẳng định sự quan tâm của Quốc hội đối với vai trò thiết yếu và tính cấp bách của việc hoàn thiện khuôn khổ pháp lý cho hoạt động bảo hiểm tiền gửi trong giai đoạn hiện nay./.

➤➤ Chính phủ ra Nghị quyết phiên họp chuyên đề xây dựng pháp luật tháng 8/2025

Ngày 16/9/2025, Chính phủ ban hành Nghị quyết số 283/NQ-CP về Phiên họp chuyên đề xây dựng pháp luật tháng 8/2025, thảo luận, cho ý kiến đối với 8 dự án luật và 1 hồ sơ chính sách để trình Quốc hội.

Trong đó, Chính phủ thống nhất sự cần thiết xây dựng Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi). Chính phủ đánh giá cao NHNN đã chủ trì, phối hợp xây dựng dự án Luật, bám sát chính sách được thông qua tại Nghị quyết số 191/NQ-CP ngày 26/6/2025, giao NHNN chủ trì, phối hợp các bộ tiếp thu ý kiến,

hoàn thiện dự án Luật, bảo đảm: (1) Thực hiện phân cấp mạnh mẽ, giao NHNN quy định hạn mức chi trả bảo hiểm tiền gửi; phí bảo hiểm tiền gửi; phương thức đầu tư, quy trình kiểm soát, quản lý rủi ro trong hoạt động đầu tư của tổ chức bảo hiểm tiền gửi, đảm bảo yêu cầu về phân cấp, phân quyền; (2) Giao Bộ Tài chính hướng dẫn quản lý vốn, tài sản theo quy định của pháp luật; (3) Về nội dung liên quan đến thuế của tổ chức bảo hiểm tiền gửi không quy định tại dự thảo Luật mà thực hiện theo pháp luật về thuế.

NHNN hoàn thiện dự án Luật theo

quy định, Thống đốc NHNN thừa ủy quyền Thủ tướng ký Tờ trình Quốc hội tại Kỳ họp thứ X, Quốc hội khóa XV. Phó Thủ tướng Hồ Đức Phớc được phân công chỉ đạo việc chỉnh lý, hoàn thiện dự án Luật.

➤➤ Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam triển khai nhiệm vụ 6 tháng cuối năm

Ngày 11/7/2025, BHTGVN tổ chức Hội nghị sơ kết công tác 6 tháng đầu năm và triển khai nhiệm vụ 6 tháng cuối năm.

Phát biểu khai mạc, Chủ tịch HĐQT Phạm Bảo Lâm nhấn mạnh: trong nửa đầu năm 2025, với tinh thần đoàn kết, trách nhiệm và chủ động sáng tạo, toàn hệ thống BHTGVN đã triển khai đồng bộ, toàn diện các nhiệm vụ trọng tâm được giao. Các lĩnh vực then chốt như xây dựng, hoàn thiện hồ sơ Luật BHTG (sửa đổi); thực hiện Chiến lược phát triển BHTG đến năm 2025, định hướng đến năm 2030; phối hợp kiểm tra an toàn hệ thống quỹ tín dụng nhân dân (QTDND); tham gia xử lý và cơ cấu lại tổ chức tín dụng (TCTD) yếu kém... đều được thực hiện nghiêm túc, đúng tiến độ, bảo đảm chất lượng.

Báo cáo của Ban Điều hành cho

thấy, BHTGVN đã chủ động phối hợp với Ngân hàng Nhà nước trong việc xây dựng, hoàn thiện dự thảo Luật BHTG (sửa đổi), thống nhất nội dung và hoàn tất hồ sơ để trình Quốc hội tại kỳ họp thứ 10 theo Chương trình lập pháp năm 2025; Hoàn thành toàn bộ các nhiệm vụ có thời hạn trong 6 tháng đầu năm; triển khai hiệu quả Kế hoạch chi tiết năm 2025; xây dựng báo cáo sơ kết giai đoạn 2022–2025; Tập trung xây dựng, triển khai Kế hoạch sản xuất kinh doanh và đầu tư phát triển; đẩy mạnh chuyển đổi số; hoàn thiện hệ thống văn bản quản trị và điều hành, góp phần hiện đại hóa hoạt động toàn hệ thống.

Hoạt động nghiệp vụ tiếp tục được thực hiện nghiêm túc: cấp/thu hồi Chứng nhận tham gia BHTG đúng quy định; thu phí đạt 51% kế hoạch, tăng 12,4% so với cùng kỳ 2024. Với tổng nguồn

vốn hơn 135 nghìn tỷ đồng và quỹ dự phòng trên 128 nghìn tỷ đồng, BHTGVN đảm bảo năng lực tài chính bảo vệ người gửi tiền tại 1.277 tổ chức tham gia. Giám sát được triển khai bài bản, phát hiện sớm rủi ro; kiểm tra 125/238 tổ chức theo kế hoạch và 50/120 QTDND theo yêu cầu NHNN.

Tại hội nghị, BHTGVN cũng tổng kết 10 năm hoạt động của Ban Chỉ đạo, Tổ Chỉ đạo giám sát, kiểm tra và xử lý QTDND có vấn đề (2015–2025), đánh giá vai trò chỉ đạo chuyên sâu trong công tác giám sát, kiểm tra và xử lý các QTDND yếu kém.

Hội nghị khép lại với tinh thần quyết tâm hoàn thành toàn diện các nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2025, góp phần củng cố vai trò của BHTGVN trong bảo vệ người gửi tiền và ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng.

➤➤ Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam tổ chức Hội nghị người lao động năm 2025 và Hội nghị tuyên dương điển hình tiên tiến

Ngày 30/5/2025, tại Hà Nội, BHTGVN tổ chức thành công Hội nghị người lao động năm 2025 và Hội nghị tuyên dương điển hình tiên tiến. Hội nghị đã nghe báo cáo kết quả hoạt động năm 2024, các tháng đầu năm 2025 và phương hướng nhiệm vụ đến cuối năm. Nhờ sự đoàn kết, quyết tâm của tập thể lãnh đạo và người lao động, BHTGVN đã hoàn thành tốt các nhiệm vụ về chính sách BHTG, bảo vệ quyền lợi người gửi tiền, hỗ trợ ổn định hệ thống tài chính – ngân hàng, đồng thời nâng cao năng lực tài chính của tổ chức.

➤➤ Đoàn công tác Lào thăm và làm việc tại Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam

Từ ngày 26 đến 30/5/2025, đoàn công tác của Cơ quan Bảo vệ tiền gửi Lào (DPO), cùng đại diện Ngân hàng Nhà nước, Bộ Tư pháp và Quốc hội Lào, đã có chuyến thăm và làm việc tại Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN). Chuyến đi diễn ra trong bối cảnh DPO đang xây dựng Luật BHTG thay thế Nghị định năm 2017 – bước tiến quan trọng để nâng cao hiệu quả bảo vệ người gửi tiền và củng cố niềm tin công chúng vào hệ thống tài chính – ngân hàng của Lào.

Trong thời gian làm việc, hai bên đã phối hợp tổ chức Tọa đàm “Kinh nghiệm xây dựng Luật BHTG của BHTGVN” và cuộc họp song phương cấp cao nhằm rà soát kết quả hợp tác, thống nhất

phương hướng thúc đẩy chia sẻ thông tin, kỹ thuật trong giai đoạn tới. Đáng chú ý, hai bên thống nhất triển khai chương trình tiếp nhận cán bộ DPO sang học hỏi tại các Phòng/Ban của

BHTGVN, tập trung vào các nội dung DPO đề xuất như phương pháp phân tích tài chính đối với tổ chức tham gia BHTG, đặc biệt là tổ chức tài chính vi mô và quỹ tín dụng nhân dân.

➤➤ Đoàn công tác của Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam thăm và làm việc tại Đài Bắc, Trung Quốc

Từ ngày 27 đến 31/7/2025, đoàn công tác của BHTGVN ông Đặng Duy Cường - Thành viên Hội đồng quản trị, Tổng Giám đốc làm Trưởng đoàn đã có chuyến thăm và làm việc tại Tổng công ty Bảo hiểm tiền gửi Đài Bắc, Trung Quốc (CDIC). Chuyến công tác diễn ra trong bối cảnh BHTGVN đang tập trung nguồn lực cho việc nghiên cứu, tham mưu Ngân hàng Nhà nước Việt Nam xây dựng Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi). Đây được xem là cơ hội quan trọng để BHTGVN thu thập thông tin, học hỏi kinh nghiệm quốc tế, phục vụ công tác hoàn thiện khung pháp lý và chính sách trong lĩnh vực bảo hiểm tiền gửi tại Việt Nam.

Trong khuôn khổ chương trình

làm việc, các diễn giả của CDIC đã chia sẻ với đoàn Việt Nam nhiều nội dung chuyên sâu, gồm: cơ chế phối hợp và chia sẻ thông tin giữa các thành viên trong Mạng an toàn tài chính; vai trò của tổ chức BHTG trong can thiệp sớm; quy trình chi trả tiền bảo hiểm; và tổng quan Bộ Nguyên tắc cơ bản phát triển hệ thống BHTG hiệu quả của Hiệp hội BHTG quốc tế (IADI) – phiên bản sửa đổi.

Đoàn công tác BHTGVN cũng đã có buổi làm việc với Ủy ban

Giám sát Tài chính (FSC) do ông Chen-Chang Tong – Cục trưởng Cục Giám sát Ngân hàng – chủ trì về trọng tâm giám sát của ngành ngân hàng Đài Bắc, các biện pháp quản lý nhằm đảm bảo an toàn và ổn định hệ thống tài chính.

ĐIỂM TIN BHTG QUỐC TẾ

➤➤ Ngân hàng Trung ương Anh đề xuất nâng hạn mức BHTG

Cơ quan Quản lý An Toàn (PRA) thuộc Ngân hàng Trung ương Anh (BoE) vừa đề xuất nâng hạn mức BHTG do Cơ quan Bồi thường Dịch vụ Tài chính Anh (FSCS) chi trả từ 85.000 GBP (tương đương

114.812 USD) lên 110.000 GBP (tương đương 148.580 USD) cho mỗi người gửi tiền tại mỗi tổ chức nhận tiền gửi được cấp phép. Hạn mức hiện tại được giữ nguyên từ năm 2017. Đề xuất điều chỉnh lần này nhằm phản ánh tác động của

lạm phát và củng cố niềm tin công chúng vào hệ thống tài chính. Nếu được thông qua, quy định mới sẽ có hiệu lực từ ngày 1/12/2025 và áp dụng trong trường hợp tổ chức nhận tiền gửi phá sản.

➤➤ Gia tăng niềm tin vào hệ thống ngân hàng và nhận thức về BHTG tại Pháp

Quỹ Bảo hiểm tiền gửi và Chi trả Pháp (FGDR) vừa công bố kết quả khảo sát thường niên năm thứ 10. Theo đó, kết quả năm 2025 khẳng định mức độ tin cậy cao: Có 72% người tham gia khảo sát tin tưởng vào hệ thống ngân hàng,

tăng 23% so với năm 2016. Có 75% người dân cảm thấy tin tưởng về độ an toàn của tiền gửi tại ngân hàng, tăng 16% so với năm 2016. Có 49% công chúng nhận biết được rằng họ sẽ không mất hết tiền nếu ngân hàng bị đổ vỡ, tăng 9% so với năm 2016. Kết quả khảo

sát cũng cho thấy uy tín của FGDR đã tăng 32% trong 10 năm qua, cụ thể: Có 58% người Pháp biết về FGDR (so với 26% năm 2016) và 50% người dân biết về BHTG (so với 44% vào năm 2016).

➤➤ Indonesia thúc đẩy chính sách bảo hiểm tiền gửi cho hợp tác xã

Tại dự thảo Luật Hợp tác xã, hiện đã được trình lên Hạ viện Indonesia, Bộ Hợp tác xã Indonesia đã đề xuất cần thiết phải thành lập một cơ quan BHTG chuyên trách (LPS) nhằm bảo vệ tiền gửi của người

dân tại các hợp tác xã. Ông Ferry Juliantono – Thứ trưởng Bộ Hợp tác xã cho biết Bộ kỳ vọng các hợp tác xã sẽ được hỗ trợ bởi cơ quan LPS, tương tự như cơ quan BHTG hiện đang giám sát các ngân hàng Indonesia. Ngoài ra, dự

thảo luật cũng bao gồm các điều khoản hỗ trợ số hóa hợp tác xã như một cách để nâng cao hiệu quả kinh doanh.

➤➤ Canada khởi động tham vấn trong khuôn khổ rà soát chính sách BHTG

Ngày 22/7/2025, Chính phủ Canada khởi động quá trình tham vấn nhằm thực hiện cam kết tăng cường chính sách bảo vệ người gửi tiền. Cuộc rà soát do Bộ Tài chính Canada chủ trì, phối hợp với Tổng công ty BHTG Canada (CDIC) và các cơ quan chức năng

trong lĩnh vực tài chính. Theo tài liệu tham vấn được công bố, Bộ Tài chính đề xuất một số cải cách quan trọng đối với chính sách BHTG hiện hành như sau: Tăng hạn mức bảo hiểm tối đa cho mỗi danh mục tiền gửi; Áp dụng hạn mức bảo hiểm cho các đối tượng gửi tiền không phải cá nhân như

doanh nghiệp, tổ chức; Cung cấp bảo hiểm cho các khoản số dư cao tạm thời phát sinh từ các sự kiện lớn trong đời sống; Giảm số lượng danh mục tiền gửi được bảo hiểm; Yêu cầu minh bạch thông tin BHTG.

➤➤ Hàn Quốc tăng gấp đôi hạn mức BHTG

Ngày 27/12/2024, Quốc hội Hàn Quốc đã thông qua Luật sửa đổi Luật Bảo vệ người gửi tiền, nâng hạn mức bảo hiểm tiền gửi từ 50 triệu KRW (khoảng 34.600 USD) lên 100 triệu KRW (khoảng 69.200 USD). Khi mới được thành lập, KDIC áp dụng hạn mức 20 triệu KRW (khoảng 13.840 USD) và sau đó tăng lên mức 50 triệu KRW (khoảng 34.600 USD) vào năm 2001. Sau 24 năm áp dụng hạn mức 50 triệu KRW, hạn mức được thay đổi nhằm đáp ứng sự phát triển của nền kinh tế, sự tăng

trưởng của tiền gửi trong hệ thống ngân hàng và thông lệ quốc tế. Ngoài ra, KDIC đang xây dựng cơ chế tính phí BHTG mới trong bối cảnh tăng hạn mức BHTG trong thời gian tới và để giảm bớt gánh nặng tài chính cho các ngân hàng. Hệ thống tính phí mới dự kiến được áp dụng từ năm 2028.

➤➤ Philippines tăng hạn mức trả tiền bảo hiểm

Hội đồng quản trị Tổng công ty Bảo hiểm tiền gửi Philippines (PDIC) đã phê duyệt nâng hạn mức trả tiền bảo hiểm từ 500.000 PHP (8.800 USD) lên 1 triệu PHP (17.500 USD) kể từ ngày 15/3/2025. Cụ thể, hạn mức sẽ được tăng gấp đôi từ 500.000 PHP (tương đương 8800 USD) lên 1 triệu PHP (17.500 USD) cho một người gửi tiền tại một tổ chức tham gia BHTG. Với hạn mức

mới, ước tính có khoảng 136 triệu tài khoản tiền gửi được bảo hiểm toàn bộ, tương đương 98,6% tổng số tài khoản tiền gửi, tăng so với tỷ lệ bảo hiểm toàn bộ 97,6% tại hạn mức cũ (dựa trên dữ liệu tính đến ngày 30/9/2024). Về giá trị, với hạn mức mới, số tiền gửi được bảo hiểm sẽ tăng lên 4,8 nghìn tỷ PHP, tương đương 24,5% tổng số tiền gửi, so với tỷ lệ 18,3% ở hạn mức cũ.

➤➤ Uzbekistan ban hành Luật Bảo hiểm tiền gửi sửa đổi năm 2025

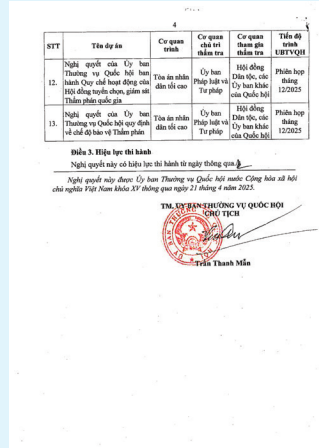
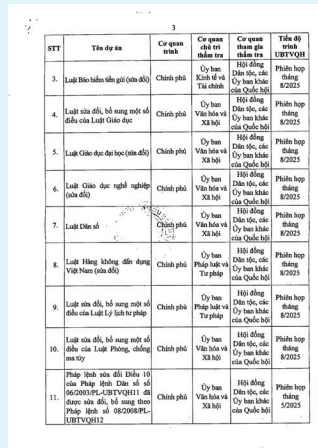
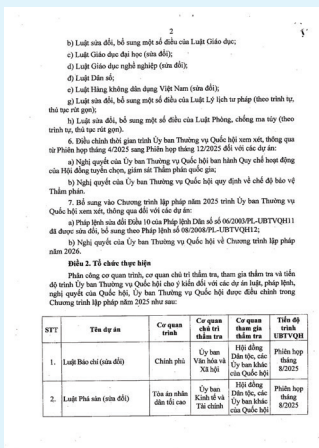
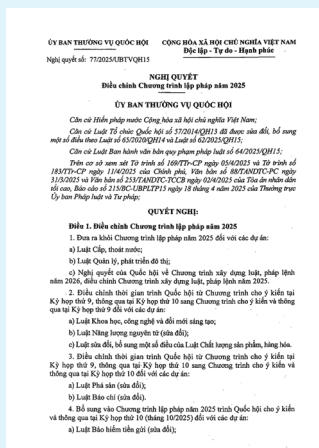
Ngày 18/2/2025, Tổng thống Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev đã ký ban hành Luật Bảo BHTG sửa đổi năm 2025 với nhiều nội dung mới về tổ chức, phạm vi bảo hiểm, thời hạn chi trả, quỹ và phí BHTG, cơ chế quản lý. Đáng chú ý, chức

năng và nhiệm vụ của Quỹ bảo lãnh tiền gửi được chuyển sang cơ quan mới thành lập – Cơ quan bảo lãnh tiền gửi (DGA), với trách nhiệm chi trả bảo hiểm khi ngân hàng bị Ngân hàng Trung ương Uzbekistan thu hồi giấy phép hoạt động.

TIẾN TRÌNH XÂY DỰNG LUẬT BẢO HIỂM TIỀN GỬI (SỬA ĐỔI)

Năm 2025 được xem là một dấu mốc quan trọng của BHTGVN khi Ủy ban thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết đưa Luật BHTGVN (sửa đổi) vào chương trình lập pháp năm 2025, dự kiến thông qua tại kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV. Luật BHTGVN (sửa đổi) được thông qua sẽ mở ra giai đoạn phát triển mới của BHTGVN

Ngày 14/8/2025 – Bộ Tư pháp tổ chức họp thẩm định dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) dưới sự chủ trì của Thứ trưởng Nguyễn Thanh Tú.

Ngày 22/8/2025 – Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội tổ chức hội nghị lấy ý kiến về dự án Luật BHTG (sửa đổi).

BẢO HIỂM TIỀN GỬI

Ngày 19/9/2025 – Thường trực Ủy ban Kinh tế và Tài chính tổ chức phiên họp Thường trực Ủy ban mở rộng để thẩm tra sơ bộ dự án Luật BHTG (sửa đổi)

Ngày 22/9/2025 – Ủy ban Thường vụ Quốc hội lắng nghe Tờ trình, Báo cáo thẩm tra và cho ý kiến về Dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi).

Ngày 30/9/2025 - Quốc hội khóa XV tổ chức Hội nghị Đại biểu Quốc hội hoạt động chuyên trách lần thứ 8, nhiệm kỳ khóa XV bàn về các dự án luật thuộc nhóm lĩnh vực kinh tế, tài chính, trong đó bao gồm dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi).

Ngày 3/10/2025 - tại phiên họp toàn thể lần thứ 4, Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội thảo luận, cho ý kiến về dự án Luật Bảo BHTG (sửa đổi)

Ngày 09/10/2025 - Đoàn ĐBQH tỉnh Phú Thọ tổ chức hội nghị tiếp xúc cử tri chuyên đề và lấy ý kiến đóng góp vào một số dự án luật sẽ được xem xét, thông qua tại Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV, trong đó có Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi)

Ngày 23/10/2025 - tại Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khoá XV, Quốc hội nghe Tờ trình và Báo cáo thẩm tra dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi)

Song song với những mốc quan trọng trên nghị trường, Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam tích cực triển khai các hoạt động nghiên cứu, đào tạo và hợp tác quốc tế, chuẩn bị nền tảng vững chắc cho quá trình sửa đổi Luật.

Hợp tác quốc tế – học hỏi kinh nghiệm

BHTGVN học hỏi kinh nghiệm quốc tế, ứng dụng phù hợp với thực tiễn Việt Nam cho việc nghiên cứu sửa đổi Luật Bảo hiểm tiền gửi.

BHTGVN tổ chức Tọa đàm với chủ đề “Vai trò của tổ chức bảo hiểm tiền gửi trong việc xử lý các tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi yếu kém – Kinh nghiệm của Cơ quan bảo hiểm tiền gửi Liên bang Nga”

Học hỏi kinh nghiệm phục vụ nghiên cứu và sửa đổi Luật BHTG.

Đoàn công tác BHTGVN làm việc tại Đài Bắc (Trung Quốc)

BẢO HIỂM TIỀN GỬI NĂM 2025: XU HƯỚNG TOÀN CẦU VÀ CÁC VẤN ĐỀ THEN CHỐT (DEPOSIT INSURANCE IN 2025: GLOBAL TRENDS AND KEY ISSUES)

Báo cáo của IADI về bảo hiểm tiền gửi (BHTG) năm 2025 trình bày phân tích về bức tranh toàn cảnh hệ thống BHTG trên toàn cầu, trong đó nổi bật là những xu hướng đáng chú ý liên quan đến hệ thống BHTG hiện nay cũng như trong tương lai gần. Báo cáo này được xây dựng dựa trên dữ liệu từ Khảo sát thường niên năm 2024 của IADI, đồng thời khai thác thêm thông tin từ cuộc khảo sát dành cho thành viên IADI về những vấn đề dự báo ảnh hưởng lớn nhất trong thời gian tới.

Mở rộng phạm vi nhiệm vụ của tổ chức BHTG

Dữ liệu khảo sát xác nhận xu hướng toàn cầu liên tục mở rộng đáng kể phạm vi nhiệm vụ của các tổ chức BHTG.

Tỷ lệ các tổ chức BHTG chỉ thực hiện nhiệm vụ chi trả “paybox” đã giảm hơn một nửa, từ 25% xuống còn 11%. Đây là tỷ lệ thấp nhất từng được ghi nhận kể từ khi IADI bắt đầu thu thập dữ liệu liên quan.

Ngược lại, tỷ lệ các tổ chức BHTG có nhiệm vụ chi trả mở rộng “paybox plus” tiếp tục gia tăng đáng kể. Từ năm 2014 đến nay, tỷ lệ các tổ chức BHTG thực hiện mô hình “paybox plus” đã tăng từ 36% lên 51%. Nếu tính thêm cả các tổ chức hoạt động theo mô hình “giảm thiểu tổn thất” (loss minimisers) và “giảm thiểu rủi ro” (risk minimisers) thì nhóm này hiện chiếm tổng cộng 89% số tổ chức BHTG toàn cầu trong năm 2024, so với 75% vào năm 2014. Điều này cho thấy xu hướng mở rộng vai trò của tổ chức BHTG trong hoạt động xử lý đã được khẳng định rõ ràng trong những năm gần đây.

Tuy nhiên, sự khác biệt giữa các khu vực về mô hình hoạt động vẫn tồn tại đáng kể. Tại châu Phi, tỷ lệ tổ chức chỉ thực hiện nhiệm vụ “paybox” vẫn ở mức cao (33%), và ở châu Á là 24%. Trong khi đó, nhiệm vụ “paybox plus” lại phổ biến hơn tại khu vực Mỹ Latinh và Caribe (60%) và châu Âu (66%), đồng thời tại đây cũng ghi nhận tỷ lệ đáng kể các tổ chức có nhiệm vụ “giảm thiểu tổn thất” (33% và 24% tương ứng).

Tại Bắc Mỹ, nhiệm vụ của các tổ chức BHTG nhìn chung có phạm vi rất rộng. Tất cả các tổ chức trong khu vực đều thuộc nhóm “giảm thiểu tổn thất” hoặc “giảm thiểu rủi ro”. Đáng chú ý, trong mẫu khảo sát nhỏ gồm 6 tổ chức BHTG tại khu vực này, tỷ lệ các tổ chức “giảm thiểu rủi ro” đạt tới 83% – cao hơn nhiều so với mức trung bình toàn cầu là 17%.

Ngoài ra, có một số bằng chứng cho thấy phạm vi nhiệm vụ của tổ chức BHTG có liên quan đến trình độ phát triển kinh tế của từng quốc gia. Dữ liệu thu thập trong nhiều năm qua cho thấy các nền kinh tế phát triển có xu hướng áp dụng nhiệm vụ BHTG rộng hơn. Khi phân tích theo phân loại thu nhập quốc gia của Ngân hàng Thế giới, có thể thấy rằng quốc gia có thu nhập càng cao thì tỷ lệ các tổ chức BHTG thuộc nhóm “giảm thiểu tổn thất và rủi ro” càng lớn. Cụ thể, tỷ lệ này ở các quốc gia thu nhập cao là 45% – cao hơn gấp đôi so với nhóm quốc gia có thu nhập trung bình thấp (22%).

Gia tăng vai trò trong xử lý tổ chức tín dụng yếu kém

Dữ liệu khảo sát cũng cho thấy các tổ chức BHTG ngày càng tham gia sâu hơn vào quá trình xử lý. Tỷ lệ các tổ chức BHTG có vai trò trong xử lý đã tăng mạnh, từ 68% năm 2014 lên 82% năm 2024. Xu hướng này chủ yếu được thúc đẩy bởi vai trò ngày càng lớn của tổ chức BHTG trong việc cấp vốn cho xử lý phi chi trả (non-reimbursement resolution), qua đó khẳng định vai trò mở rộng của họ trong việc đảm bảo ổn định tài chính.

Tỷ lệ các tổ chức BHTG không có vai trò hay trách nhiệm gì trong xử lý đã giảm gần một nửa kể từ năm 2014; và ổn định ở mức 18%. Vai trò của tổ chức BHTG trong xử lý cũng có thể được đo lường trực tiếp thông qua vai trò với tư cách là cơ quan xử lý. Tỷ lệ các tổ chức BHTG trên toàn cầu đóng vai trò cơ quan xử lý ngân hàng đã tăng từ 25% vào năm 2014 lên 37% vào năm 2024.

Tỷ lệ tổ chức BHTG có quyền đơn phương ra quyết định triển khai các biện pháp xử lý vẫn còn hạn chế (khoảng 11%), điều này cho thấy tầm

quan trọng của sự phối hợp giữa các thành viên trong Mạng an toàn tài chính. Nhìn chung, kể từ năm 2022, vai trò của tổ chức BHTG trong việc ra quyết định xử lý không có nhiều thay đổi ở cấp độ toàn cầu.

Tại Bắc Mỹ – nơi các tổ chức BHTG có phạm vi nhiệm vụ rộng – tỷ lệ tổ chức có vai trò ra quyết định xử lý cao hơn đáng kể so với trung bình toàn cầu (67% so với 11%). Tại Mỹ Latinh và Caribe, tỷ lệ tổ chức BHTG tham gia vào ra quyết định xử lý là 67%, cao hơn mức trung bình toàn cầu (34%).

Tại châu Âu, có tỷ lệ rất cao các tổ chức BHTG không có vai trò ra quyết định xử lý nhưng có trách nhiệm cấp vốn cho xử lý (66% so với mức trung bình toàn cầu là 37%). Tỷ lệ tổ chức BHTG không có vai trò gì trong ra quyết định xử lý hay cấp vốn xử lý cao nhất được ghi nhận tại châu Phi (50%) và châu Á (29%).

Những diễn biến gần đây tại châu Á khiến vai trò của tổ chức BHTG trong xử lý ngày càng tương đồng với các xu hướng toàn cầu. Đáng chú ý, vào năm 2024, tỷ lệ tổ chức BHTG châu Á không có vai trò trong xử lý đã giảm từ 39% của năm trước xuống còn 29%, kèm theo đó là sự gia tăng tương ứng vai trò trong cấp vốn xử lý.

Các tổ chức theo mô hình “paybox plus” chủ yếu tham gia vào ra quyết định xử lý thông qua việc cấp vốn xử lý (65%). Các tổ chức theo mô hình “giảm thiểu tổn thất” và “giảm thiểu rủi ro” thể hiện mức độ tham gia rất cao vào ra quyết định xử lý: tổng tỷ lệ các tổ chức có quyền quyết định độc lập hoặc tham gia phối hợp trong ra quyết định xử lý là 80% đối với “giảm thiểu tổn thất” và 92% đối với “giảm thiểu rủi ro”.

Song song với việc gia tăng vai trò của tổ chức BHTG trong xử lý, danh mục công cụ xử lý hiện có cũng tiếp tục được mở rộng. Công cụ mua lại và tiếp nhận (purchase and assumption) là công cụ xử lý phổ biến nhất và hiện có tại 92% các quốc gia tham gia khảo sát. Đáng chú ý và có thể là kết quả từ việc xây dựng chuẩn xử lý ngân hàng quan trọng theo hệ thống do Hội đồng

Ổn định Tài chính (FSB) ban hành sau khủng hoảng tài chính toàn cầu 2008, công cụ chuyển đổi nợ thành vốn chủ sở hữu (bail-in) đã tăng mạnh từ gần như không tồn tại một thập kỷ trước lên mức có sẵn tại 56% các quốc gia. Tỷ lệ này tại các quốc gia thu nhập cao là 73%. Công cụ ngân hàng bắc cầu (bridge bank) cũng ghi nhận sự mở rộng đáng kể về mức độ sẵn có. Trong vòng một thập kỷ qua, tỷ lệ này đã tăng 23% lên mức 76%.

Cải thiện trong thực tiễn chi trả tiền bảo hiểm

Việc chi trả kịp thời cho người gửi tiền là yếu tố then chốt để đạt được mục tiêu của hệ thống BHTG hiệu quả. Đã có những cải thiện đáng kể trên phạm vi toàn cầu, dù vẫn còn dư địa để tiếp tục cải thiện.

Tỷ lệ tổ chức BHTG trên toàn cầu bắt đầu chi trả trong vòng bảy ngày (được coi như chỉ số đại diện cho khả năng chi trả kịp thời) đã tăng đều đặn trong thập kỷ qua, từ mức chỉ hơn 30% vào năm 2013 lên khoảng 70% vào năm 2024. Tăng trưởng nổi bật về tỷ lệ tổ chức BHTG bắt đầu chi trả trong vòng bảy ngày diễn ra chủ yếu tại Châu Mỹ (đạt 82%), Châu Phi (đạt 75%), Châu Á (đạt 46%).

Số ngày trung bình cần thiết để tổ chức BHTG bắt đầu quy trình chi trả đã giảm đều trong thập kỷ qua. Trên quy mô toàn cầu, chỉ số này đã giảm trung bình 57%, từ 27 ngày (năm 2014) xuống 12 ngày (năm 2024). Những cải thiện rõ rệt hơn được ghi nhận ở các quốc gia thu nhập trung bình cao (giảm 67% từ 25 ngày xuống còn 8 ngày) và các quốc gia thu nhập cao (giảm 59% từ 26 ngày xuống còn 10 ngày).

Một số yếu tố có thể cản trở hoặc thúc đẩy quá trình chi trả nhanh của tổ chức BHTG bao gồm: Chất lượng thông tin về tiền gửi hoặc người gửi tiền kém và việc tổ chức BHTG không có quyền tiếp cận thông tin này; Tổ chức BHTG cần có quyền truy cập trực tiếp vào thông tin người gửi tiền một cách thường xuyên, và có quyền yêu cầu các thành viên cung cấp dữ liệu theo nội dung và định dạng chuẩn do tổ chức BHTG quy định; Thiếu hoạt động kiểm tra định kỳ về năng lực chi trả của tổ chức BHTG; Việc áp dụng các công nghệ hiện đại có thể hỗ trợ và tăng tốc quy trình chi trả.

Xu hướng về cơ chế cấp vốn hầu như không thay đổi

Các tổ chức BHTG tiếp tục xây dựng nguồn vốn chủ yếu theo phương thức thu phí trước (ex-ante), với 98% tổ chức áp dụng hình thức này trên toàn cầu, thông qua thu phí bảo hiểm từ các tổ chức thành viên. Có hơn một nửa (56%) các tổ chức BHTG thu phí bảo hiểm phân biệt (differential premiums) – tức là có tính đến các chi phí rủi ro bổ sung, nhằm định giá rủi ro một cách chi tiết hơn và giảm thiểu rủi ro đạo đức. Năm 2010, tỷ lệ này chỉ là 30%.

Quy mô trung bình của các quỹ BHTG (tính theo giá trị danh nghĩa bằng USD) đã tăng hơn gấp đôi, từ 2,6 tỷ USD lên 5,6 tỷ USD trong thập kỷ qua. Tổng thể toàn cầu, các tổ chức BHTG đang nắm giữ khoảng 411 tỷ USD.

Tỷ lệ trung vị của quy mô quỹ BHTG so với tổng tiền gửi được bảo hiểm duy trì quanh mức 2% trong thập kỷ qua. So với năm tài chính 2023, quy mô quỹ trung vị toàn cầu đã tăng 10%, lên mức 2,2% tổng tiền gửi được bảo hiểm.

Sự khác biệt về quy mô quỹ có thể được giải thích bởi nhiều yếu tố như chức năng và nhiệm vụ của các tổ chức BHTG khác nhau đáng kể giữa các khu vực và quốc gia, cũng như xác suất vỡ nợ của các tổ chức thành viên và tỷ lệ thu hồi sau xử lý của các tổ chức BHTG. Cơ chế thể chế cũng đóng vai trò quan trọng – ví dụ, quỹ BHTG có thể cùng tồn tại với quỹ xử lý (resolution funds) như ở khu vực châu Âu. Các yếu tố này ảnh hưởng trực tiếp đến đánh giá quy mô quỹ được coi là phù hợp đối với từng tổ chức BHTG.

Các cơ chế hỗ trợ vốn dự phòng của tổ chức BHTG tiếp tục bao gồm cả nguồn từ Nhà nước và tư nhân. Ba trong số bốn tổ chức BHTG cho biết có quyền tiếp cận nguồn vốn dự phòng công, thông qua Chính phủ và/hoặc ngân hàng trung ương. Khoảng 50,4% tổ chức BHTG có thể huy động vốn từ thị trường tư nhân, trong khi 73% có thể huy động thêm từ các tổ chức thành viên. Khoảng 28% tổ chức báo cáo rằng họ có thể tiếp cận vốn dự phòng từ các ngân hàng phát triển hoặc tổ chức quốc tế.

Sự đảo chiều trong xu hướng về phạm vi bảo hiểm

Mặc dù sự chênh lệch giữa các khu vực vẫn còn, dữ liệu khảo sát cho thấy ở cấp độ toàn cầu, xu hướng suy giảm kéo dài của tỷ lệ bảo hiểm đang chậm lại, thậm chí đảo chiều ở một số nơi. Hiện nay, 48% giá trị tiền gửi trên toàn cầu được bảo hiểm toàn bộ – đánh dấu lần đầu tiên xu hướng giảm sút bị chứng lại kể từ năm 2019.

Tỷ lệ bảo hiểm đối với người gửi tiền tiếp tục duy trì ở mức rất cao. Trong suốt thập kỷ qua, tỷ lệ bảo hiểm theo tài khoản và theo từng người gửi tiền đều cao ở tất cả các khu vực. Điều này cho thấy chỉ có một tỷ lệ nhỏ người gửi tiền hoặc tài khoản có số dư lớn có nguy cơ bị tổn thất trong trường hợp tổ chức nhận tiền gửi đổ vỡ.

Biến động trong hệ thống ngân hàng năm 2023 đã làm dấy lên mối quan tâm mới về vai trò của phân tiền gửi vượt hạn mức bảo hiểm, vốn chiếm tỷ trọng đáng kể tại một số ngân hàng đổ vỡ vào đầu năm 2023.

Các vấn đề nổi bật đối với tổ chức BHTG trong lĩnh vực công nghệ và xử lý

Các tổ chức BHTG trên toàn cầu đã xác định tác động của đổi mới công nghệ đối với hệ thống BHTG cũng như hoạt động xử lý là những ưu tiên ngày càng quan trọng. Trong xu thế lớn về công nghệ, phần lớn thành viên IADI dự báo sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ tài chính (Fintech), trí tuệ nhân tạo và mạng xã hội sẽ có ảnh hưởng lớn đến hệ thống BHTG.

Về xử lý, ba trong số bốn tổ chức BHTG kỳ vọng sự phối hợp với các cơ quan khác trong Mạng an toàn tài chính sẽ được tăng cường nhằm chuẩn bị và hỗ trợ cho xử lý hiệu quả trong những năm tới. Bên cạnh đó, các tổ chức này cũng dự báo xu hướng xử lý sẽ tập trung nhiều hơn vào việc rút ngắn thời gian gián đoạn quyền tiếp cận tiền gửi được bảo hiểm sau khi tổ chức tín dụng đổ vỡ – bao gồm cả việc rút ngắn thời gian chi trả và tăng cường sử dụng các chiến lược xử lý không thông qua chi trả trực tiếp.

BẢO HIỂM TIỀN GỬI

BẢO HIỂM TIỀN GỬI VIỆT NAM

**BẢO VỆ QUYỀN VÀ LỢI ÍCH HỢP PHÁP
CỦA NGƯỜI GỬI TIỀN,**

**GÓP PHẦN DUY TRÌ SỰ ỔN ĐỊNH CỦA
HỆ THỐNG CÁC TỔ CHỨC TÍN DỤNG,**

**BẢO ĐẢM SỰ PHÁT TRIỂN AN TOÀN,
LÀNH MẠNH CỦA HOẠT ĐỘNG NGÂN HÀNG**

Facebook

Zalo

Youtube

TRỤ SỞ CHÍNH

Lô D20 Đường Tôn Thất Thuyết, Phường Cầu Giấy, TP. Hà Nội

Tel: (84-24) 3974 2886 - Fax : (84-24) 3974 2866

Email: thongtin@div.gov.vn

www.div.gov.vn